

3<sup>ème</sup> série  
trimestriel  
1<sup>er</sup> trimestre  
2002  
N° 117

# LA INFORMILO

ISSN  
0291  
6037

L' ESPERANTO ✪



la langue de l'amitié  
sans frontières

ESPERANTO ✪



la lingvo de l'amikeco  
sen landlimoj



Au carrefour de l'Europe, ville-accueil du  
Parlement Européen, du Conseil de l'Europe, de la  
Cour Européenne des Droits de l'Homme, avec ses  
sites classés Patrimoine de l'UNESCO, STRASBOURG  
conforte sa notoriété en devenant ville phare de  
l'Espéranto !...



La Petite France

Dans le droit fil d'Euroscola en mai 2001 et du Congrès Monial de la  
Jeunesse Espérantophone en juillet-août, le **Congrès associatif 2002 de  
l'ESPERANTO en FRANCE** va tenir ses assises dans la cité, du 17 au 20  
mai prochain.

Se sont donné rendez-vous à Strasbourg pour cette grande  
manifestation nationale les associations Espéranto-France, Espéranto  
France-Est, Espéranto-Jeunes, FET (Fédération Espérantiste du Travail),

Editeur

**ESPERANTO  
FRANCE-EST**

Association culturelle  
pour la promotion  
de la langue  
internationale  
**ESPERANTO**

regroupant les  
départements

- Meurthe-et-Moselle (54)
- Meuse (55)
- Moselle (57)
- Bas-Rhin (67)
- Haut-Rhin (68)
- Vosges (88)

Maison des Jeunes  
et de la Culture  
"Philippe Desforges"  
27, rue de la  
République  
**F-54000 NANCY**

ABONNEMENT / ABONO  
annuel / jara  
**10 €**  
eksterlanda  
**14 €**



**"LA INFORMILO" = Bulletin bilingue d'information sur la langue internationale ESPERANTO**  
édité sous les auspices de l'Association **ESPERANTO FRANCE-EST**

Rédaction : **Pol DENIS**, 5 Chemin de Blamecourt, **F - 55000 BAR-le-DUC**

☎ / fax (+33) 03 29 79 01 44 ✉ [pol.denis@wanadoo.fr](mailto:pol.denis@wanadoo.fr)

*Tout article à insérer doit parvenir impérativement à la rédaction au minimum un mois avant la fin de chaque trimestre.*

*Les articles signés nommément par leurs auteurs expriment la seule opinion de ces derniers et non celle de la rédaction ou de l'Association*

Comité de l'Association

Président : **Catherine GALLEGO**, 49 rue du Gl De Gaulle, **57330 HETTANGE-GRANDE**

☎ (+33) 03 82 53 05 51 ✉ [catherine.gallego@caramail.com](mailto:catherine.gallego@caramail.com)

Vice-Présidents : **Gilbert STAMMBACH**, 24 rue Albert Zimmer, **67610 LA WANTZENAU**

☎ (+33) 03 88 96 67 59 ✉ [gilbert.stammbach@mageos.com](mailto:gilbert.stammbach@mageos.com)

**Philippe RIEUNAU**, 22 rue du Parc, **57200 SARREGUEMINES**

☎ (+33) 03 87 95 52 92 ✉ [philippe.rieunau@wanadoo.fr](mailto:philippe.rieunau@wanadoo.fr)

Secrétaire : **Armand HUBERT**, 13 Chemin de la Solitude, **57200 SARREGUEMINES**

☎ / fax (+33) 03 87 95 07 75 ✉ [arm.hubert@wanadoo.fr](mailto:arm.hubert@wanadoo.fr)

Trésorier : **André GROSSMANN**, 5 rue des Pyrénées, **68390 BALDERSHEIM**

☎ / fax (+33) 03 89 45 62 89 ✉ [andre.grossmann@free.fr](mailto:andre.grossmann@free.fr)

Cours par correspondance : **Robert KUENY**, 30 rue des Champs, **68690 GEISHOUSE**

☎ (+33) 03 89 82 37 62

Service librairie : **Roger DEGRELLE**, 12 rue Estienne d'Orves, **54490 PIENNES**

☎ (+33) 03 82 21 92 40

**Jean-Luc THIBIAS**, 7 Place de Paris, **54500 VANDOEUVRE**

☎ (+33) 03 83 53 57 54 ✉ [esperanto.nancy.54@wanadoo.fr](mailto:esperanto.nancy.54@wanadoo.fr)

Rédacteur de « La Informilo » : (voir ci-dessus)

Membres : **Claudy DEMONGEOT – Emmanuel DESBRIERES – Alexandre KADAR**

**Edmond LUDWIG – Bruno MASALA**

**Abonnement** à « La INFORMILO » (tarif en première page)

Chèque bancaire ou postal (en €) au nom de *ESPERANTO FRANCE-EST*

adressé au trésorier (adresse ci-dessus) – Si virement postal direct : E° France-Est **CCP 1997 72W NANCY**

**Changement d'adresse** : information à faire parvenir au trésorier

**Abono** al « La INFORMILO » (vidu la unuan paĝon)

Banko- aŭ poŝt-ĉeko (en €) je la nomo de *ESPERANTO FRANCE-EST*

sendita al la kasisto

**Adres-ŝanĝiĝo** : informu la kasiston (A. GROSSMANN)

**Sommaire :**

page 1 à 4 : infos en français	page 17 à 25 : adhésions congrès	page 40 : page du trésorier
5 à 7 : la presse et les langues	26 à 29 : argumentaire	41 à 42 : pages détente
8 à 14 : activités locales	30 à 36 : catalogue librairie	
15 à 16 : comptes-rendus	37 à 39 : kaléidoscope	

**GEE (Groupe des Educateurs Espérantophones, et FKEA (Association des Espérantophones Catholiques).**

Des séances de travail spécialisées et des conférences de niveau universitaire alterneront avec un programme touristique attractif qui fera découvrir aux congressistes, non seulement les hauts-lieux de la ville, mais également la cité voisine de Colmar, le château-forteresse du Haut-Kœnigsbourg et le village des potiers de Betschdorf, excursions commentées par une guide professionnelle espérantophone. Un « plus » original qui révélera aux curieux, aux sympathisants ou simplement aux mélomanes, une facette parfois ignorée de l'espéranto: un récital du chanteur Môrice Bénin, au cours d'un concert ouvert au public, Môrice Bénin, compositeur-interprète dont le premier album en langue internationale vient d'être élaboré dans les studios de la firme « Vinilkosmo ».

Bien entendu les gourmets pourront savourer les délices du terroir alsacien au cours d'un banquet dominical servi dans un restaurant typique au bord de l'ill.

## UN PROJET D'UNIVERSITE ESPERANTOPHONE INTERNATIONALE

En 1981, sous l'impulsion d'un scientifique allemand, le Professeur Helmar G. Frank, un groupe d'universitaires francophones de divers pays, fondait une **Académie Internationale des Sciences**, ayant son siège à Saint-Marion.

Depuis cette date, cette Académie organise, notamment en Pologne, Russie, Roumanie, Bulgarie, République Tchèque, , des sessions de niveau universitaire avec cours magistraux et remises de diplômes, avec l'utilisation préférentielle de l'espéranto.

L'Académie prépare actuellement la seconde phase de son développement : la création de facultés autonomes et ultérieurement les locaux nécessaires, sous l'égide d'universités intéressées et pour commencer, l'université Lucian-Blaga de Sibiu, en Roumanie, et celle de Nitra en Slovaquie. Le projet se concrétiserait ensuite à Komarom, ville bilingue sur le Danube, frontière entre la Slovaquie et la Hongrie.

S'associeraient ensuite au projet deux autres universités, en Bulgarie et en Lituanie.

## DES LIVRES EN ESPERANTO SUR INTERNET

Une véritable bibliothèque est d'ores et déjà à la disposition des internautes pratiquant l'espéranto. Accessibles sur le site <http://esperanto.nu/eLibrejo>, format pdf, utilisation de Book Reader ou Acrobat Reader d'Adobe, on peut non seulement les lire sur l'écran mais également les copier -gratuitement- et les envoyer par le même itinéraire à ses correspondants! Comme toute bibliothèque qui se respecte, le choix proposé va de la littérature pour la jeunesse à la catégorie « divers » en passant par la poésie, la prose, le théâtre, les religions, etc. Entre autres apparitions récentes sur le site : Sienkiewicz, Marx & Engels, Pouchkine, Selma Lagerlof, les frères Grimm...

## L'ESPERANTO SUR LES RAYONS DES LIBRAIRES ET DANS LES BACS DES DISQUAIRES

Le rayon « langues » des libraires s'enrichit de plusieurs titres susceptibles de satisfaire la curiosité de leurs clients intéressés par la langue internationale. Au côté de « *L'Espéranto sans peine* » d'Assimil, en bonne place depuis plusieurs années, et de « *L'Espéranto* » dans la fameuse collection « Que sais-je ? », les éditions « *L'Harmattan* » qui avaient déjà à leur catalogue une grammaire de la langue « Parlons espéranto », de Jacques Joguin, et « Le défi des langues » de Claude Piron, viennent de rééditer « L'ABC de l'espéranto à l'usage de ceux qui aiment les lettres », du professeur G. Waringhien. Chez le même éditeur, simultanément en français et en espéranto, une biographie très complète du concepteur de la langue, le Dr Zamenhof, de René Centassi et Henri Masson, sous le titre « L'Homme qui a défié Babel », ou en espéranto « La Homo, kiu defiiis Babelon » (voir pages suivantes).

D'autre part, le tout nouvel ouvrage de Georges Kersaudy, « Langues sans frontières » (éditions Autrement-Frontières) met également la langue en bonne place, tout comme le livre d'Umberto Eco « La recherche de la langue parfaite ».

NB – G. Kersaudy et H. Masson dédicaceront leurs ouvrages, samedi 30 mars à la FNAC de Metz, dans le cadre du congrès annuel de SAT-Amikaro (VIGY, à proximité de la cité messine, possède depuis peu son propre site sur internet : <http://mairie@mairie-vigy.fr>)

Disponible chez les grands distributeurs spécialisés, le nouvel album de Mônica Bénin, *In-Spir'*, qui connaît déjà un succès amplement mérité au sein de la communauté mondiale espérantophone, séduit de même façon les mélomanes exigeants. Ces derniers découvrent en effet, souvent avec surprise, que l'espéranto se révèle une langue musicale par excellence, servie dans cet enregistrement par un artiste soucieux de bel canto. *'Sincèrement, ce disque mérite la première place dans toute CD-thèque espéranto: perfection musicale, perfection de la prononciation, originalité des textes... Un cadeau inestimable à offrir aux amis et connaissances, de France ou d'ailleurs, espérantophones ou non'. (D.P. - « Le Monde de l'Espéranto » 532).*

"Ancien pilote de l'Armée de l'Air (Chasse, Hélicoptère), je suis intéressé par un lexique aéronautique en Espéranto. Conscient que ce n'est pas demain que notre Espéranto remplacera l'anglais dans ce domaine, mais il faut espérer ! Quelle que soit la langue, il faut une stricte discipline dans la phraséologie employée pour qu'il n'y ait pas de fausses interprétations de la part des non-natifs. L'espéranto réduirait la part de celles-ci, mais il faut définir des interrogations et des réponses courtes et concises. Ayant été formé dans les écoles américaines, j'ai été moi-même plus que témoin de l'indiscipline verbale ! Sur la base où j'étais, du lundi au vendredi, les

règles étaient assez bien respectées car nous étions des stagiaires de près de vingt pays. Or pour une raison de retard dans mon programme, j'ai dû effectuer une mission un samedi; j'appelle la tour de contrôle pour autorisation de décollage : "Air Force so and so (number) Take-off clearance" la réponse aurait dû être "Clear to take-off" ou "Stand by" or elle fut "Hold clear" et j'ai compris "All clear" et j'ai pénétré sur la piste alors qu'un appareil était en phase d'atterrissage, il s'en est fallu de quelques "pieds" que je ne puisse vous raconter cela aujourd'hui. D'où mon obsession de demandes et de réponses strictement définies. Si je puis vous être utile, ce sera avec plaisir

et enthousiasme."

Ce témoignage est de notre ami Guy Touzé, membre d'Espéranto-Vendée et de SAT-Amikaro. A signaler que Kent Jones (Chicago) est à l'origine d'initiatives visant à introduire l'espéranto dans l'aviation. Il a reçu en cela la collaboration de Gilbert Ledon (Brésil) pour la compilation d'une terminologie de l'aviation en espéranto. Elle devrait être prête cet été pour le congrès universel d'espéranto de Fortaleza.

Toute personne ayant des compétences en ce domaine peut proposer sa collaboration à Kent Jones, Civil Engineer, 5048 N. Marine, D6, Chicago 60640, États-Unis.

<KentJones9@aol.com> Tél. 773-271-8673

## Babel English

Dans un document intitulé "Misfunctional FAA Phraseology" (section "English" sur <<http://www.esperanto-sat.info>>), Kent Jones traite de l'usage de l'anglais qui, dans le rôle de langue de l'aviation, est une source importante de catastrophes aériennes (près de 15%). En effet, l'anglais est une langue qui, outre le fait qu'elle ne brille pas par la clarté et la précision, comporte des dizaines de variantes ainsi recensées dans l'édition 1999 d'"Encarta World English Dictionary" :

**BRITISH AND IRISH ENGLISH:** English English, Scottish English, Scots, Welsh English, Irish English

**AUSTRALIAN AND NEW ZEALAND ENGLISH:** Australian English, Aboriginal English, Maori English, New Zealand English

**EAST ASIAN ENGLISH:** Philippines English,

Hawaiian English, Singapore English, Hong Kong English, Malaysian English

**SOUTH ASIAN ENGLISH:** Sri Lankan English, Bangladeshi English, Pakistani English, Indian English

**AFRICAN ENGLISH:** Nigerian English, Ghanaian English, Sierra Leone English, East African Englishes, South African English

**CARRIBEAN ENGLISH:** Jamaican English, Patwa, Bahamian, Barbadian/Bajan, Trinidadian

**CANADIAN ENGLISH:** Inuit English, Quebec English, Canadian Standard English, Atlantic Provinces English

**AMERICAN ENGLISH:** Northern, Appalachian English, Southern, Western, African American Vernacular English/Ebonics, Native American Englishes

Il est utile de rappeler que les natifs anglophones ne représentent que 8% de l'humanité. Or, en Chine, où une campagne forcenée

est actuellement menée à grands frais et avec "un zèle révolutionnaire" (selon "Courrier International", 7-13.02.2002) pour former les Pékinois à l'anglais en vue des J.O. de 2008, on assiste à l'apparition d'une nouvelle variante prometteuse nommée "chinglish". On a pu voir "de la saloperie" (*crap*) proposée en menu au lieu de la "carpe" (*carp*) et des panneaux interdisant les parcs "aux animaux domestiques combustibles ou explosifs" !

Pourquoi pas des chiens kamikazes ?... La transcription phonétique de phrases anglaises en mandarin est ainsi donnée dans un manuel : "Thank you" (merci) devient "san kuai'r rou" (= trois morceaux de viande) et "I'm sorry" (je suis désolé) "ai mu sao rui" (= triste maman puant bon). Ça promet !

Le ridicule devient sans frontières.

## Ça bouge partout...

◆ Statistiques du courrier reçu par "Radio Polonia" en 2001, par rédaction :

Place / Langue	Lettres	Rapports	Total
1 / espéranto	2 728	+ 1 379	= 4 107
2 / allemand	682	+ 2 354	= 3 036
3 / anglais	482	+ 391	= 873
4 / autres	1 687	+ 2 570	= 4 257
Total : 5 579 lettres + 6 694 rapports = 12 273			
<b>Total des lettres en 2001</b>	<b>2000</b>	<b>1999</b>	
1 : espéranto	2 728	2 048	2 308
2 : allemand	682	925	795
3 : anglais	482	477	567

◆ Le site de la rédaction d'espéranto de Radio Autriche Internationale comporte un lien permettant aussi l'écoute des émissions d'espéranto de Radio La Havane (Cuba) : <[http://roi.orf.at/esperanto/es\\_demand.html](http://roi.orf.at/esperanto/es_demand.html)>

◆ Le catalogue "Trovanto" du Musée International d'Espéranto de Vienne est passé de 22 000 à 24 000 entrées. A consulter sur : <<http://www.onb.ac.at/sammlungen/plansprachen/index.htm>>. Adresse postale : Internacia Esperanto-Muzeo, Hofburg, Michaeler Kuppel, AT-1010 Vienne, Autriche.

◆ En février, 400 affiches de grand format représentant la plaquette "Ĉu vi parolas Esperanton?" (Parlez-vous l'espéranto ?), de l'artiste polonaise de renommée mondiale Paulina Olowska, ont été placardées dans les

plus grandes villes de Pologne. La même plaquette figure aussi sur 30 000 cartes illustrées qui ont été distribuées gratuitement dans des lieux publics. [Nun]

◆ Un cours gratuit d'espéranto en 15 leçons pour hispanophones vient d'être lancé sur Internet. Il comporte beaucoup de questions et de réponses, de dialogues, de proverbes et d'exercices ainsi qu'une introduction à la littérature en espéranto. L'élève peut correspondre avec des espérantophones d'autres pays à partir de la 8ème leçon et être aidé par un groupe d'enseignants colombiens et argentins : <http://www.institutoesperanto.com.ar>

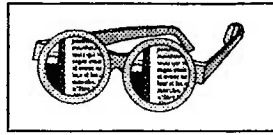
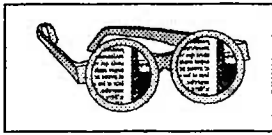
◆ Le Centre de Documentation et d'Etudes sur la Langue Internationale (CELI) qui fait partie intégrante de la Bibliothèque de la ville de La Chaux-de-Fonds (Suisse) permet maintenant des recherches électroniques par son site <<http://www.rero.ch>>; cliquer ensuite sur "Neuchâtel catalogue BPUN/BVCF".

◆ Pendant que certains de nos politiciens font la moue devant l'espéranto, des États-Uniens s'en occupent avec rigueur et sérieux : les cours intensifs d'été d'espéranto qui se sont tenus durant 32 ans à San Francisco auront désormais lieu à la fameuse "School for International Training" de Brattleboro (Vermont). Trois semaines, du 8 au 26 juillet.

Ellen M. Eddy, 11736 Scott Creek Drive SW, Olympia WA 98512. <[eddyellen@aol.com](mailto:eddyellen@aol.com)>. <<http://www.esperanto.org/nask/>>.

◆ Zéphirin Jégard (Zef), qui a parcouru des milliers de kilomètres à vélo à travers la Chine, la Mongolie et la Russie, présente le récit de son aventure dans un livre de plus de 250 pages (16 pages de photos en couleurs), préfacé par Bernard Hinault, le parrain de ce périple où l'espéranto a occupé une grande place. Sortie au printemps. Une souscription est ouverte au prix de 16 € au lieu de 20 en prix public. Frais forfaitaires d'envoi : 4 €. A commander à Zef Jégard, 13 le Val Josselin, 22120 Yffiniac. France.

◆ Un grand choix de possibilités s'offre pour l'été prochain à ceux qui veulent commencer l'étude de l'espéranto, se perfectionner ou le pratiquer : stages d'espéranto à Baugé, (49), Boursesse (86), Plouézec (22), Sète (34), La Chaux-de-Fonds (Suisse), Lesjöfors (Suède), congrès mondial (Fortaleza, Brésil), ou de SAT (Alicante, Espagne), européen (Vérone, Italie), asiatique (Séoul, Corée). Sur les bords de la Volga, Ivanovo mérite le détour pour son dynamisme : <<http://www.esperanto.hotbox.ru/NN/esp/index.htm>>.



## La presse et le problème des langues

**DNA**  
DERNIÈRES NOUVELLES D'ALSACE  
**OPINIONS**

*“ Le multilinguisme n'est qu'un plaidoyer pour la langue anglo-saxonne*

Bruno Schmitt (Point de vue)

### Après la monnaie unique, oui à une langue commune

Je suis allé à Friebourg la semaine dernière, juste pour le plaisir : comparer les prix dans les vitrines avec les prix en France, prendre mon porte-monnaie habituel pour faire mes emplettes ; et de savoir que je pourrai faire de même à Rome, Madrid, Berlin, Helsinki ou Athènes, quelle satisfaction, et quel progrès palpable dans notre contact avec nos voisins et concitoyens européens. Après la disparition des frontières douanières, c'est un nouveau pas, très concret, majeur pour l'Europe, et il faut saluer les politiques qui ont su nous guider dans cette voie, même s'ils y ont eux-mêmes été poussés par les marchands.

#### Du multilinguisme à l'unilinguisme

Il est un autre domaine où, par contre, les politiques sont complètement à côté de la plaque, celui de la communication linguistique entre nous, Européens : que nous propose Jack Lang pour que nous puissions converser aisément avec nos concitoyens européens, avec un garagiste grec ou un pêcheur espagnol ; pour qu'un ouvrier ou commerçant allemand puisse s'entretenir sans problème avec un vendeur ou un médecin français ? Eh bien c'est très simple, et imparable : devenons tous multilingues, maîtrisons l'anglais, l'allemand, l'italien, l'espagnol, le danois, le finlandais, le grec, bientôt le tchèque, le polonais, le roumain, et bien sûr

j'en passe, perdons des heures, des mois, des années à devenir multilingues.

Non, il y a tromperie : les politiques sont des intellectuels, qui ont passé tout leur temps dans les études, les livres, les idées abstraites. Ils maîtrisent en général assez bien la langue anglo-saxonne (même si un anglo-saxon repère dès leurs premiers mots leurs tournures maladroites, leurs contresens, leurs inepties souvent risibles). Ils ne vont pas proposer une alternative qui réduirait à néant leur lourd investissement linguistique personnel, et qui mettrait le vulgum pecus à leur niveau. Au royaume des aveugles, les borgnes sont rois !

Non, proposer un multilinguisme, c'est de la pure hypocrisie, c'est en fait promouvoir un unilinguisme pur et dur, en faveur de l'anglo-américain. Nos pauvres lycéens arrivent au niveau baccalauréat, après sept ans d'étude de l'anglais, à raison de deux ou trois heures par semaine, après vraiment beaucoup d'efforts donc, sans être capables d'aligner correctement deux phrases. C'est que l'anglais est une langue beaucoup plus difficile à parler correctement qu'on ne le croit, surtout pour nous, qui avons une langue maternelle d'origine essentiellement latine. Un tel effort, si peu rentable, est-il vraiment justifié pour tout le monde ? Comment demander ensuite, à tout le monde encore, de faire le même effort pour une deuxième, voire une troisième

●●● *Au vu du succès de l'euro, pourquoi pas une langue commune européenne... qui pourrait être l'esperanto. Bruno Schmitt, mathématicien, professeur des universités - en retraite - et ancien directeur de l'antenne colmarienne de la faculté des sciences, milite pour cette formule et en dépeint les avantages.*

me langue étrangère ? Et que deviennent alors toutes les autres langues ? Ce multilinguisme égalitaire qui est ainsi prôné n'est en réalité qu'un plaidoyer, à peine caché, en faveur uniquement de la langue et de la culture anglo-saxonne, et ce n'est pas de cela qu'ont besoin les Européens. C'est vouloir nous réduire au rang de sous-région anglo-saxonne, dont les habitants, avec leur petit-nègre pseudo-anglais, seraient des sous-locuteurs de la langue au pouvoir, sauf s'ils faisaient de l'anglo-saxon leur langue maternelle, et ce serait alors la fin de nos langues nationales.

#### Il suffit de le vouloir

Oui, la solution au problème linguistique de l'Europe existe, et, bien sûr, elle est toute autre ! Cultivons avec soin, chacun d'entre nous, Européens, nos précieuses langues maternelles dans notre vie familiale, sociale, nationale, culturelle. Mais apprenons, chacun d'entre nous, une autre langue, commune, auxiliaire, utilitaire, simple dans ses règles et sa prononciation. Utilisons cette Langue Commune Auxiliaire dans tous nos échanges internationaux, avec l'hôtelier autrichien ou le visiteur finlandais, dans les congrès scientifiques, les rencontres politiques européennes, ou encore au Parlement européen. Créons au moins une chaîne TV dans cette LCA, que nous pourrions, tous ensemble en Eu-

rope, comprendre et regarder. Ce que je propose là n'est pas une utopie. C'est possible, comme pour la monnaie européenne, dont la création paraissait impensable il y a seulement dix ans. Mais il faut le vouloir, et il suffit de le vouloir.

#### L'«esperanto»

En effet, cette langue auxiliaire est prête à l'emploi ! Elle existe, et est utilisée par plusieurs millions de personnes dans le monde (tapez, pour voir, le mot clé «esperanto» dans votre moteur de recherche préféré !) C'est une très belle langue, dans sa simplicité (on peut y accéder en quelques semaines), dans sa construction logique et structurée, dans sa très grande richesse et subtilité de vocabulaire (beaucoup plus riche et nuancée que n'importe quelle langue nationale) et cela dans tous les domaines, même scientifiques et techniques. Bien sûr, on ne peut pas envisager que dans un an tout le monde parle cette langue. Il faudra du temps, de la réflexion, de la préparation, des délais, des périodes transitoires. Mais à terme, quel gain, quelle économie, quelle efficacité, mais aussi, quelle communauté !

Oui, nous Européens, donnons l'exemple au monde, et comme pour la monnaie unique, soyons les premiers dans l'histoire à adopter, à côté de nos langues nationales, et en toute conscience, cette Langue Commune Auxiliaire, tout à fait égalitaire, qui n'aura



rien à voir avec l'hégémonie, la conquête culturelle, politique, économique. La portée de cette démarche sera considérable, et même décisive je crois, pour l'idée européenne. Mais elle sera aussi extrêmement rentable, à tous les niveaux.

### Que des avantages

Je donnerai deux exem-

ples: pour nos jeunes, une seule année scolaire (ce pourrait être le CM2, en France) suffira pour très bien maîtriser la LCA. Ils n'auront plus de problème important de communication avec les autres Européens, ils n'auront plus à faire, tous, un effort qui pour beaucoup est vain, et leurs efforts pourront se re-

porter sur d'autres centres d'intérêt. A l'autre bout de l'échelle, nos parlementaires européens pourront se passer de toute traduction, ce qui permettra de consacrer à d'autres causes bien plus utiles les sommes astronomiques actuellement dépensées en de vaines et approximatives traductions simultanées croisées.

Ce sont nos hommes et femmes politiques qui doivent réfléchir aux grandes orientations pour faire l'Europe; ils doivent nous guider et savoir prendre des décisions. Ils ont là, dans un domaine qui déborde largement la linguistique, un rôle historique à jouer. **B.S.**

# Le Journal de JEUDI 10 JANVIER 2002 LA HAUTE-MARNE

EXPOSITION

## "La langue du bout du monde" au club Léo-Lagrange

L'esperanto, la langue de l'amitié sans frontières, s'expose jusqu'au 28 janvier, au club Léo-Lagrange. La découverte en quinze panneaux muraux, d'un outil de communication universel unique en son genre. Simple et créatif.

L'esperanto, n'est pas une langue pour utopistes et doux rêveurs. Pour s'en convaincre, il suffit d'aller visiter l'exposition intitulée "La langue du bout du monde", présentée au club Léo-Lagrange par la section Esperanto de Saint-Dizier. En quinze panneaux muraux, on découvre les atouts d'une langue pas comme les autres, vivante et universelle, facile à apprendre et rapidement mémorisable.

«L'esperanto constitue un passeport efficace pour voyager à l'étranger et y faire des rencontres enrichissantes en se faisant comprendre par la population locale. C'est une langue qui appartient à tout le monde et aussi à personne», souligne Claude Jourde, le responsable de la section bragarde. Et d'ajouter : «Les esperantophones sont avant tout des humanistes. Ils ne constituent absolument pas une secte. Ils ne tiennent pas à déformer les cultures existantes et respectent la langue maternelle de chaque peuple». A Saint-Dizier, la section esperanto existe depuis trois ans. Elle comprend une dizaine de membres bénévoles, de tout âge. Elle se réunit tous les mardis soirs, de 18 h à 20 h. Claude Jourde y donne des leçons par

petits groupes et enseigne notamment les seize règles fondamentales de l'esperanto.

### Seize règles fondamentales

*"J'ai formé plus d'une trentaine d'élèves en dix ans. L'esperanto est une langue très facile à apprendre, surtout si on a fait du latin. Il suffit seulement de vingt leçons pour la maîtriser correctement. Je me suis mis tout seul à l'esperanto. Ça fait bien quinze ans que je le pratique. Le plus intéressant, ce sont les congrès où on peut changer des idées et des projets tout en se faisant comprendre par des gens de nationalités différentes. Ainsi, j'ai été à Berlin en 1999 où étaient réunis quelque 4 000 esperantophones»,* précise-t-il.

### Des milliers de livres

L'esperanto est un excellent moyen pour connaître la culture de tous les pays. Des dizaines de milliers de livres sont déjà édités ou en cours d'édition. Certains sont traduits, d'autres ont été rédigés directement en esperanto. Tous les genres sont représentés, de Tintin à Astérix en passant par San Antonio et le Petit Prince. Il existe également de nombreuses revues généralistes, des disques et des CD-Rom sans oublier différentes

radios et Internet ([www.esperanto-france.org](http://www.esperanto-france.org)). Un ouvrage indispensable pour les esperantophones : "Jarlibro", un recueil, remis à jour régulièrement, qui comprend l'adresse de tous les délégués de 113 pays. Parmi les membres de la section esperanto de Saint-Dizier, Laurine Le Louarne, 8 ans, la nièce de Claude Jourde, élève en CE2 à l'école Pierre et Marie-Curie. «C'est mon tonton Claude qui m'a donné envie de connaître l'esperanto. C'est facile et c'est utile pour se promener à l'étranger», souligne-t-elle. «J'ai eu l'occasion de faire du latin, de l'anglais et de l'allemand. Ça me sert pour l'esperanto. J'apprécie la logique de cette langue», précise, pour sa part, Marie-Joe.



Laurine  
une jeune esperantophone  
de 8 ans

L'esperanto, un plaisir linguistique pur et le moyen le plus facile de communiquer dans le monde entier. Une deuxième langue qui mériterait d'être connue ne serait-ce qu'en Europe où seulement 6 % de la population non britannique est en mesure de comprendre correctement l'anglais. Cela éviterait notamment les frais de traductions énormes dépensés chaque jour par les instances de l'Union européenne.

Claude Abram

### Plus d'un siècle d'existence

L'esperanto est une langue qui a été lancée il y a un peu plus d'un siècle par le Dr Zamenhof, un médecin polonais. Elle a notamment été soutenue par Léon Tolstoï, Maurice Genevoix, Jules Verne, Louis Lumière et... Pierre Desproges. Plus de 120 parlementaires européens se sont déclarés favorables à l'utilisation de l'esperanto dans le contexte européen. L'esperanto est enseigné officiellement dans 150 établissements d'enseignement supérieur et 600 écoles et lycées de plus de 28 pays. Un à deux millions de personnes le parlent sur les cinq continents.



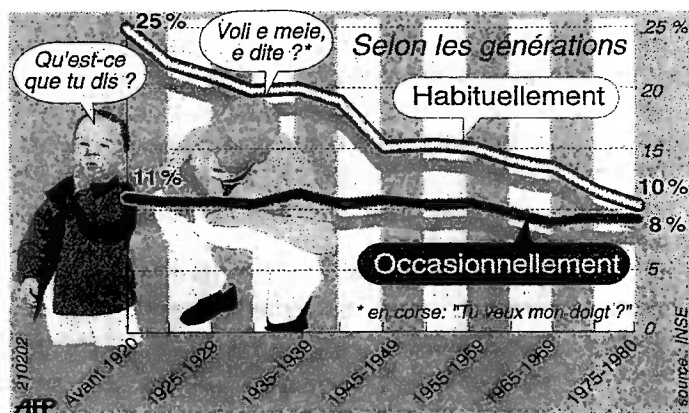
*Les langues régionales, et étrangères dans une moindre mesure, reculent d'une génération sur l'autre en France, supplantées par le français, tandis que l'anglais est aujourd'hui la première langue minoritaire de l'Hexagone.*

PARIS.— A l'occasion du recensement de 1999, 380 000 adultes vivant en métropole ont été interrogés sur la transmission familiale des langues. L'enquête a été réalisée par l'INSEE. Parmi les personnes nées avant 1930, une personne sur trois a déclaré que ses parents lui parlaient une autre langue que le français dans sa petite enfance. La proportion descend à une sur quatre pour les générations des années 50, et à une sur cinq chez les personnes nées dans les années 70. D'une génération à l'autre, donc, les langues se retransmettent moins. Malgré la permanence de l'immigration, le français s'impose désormais au sein

des familles.

Le basque (44 000 locuteurs adultes) et le corse (122 000) ont subi un recul important, comme le catalan (132 000), le platt lorrain (78 000), les langues d'oïl (204 000) et les créoles, le franco-provençal, le breton (304 000), le flamand et la langue d'oc. Neuf fois sur dix, la génération suivante cesse de les utiliser habituellement. Les langues étrangères reculent aussi au fil du temps. La retransmission de l'arabe a reculé de plus de moitié en l'espace d'une génération. Par contre, l'anglais est aujourd'hui souvent transmis aux enfants sans faire partie de l'héritage familial.

## L'utilisation d'une autre langue en famille



## 3 000 parlars en péril dans le monde

*Environ la moitié des 6 000 langues répertoriées dans le monde sont menacées de disparition en raison du poids des langues dominantes ou de politiques répressives.*

PARIS.— De la France à la Russie, des Amériques à l'Australie, les langues minoritaires et leur héritage sont en danger, avertit une nouvelle étude de l'Unesco. « **Aujourd'hui, au moins 3 000 langues sont menacées, gravement menacées ou en train de s'éteindre** », souligne l'Organisation des Nations unies pour l'éducation, la science et la culture. « **Avec la mort et la dispari-**

**tion d'une langue, une unité irremplaçable de notre connaissance et de notre compréhension de la pensée humaine est perdue à jamais.** » L'étude de 90 pages, intitulée « Atlas des langues du monde menacées de disparaître », pointe particulièrement du doigt l'Australie où des centaines de langues aborigènes ont disparu à la suite des strictes politiques d'assimilation, et les Etats-Unis, où moins de 150 langues indiennes ont survécu sur plusieurs centaines. Par ailleurs, à Taïwan, plus de la moitié des 23 langues locales « cèdent à la pression du chinois ».

Le REPUBLICAIN LORRAIN



## LA FETE DES LANGUES 2003

La fête des langues de Luxembourg est organisée en alternance avec Bruxelles, et a lieu à Luxembourg une fois tous les 2 ans. Elle se déroule au grand complexe cinématographique UTOPOLIS mi-novembre. Pour 2001 il s'agissait des 15 et 16 novembre. Pour 2003, toutes les bonnes volontés sont acceptées (projets : karaoké, cours de langue, etc. . .).

Comme récompense, Catherine Gallego propose aux membres de *Espéranto-France-Est* qui y participeront une visite guidée de Luxembourg (la Gibraltar du nord, le palais Grand-Ducal, le quartier européen. . .). A votre agenda 2003 !...

=== Difficile, l'anglais?... Allons donc!... ===

Piqué dans son amour-propre et ayant entendu dire que "tout le monde parle anglais!...", Marcel s'est procuré la fameuse méthode « *Votre anglais en 24 heures !...* ». Désireux de tester ses connaissances, il apostrophe un touriste à la descente d'un bus en provenance de Londres...

« Pardon, what time is it ?

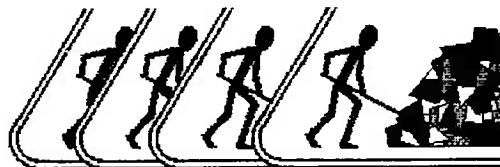
- It's two to two... ».

Marcel qui n'a pas bien compris, s'adresse à un second touriste...

« What time is it?... Please...

- It's two to two too!... ».

# NI JA AĜADAS



## GERARDMER ————— ☆

Ginette MARTIN raportas.... Je la 11a de januaro mi montris diamozitivojn pri vojaĝo en Finnlando. La 15 ĉeestantoj finis la renkonton per frando de kukoj, trinkado, babilado... Tre bona etoso regis dum la evento.

La 6an de februaro mi prezentis mian novan spektaklon de ombro-teatro la kulero kaj la forketo kaj la malkuraĝa porketo al la grupo de Epinal, kiuj varme aplaudis.

Kun mia grupeto mi planas viziton de niaj samideanoj de Fribourg en la kadro de reciproka amika tago en Vogejoj, la 9an de junio.

Mi aludu la aktivaĵoj de la grupo de EPINAL, kiun mi taksas tre aktiva. Mi ĝuis tie la ilustritan prelegon de Bruno ROBINEAU, pri kio tre favore raportis la lokaj gazetoj. Plue, festeto kunigis 17 personojn la 19an de decembro ĉe Emmanuel kaj Florence DESBRIERES. Estas antaŭvidita amika renkontiĝo de la du grupetoj (Manette kaj Emmanuel) en majo, kun germanaj esperantistoj.

## BAR le DUC - SAINT-DIZIER ————— ☆

Plej ĝojige disvolviĝis en la *Centre Socio-Culturel de la Libération*, la jara Zamenhof-vespero, kun la tradiciaj eroj tre ŝatataj de la partoprenantoj : kantoj, ridiga skeĉo far *la triopo*, ludoj... kaj bongustaj pladoj preparitaj de la paro Renée kaj Pierre.

Ni emfazu pri la nelacigebla Claude JOURDE en St-Dizier, kiu organizis esperanto-ekspoziciojn, ne nur surloke sed ankaŭ en la najbara urbo VITRY-le-FRANCOIS. Ampleksaj gazetartikoloj, kun *trotuar-intervjuoj* kaj multaj fotoj pritraktis la du eventojn.

Sub la iniciativo de samideanino Lydia BLOCH (Bar-le-Duc), startos originala eksperimento lingva: okaze de nova somer-renkontiĝo, kiu rilatigos grupojn da gejunuloj francaj kaj rumanaj, estas proponite instrui esperanton, paralele en la du landoj, al la koncertatoj, por plibonigi la parolajn rilatojn ambaŭflanke... Konstatigis ja, ke tiu problemo de simpla komunikado certagrade malhelpis la tamen fruktan rezulton de la pasintaj, samaj renkontiĝoj.

... *Mi estas redaktanta memuaron* ...

Claudy DEMONGEOT 96, rue du Placieux  
F – 54000 NANCY

Mi estas Claudy. Mi loĝas en Nancio, Loreno... Mi estas edukistino kaj laboras en psikiatria medio, kie gastas gejunuloj inter 13 kaj 20 jaroj. Mi instruas al tiuj, kiuj ne kapablas iri al klasika lernejo, la francan lingvon, matematikon kaj konkretajn aferojn por helpi ilin en la ĉiutaga vivo, ekzemple plenigi administraciajn dokumentojn. Pri ĉiuj, kiuj vizitadas la lernejon, mi helpas ilin je la farendaj taskoj. Esperanton mi ankaŭ instruas al tiuj, kiuj deziras tion... Mi deziras ĉi-tie raporti pri tiu eksperimento, pri tiu laboro.

La gejunuloj suferas lernejan malsukceson. Memfidaj ili ne estas. Ili sentas sin kvazaŭ "nuloj". Ili imagas al si vivon sen estonteco. Lernejo, kutima vivo estas sinonimoj de suferado. En tiaj kondicoj, viziti atelieron pedagogian estas malfacile. Mia celo estas doni al ili la emon kaj la rimedon sin valorigi. Tial mi uzas instruadon de Esperanto, inter aliaj aĵoj...

Tiu lingvo-fako estas libera aktivaĵo. La celo ne estas igi esperantistojn sed simple igi pli bonan farton. En tiu senco, Esperanto plus aliaj aktivaĵoj kaj prizorgaĵoj povas iĝi helprimedoj por ili.

Esperanto ne havas ligilon kun la tiel nomata lernejo. Ekzistas nek kontrolo, nek ekzameno. Fakte ili estas tre interesigitaj je la ideo komuniki kun aliuloj, havi korespondantojn, aŭdi specifan muzikon... Rapide ili sukcesas krei novajn vortojn, konstrui frazojn, paroli... Tio iĝas kvazaŭ ludo. Ili havas la senton regi ion, kaj proprigi al si novan lingvon. Ili ja iĝas aktivuloj en sia lernado. Esperanto helpas ilin certagrade havi novan fidon pri la estonteco. Ili konscias, ke ili kapablas lerni ion, ke "nuloj" ili ne plu sentas sin! Tiu memfido aŭ re-memfido estas starpunkto de nova projekto, de alia orientigo, de estonteco ebla.

Tiu laboro devus estigi memuaron. Se vi, legantoj, havas ideojn aŭ iajn reagojn pri tio, se vi havas spertojn kun traktado de malfacilaj gejunuloj aŭ publiko, vi povas skribi viajn pripensojn aŭ opiniojn al mi.

Koran dankon anticipan por via helpo...

[claudy.esperanto@wanadoo.fr](mailto:claudy.esperanto@wanadoo.fr)

Kvazaŭ postskribo... *Rememore al Sinjoro Colnot*...

*Li instruis al mi ne nur la internacian lingvon sed ankaŭ la vivon de la movado kaj ĝian filozofion... Dank' al li mi lernis multe, mi malkovris alian mondon, aliajn valorojn... Daŭrigi lian laboron estas mia celo. Tial, inter aliaj farendajoj, la ellaborado de la supra memuaro...*



Al la legantoj de "La Informilo": Multaj el vi ne estas membroj de la tutmonda asocio UEA, kies potencon kapablas atesti nur la nombro da aliĝantoj kun ilia divers-faceta helpo... Ni taksas interesige alporti al la ne-membroj kelkajn informojn, kiuj ŝajnas al ni gravaj kaj pripensigaj... (la redaktoro de "La Informilo")

## ... REKTE EL LA SIDEJO DE UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO (U. E. A. ) ...

### NOVA ĜENERALA DIREKTORO EKLABORIS

**Trevor Steele**, nova aganta ĝenerala direktoro de UEA, ekoficis ekde la 1-a de januaro 2002.

Li estas entute la kvina, kiu okupas la plej superan oficistan postenon de UEA ekde 1955, kiam la Centra Oficejo translokiĝis de Britio al Roterdamo.

Trevor Steele, konata E-lingva verkisto, laŭ reciproka interkonsento kun la Oficeja komisiono de la Estraro de UEA, estas nomumita por la periodo de unu jaro, dum kiu unu el liaj ĉefaj taskoj estos la harmoniigo de interrilatoj inter la Oficejo kaj la Estraro.

Steele rajtas ankaŭ kandidati por la posteno de konstanta Ĝenerala Direktoro, kiu devos esti elektita en 2002. Intertempe li ankaŭ kontribuos al organiza restrukturigo kaj teknika modernigo de la CO.

Paralele kun tio okazas la iom-po-ioma foriro de kelkaj antaŭaj oficistoj: ekde marto ne plu laboros en la CO **Istvan Ertl**, la antaŭa redaktoro de "Esperanto", kiu ricevis novan laboron en Bruselo ĉe internacia neregistara organizo.

La nova redaktoro, **Stano Marček**, Slovakio, pretigos la revuon hejme, rete alsendante ĝin al Roterdamo por presigo kaj ekspedado

Teorie la 10-an de januaro finiĝis la deĵorperiodo de **Pasquale Zapelli**, la direktoro de la Oficejo. Tamen li plulaboris ĝis la fino de januaro, helpante pri renovigo de la komputila sistemo de la Oficejo. Parte plenigos la aperantan vakuon **Ionel Onet**, rumandevena usonano, kiu post plenumo de necesaj formalajoj venos al Nederlando por transpreni la UEA-libroservon de Simo Milojeviĉ.

\* \* \* \* \*

### POST FORTALEZO KAJ GOTENBURGO, U.K. IROS AL PEKINO KAJ VILNIUSO

La Estraro de UEA, kunveninta en Roterdamo 11-13 de januaro 2002, interalie decidis principe pri la estontaj *Universalaj Kongresoj*.

Por 2004 la Estraro akceptis la inviton de Ĉina Esperanto-Ligo okazigi Universalan Kongreson en Pekino. Oni antaŭvidas subtenon de la ĉina registaro kaj entuziasman kunlaboron de la ĉinaj movadanoj.

Por 2005 estis akceptita la invito de Litova E-Asocio. Tiam la 90-a Universala Kongreso de Esperanto gastos en la ĉefurbo de Litovio, *Vilnius*.

Ĉar en 2005 estos la centjara jubileo de la 1-a U.K. (tamen ne temos pri la 100-a UK, ĉar en kelkaj jaroj la kongresoj ne okazis pro la mondmilitoj) oni antaŭvidas specialan antaŭkongresan programon en *Bulonjo-sur-maro*, Francio. *Bulonjo* mem estas tro malgranda por gastigi modernan U.K..

Siaflanke Litovio, proksime ligita kun la historio de Esperanto, kun elstare amasa E-movado, prezentas tre favorajn kondiĉojn kaj ŝtatan subtenon.

\* \* \* \* \*

### KOMUNIKADA CENTRO EN BRUSELO

Baldaŭ en Bruselo aperos *Komunikada Centro*, kiun intencas starigi *Eŭropa Esperanto-Unio* ([www.lingvo.org](http://www.lingvo.org)) kunlabore kun kelkaj europaj E-asocioj. Ĝi situos maksimume proksime al eŭropaj instancoj, fondaĵoj, miloj da diverslandaj ĵurnalistoj kaj internaciaj neregistaraj organizoj.

La celo de la Centro estos profesinivele informi la eŭropajn kaj ankaŭ tutmondajn amaskomunikilojn pri la lingvaj problemoj, faktoj de lingva diskriminacio, proponante sekve de tio informojn pri la ekzistanta solvo prezentata de Esperanto.

La motoro de la ideo kaj la ĉefa laborforto en la komenca stadio estos brusela ĵurnalista **David Ferguson**, kimrodevena irlandano, bone orientiĝanta en la brusela Babelo.

Dum la ĵus okazinta kunsido de la Estraro de UEA estis akceptita decido provizi la Centron per garantia sumo de 19 000 eŭroj (€), tiel ebligante ĝian baldauan ekfunkcion. Tio estas granda parto de la antaŭvidata ĉi-jara buĝeto, la ceterajn rimedojn devos kontribui *Eŭropa E-Unio*, *Flandra E-Ligo*, *Esperanto Nederland* kaj aliaj kunlaborantaj asocioj.

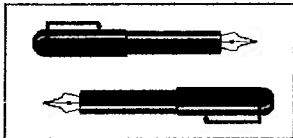
---

GAZETARAJ KOMUNIKOJ DE UEA N-ro 144 = Informoj pri la eventoj, novaĵoj kaj evoluoj de *Universala Esperanto-Asocio* por Esperanto-redakcioj tutmonde.

---

fonto: ret-info <http://www.eventoj.hu>





## TRANSLIMA KUNVENO en RASTATT 28 - 30-ajn de septembro 2001

Rastatt estas germana urbo proksime de la landlimo inter Elzaco kaj Baden-Virtembergo. Ĝi estis fortikaĵo ĉe la Rejno kaj ludis gravan rolon dum la Revolucio. Ampleksa baroka kastelo allogas multajn turistojn kiuj aprecas ankaŭ la kvietan etoson de malgranda urbo.

Bavelo (Baden-Virtemberga Esperanto-Ligo) okazigis tie sian 24-an praktikan semajnfinojn. Partoprenis ĝia membraro, IKUE, junula grupo kaj 25 esperantistoj el la «ĝemela» grupo de Elzaco-Loreno. Ne organizante propran staĝon, Espéranto France-Est uzis tiun semajnfinojn por streĉigi la ligojn inter samcelantaj najbaroj.

La kunvenejo estis tre komforta en agrabla parko. Kompleta paletro de kursoj kaj diversaj prelegoj kontentigis lernantojn kaj scivolemulojn.

Ĉe manĝotabloj okazis plej interesaj interŝanĝoj. Ĉar ĉeestis esperantistoj eklernantaj, la anoncoj en tri lingvoj pruvigis internacian devenon de la aliĝantaro. La klaŭno Larry Danto amuzigis infanojn kaj plenkreskulojn dum la bunta vespero. Dancista paro prezentis sian lertecon kaj dancigis la ĉeestantojn. La vespero tiel agrablis por spektantoj kaj praktikantoj.

### EK ! AL FORTALEZO !

Lima Serejo, Fortalezano, per lumbildoj kaj varma parolado prezentis sian urbon kiu proksiman jaron aranĝos la UK-on. Ek ! al Fortalezo !

## KUNVENO EN HOMBURGO, 7 - 9ajn de decembro 2001.

La kutima kunveno je Sankt Nikolao okazis en Homburgo en najbara Sarlando. Ĉeestis deko da francoj el la departementoj 51, 57, 94.

La ĉefa okazintaĵo konsistis el prelego de D.rino Sabine FIEDLER pri frazeologio. Tiu juna instruistino pri la angla en Leipzig pristudis esperantan frazeologiaĵojn. Ŝia libro, en la germana, kompilas la specife esperantajjn esprimojn troviĝantajn en literaturaĵoj, revuoj kaj paroladoj inter 1994 kaj 1999.

Konstatindas ke Esperanto funkcias kiel etna

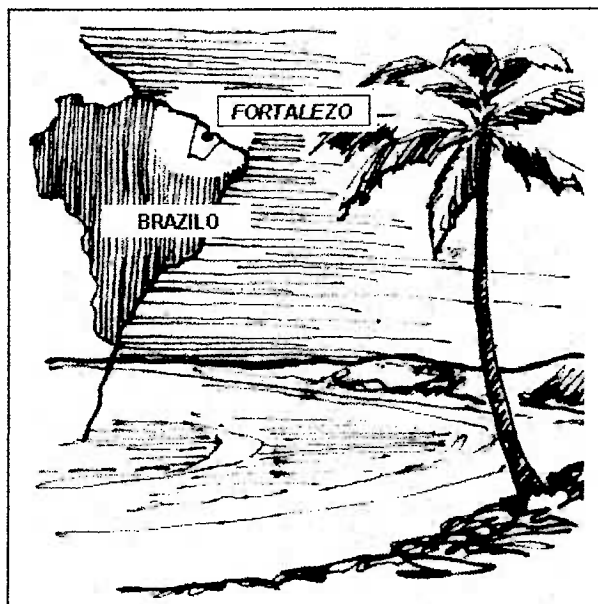
## BAVELA KALENDARO

En la Bavela kalendaro antaŭvidatas Esperanto-tago en Konstanz ĉe la lago, ĉu la 27/ 04 aŭ la 11/ 05/ 2002. Per meso en la katedralo, la organizantoj intencas pruvi la multifacetan vizaĝon de Esperanto.

## NIA REGION-KALENDARO

Tie ankaŭ okazis komitatkunsido de Espéranto France-Est. Notindas :

- partopreno en SAT-Amikara kunveno dum Pasko en VIGY (57)-la grupo de Thionville LKK-as - ,
- organizado de UFE-kunveno en Strasburgo dum Pentekosto,
- aŭtune regiona staĝo en Nancio
- eldono de KD en Esperanto fare de la kantisto Morice Benin.



lingvo, ĉar ĝi ne nur prunteprenas de fremdaj lingvoj esprimojn kaj proverbojn, sed kreas siajn proprajn. (Vidu sekvantan paĝon !)

Lima Serejo Edmilson kaj la loka organizanto aranĝis brazilan vesperon per lumbildoj pri la urbo de la estonta UK, per landa trinkaĵo kaj muziko.

Diversnivelaĵoj kursoj arigis multajn lernemulojn. Madeleine de Zilah prezentis vastan libroservon. Jean-Marie Barnouin oficis en angulo de la enirejo, proponante diversajn ludojn. Albrecht Kronenberger arigis preĝemulojn en la kapelo de la kunvenejo dum meso celebranta tempon de atendo kaj de espero.



Sabine Fiedler / ahub

## KIO ESTAS FRAZELOGIO ?

Estas pristudo de vorttrezoro el kiu oni ĉerpas esprimojn por trafe klarigi, bildigi sian penson, estas trezoro kiu daŭre vastiĝas pro spontana kreado. Temas pri parolturnoj, vortludoj, proverboj, « flugilhavaj » vortoj specifaj en ĉiu lingvo kiujn oni inde memorigas por partopreni en la uzanta lingvokomuno.

Ni citu : vera amo, arbara mortado, interkona vespero ( kial ne ... mateno ? ), ĝisi kaj kisi, vole nevole, levi la ĉapelon, ŝiri la harojn, ne ŝovu la nazon en ..., ŝatata ĉevaleto, stari sur propraj kruroj, turni la dorson, fina « velko », ...

Sabine Fiedler (\*) raportis pri enketo ĉe pli ol 500 esperantistoj, ankaŭ el aziaj landoj, por scii kiel en esperantujo oni komprenas centon da esprimoj kaj proverboj.

Eŭropaj partoprenantoj en tiu pridemandado, plej trafe respondintaj, plie pruvis ke Esperanto estas lingvo de tiu kontinento kaj ke ekzistas vasta samkultura bazo. Ŝi notis ke la esperantlingvaj verkistoj konscias pri ilia internacia legantaro kaj pri ofte klarigendaj esprimoj. Tio okazas per kunteksto, ofte per piedpaĝnoto.

## UZADO en ESPERANTUJO

Tiu pristudo ampleksis la parolan kaj skriban tekstojn.

Dum kvin jaroj, ŝi ĉeestis multajn kongresojn por kapti frazeologiaĵojn « sur la lipoj » de la parolantoj. Tiu sporta vortludado aperas regule en titoloj de artikoloj por tikli la scivolemon kaj por legstimuli la abonanton. Ŝi regule tralegis la internaciajn revuojn kiel *Monato*, *Fonto*, *Eventoj*, *El popola Ĉinio*, *La Gazeto*, ...

Sed la plej gravan fonton de esprimoj, ŝi ja

trovis en esperanta beleto. Tie la verkistoj plene uzas spritajn esprimojn por pinte resumi, troigi, ironizi, intelekte ĝuigi.

## VALORIGA KONSTATO

Per tiu pristudo okulfrapas la valoro de nia lingvo. Ĝia fleksebleco, adaptiĝo superas tiujn de etnaj lingvoj. Tio lume rimarkeblas en la proverboj per la rimo, la ritmo, la paralelaĵoj. Ĉu ni sufiĉe konigas la plej uzatajn proverbojn ? Elektindas inter la 2630 citaĵoj de la Zamenhofa « Proverbaro esperanta ».

Ofte lingvistoj riproĉas al Esperanto sian « senkulturecon ». Ankaŭ la esperanta frazeologio forbalaas tiun stretspiritan argumenton. Nia esprimtrezoro brilas pro la taŭgeco de la planlingvo. Ties valoro ankoraŭ kreskas pro la amplekso de multaj kulturoj kiuj riĉigas la tuton per siaj kontribuajoj.

Esperanto jam posedas vastan kulturecan heredaĵon.

A. Hubert

(\*) « Plansprache und Phraseologie » : D.rino Sabine Fiedler. Esperanta eldono baldaŭ sekvos.  
Eldoneja retadreso < 101622.27@compuserve.com >

## PRI FLEKSEBLECO DE LA LINGVO

El la prelegmaterialo de S. Fiedler.

*Meto de objekto antaŭ la verbo*

Propran ĝibon neniu vidas.

Urson evitu, bopatrino ne incitu.

*Postmeto de atributo*

Barelo malplena sonas plej laŭte.

Kapo majesta sed cerbo modesta.

*Meto de verbo antaŭ la subjekton*

Ŝirigis fadeno sur la bobeno.

Ne defendas oro kontraŭ doloro.

*Antaŭmeto de cirkonstanca komplemento*

Ĉe tablo malplena babilo ne fluas.

Per pacienco kaj fervoro sukcesas ĉiu laboro.

*Disigo de verbaj partoj*

Pri gustoj oni disputi ne devas.

Kiu devas, tiu elekti ne povas.

*Ŝanĝo de gramatikaj strukturoj*

Venas proverbo el popola la cerbo.

Ju cerbo pli prudenta, des lango pli silenta.

*Kiasmo*

Ne bela estas amata, sed amata estas bela.

Pli bona homo sen mono, ol mono sen homo.



Kiel vi komprenas : Plendu ĉe la kuirejo ?

Kiel vi komprenas : Blanka mensogo ?

Ĉu « plendu mallaŭte » aŭ « plendu ĉe la taŭga instanco » ?

Ĉu « travidebla » aŭ « senkonsekvenca » mensogo ?

# IF

INTERNACIA  
FESTIVALO

## LA 18-a INTERNACIA FESTIVALO MAGDEBURG 27.12.2001 - 3.1. 2002 UNU MONDO - KVIN KONTINENTOJ

Kiel ĉiam tre riĉa, ĉi-jara 18-a IF okazis unuafoje en nova federacia lando Saksio-Anhaltio. Ĝi estis bona elekto. Ni povis rimarki agrablajn diferencojn. Afabla akcepto de la direktoro, kiu eĉ bonvenigis nin esperante, feste dekoraciita enirhalo, koridoroj kaj ĉambroj atestis pri tio. Partoprenis ĉirkaŭ 200 gesamideanoj inter kiuj pluraj novuloj. Al ili la Festivalo plaĉis ekde la unua partopreno. Iuj jam senhezite aliĝis al la sekvonta.

Post vespermanĝo kaj bonvenigo de la organizanto Hans-Dieter Platz - la motoro de IF - okazis interkona vespero, kiun per spritaĵoj animis la konata magiisto Trixini. Mikaelo Bronŝtejn el Rusio gitaris kaj kantigis la ĉeestantojn. Ekestis agrabla etoso, kiu postdaŭris en la Knajpo. Parolado, ŝercoj, kantoj aŭdiĝis ĝis malfruaj nokt-horoj.

Ni restadis ne malproksime de la urbocentro, do ofte eblis promenadi kaj aĉetumi. Dum plurfojaj urbaj promenoj, gviditaj de spertaj magdeburganoj, ni konatiĝis kun tiu tre bela urbo kaj ĝiaj vidindaĵoj. Interesa estis vizito en Guericke-muzeo, dediĉita al Otto von Guericke, plurfaceta homo plej konata kiel sciencisto. Post detala klarigo de lia sukcesplena vivo kaj liaj meritoj por la scienco, ni provis surloke kelkajn eksperimentojn.

La programo, kiel kutime tre variis kaj abundis. Malfacile eblas elekti el tiom da interesaj proponoj. La kadra temo UNU MONDO - KVIN KONTINENTOJ estis bone plenumita. El ĉiuj kontinentoj ni ĝuis ion admirindan. Travivaĵoj el Afriko, lumbildoj el Aŭstralio, el Sudamerikaj Venezuelo kaj Brazilo, el Israelo kaj Groenlando, El Azio ni gustumis uzbekan manĝon Manti. Arto estis prezentita el fora Dagestano. Per grandaj afiŝoj pri Fortalezo en la enirhalo, per lingvokurseto pri portugala lingvo kaj per prelego pri Brazilo ni estis varbataj por la venonta UK, kiu okazos somere en Fortalezo.

Ne mankis poemoj, kantoj eĉ religiaj, danckursoj, origami, Jumeiho terapio kaj gimnastiko, kvizo, konkurso por legemuloj, bakkurso, trezorserĉado, paroliga kurso, tablo-tenisa konkurso ktp. Ne eblis ĉeesti diversajn prelegojn kiuj okazis samtempe en malsamaj salonoj de la konstruaĵo. Bone ankaŭ funkciis libroservo kaj infan-prizorgo.

Multaj fakaj prelegoj, kiuj rilatis al la ĉeftemo estis prezentitaj fare de kompetentaj prelegantoj. Ne

mankis prelego pri aktuala temo de la 11-a de septembro. Ekestis viglaj diskutoj kaj interŝanĝoj de opinioj, kiuj pliriĉigis kaj kompletigis la koncerajn temojn.

Aparte menciinda estas prelego pri tutmondiĝo, laborgrupo pri interkultura kompreniĝo en praktiko kaj seminario pri Esperanto-instruado kun fervora partopreno de la ĉeestantoj. Tre valoraj estis prelegoj rilatantaj al komputilado.

Ĉar, ekde la 1-a de januaro 2002, okazis la transiro al eŭropa monunujo euro, multaj interŝanĝis, admiris kaj komparis euromonerojn de diversaj landoj. Cirkulis euroj germanaj, francaj, belgaj, nederlandaj kaj aŭstraj. Krome ankaŭ oraj metalaj dolaroj de Tom el Usono. Por ni, Esperantistoj, tiu



euro-evento estas tre bonvena kaj konvena ĉar kutime ni multe vojaĝadas. Feliĉe, ekde nun ni ne bezonos ŝanĝi monon en Euro-eŭropo.

Magia vespero kun Trixini plensukcesis. Ĉi-foje li rilatigis sian prezenton al la aventuroj de Harry Potter, kiujn preskaŭ ĉiuj infanoj jam konis, ĉar ĝi ege populariĝis lastatempe. Trixini, magie vestita, surhavis T-ĉemizon kun emblemo de la lernejo Hogward. Li ofte surprizadis infanojn per aperado de bonbonoj malantaŭ iliaj oreloj.

Ne mankis trukfotisto, kiu multobligis iujn ĉeestantojn en diversaj kaj amuzaj pozicioj.

Dum la folkloro dancvespero aŭdiĝis popolkantoj eĉ tahitiaj. Ni dancis propra-fantazie. Ankaŭ dum la novjara dancvespero ni bone dancis kaj agrable amuziĝis.

Ne mankis surprizo de HDP. Ĉi foje ni ricevis esperantan IF-kantareton. Novulojn li bonvenigis per glaso da ŝaŭmvino. En restoracio, dum la ekskursita tagmanĝo, ni estis regalitaj per terpoma likvoro, cetere bongusta.

La dimanĉa tuttaga ekskurso gvidis nin je 90 kilometra distanco al la urbo Lutherstadt Wittenberg, kie en la 16-a jarcento agadis la konata reformisto Martin Luther. Ni trarigardis preĝejon, bonguste tagmanĝis, vizitis malgrandan presejon kaj revenvoje ni haltis por admiri fasadon de renovigita gimnazio, kolorpentrita laŭ ekstravaganca pentris-



to Friedensreich Hundertwasser, kiu inspiriĝis el infandeseĝnaĵoj. Ĝi en neĝkovrita pejzaĝo aspektis fabele bela.

La junuldomo, kie ni restadis estis renovigita, la ĉambroj estis komfortaj, la manĝoj abundis kaj bongustis. Ĉefe la tablo de la silvestra bufedo estis tre bele aranĝita kaj la enhavo unuavide allogis. Dum la balo ni agrable babilis kaj dancis. Novjaraj kisoj, ridetoj, ĉirkaŭbrakoj, tintadoj kaj reciprokaj bondeziroj abundis kaj ŝaŭmvino fluis freŝigante niajn gorĝojn.

Post abunda brunĉado la novjara promeno en frosta vintro gvidis nin laŭ la rivero Elbo kaj survoje ni ĝuis neĝbulajn amuzojn.

Dum vesperaj programoj ni estis



### Tabloludoj dum IF

*Graĵina Opulskiene el Litovio jam de kelkaj jaroj partoprenas tiujn jarfinajn semajnojn. Ŝi ofte deĵoras ĉe la Knajpo sed ankaŭ*

*ŝatas la societajn ludojn, kiujn ŝi nomas ĉi-tie "tabloludojn". Ŝi volonte rakontas iom pri tiu grava parto de IF.*

regalitaj per magiulado de Trixini, koncerto de profesia kantistino Elena Puĥova, gitar-koncerto kun poemoj de Mikaelo Bronŝtejn kaj per aliaj interesaj humoraĵoj. Post ĉiu prezento sekvis kutima knajpumado ĝis malfruaj horoj. La Knajpon ĉi-foje prizorgis, ĉiam afable, niaj rusaj geamikoj kaj Graĵina el Litovio. Ĉiutage regis gaja etoŝo. Iuj kartludis, aliaj kantis au ŝercis kaj ridegis.

Denove ni akiris novajn neforgeseblajn spertojn kaj travivaĵojn. La etoso estis dum la tuta semajno kiel kutime tre amika. En Internacia Festivalo bone sentiĝas ke Esperanto estas la ĝusta solvo

por egaleca interkompreniĝo kaj facila komunikado. Oni multe lernas de aliaj. Ni havis la impreson, ke la fino alvenis tro rapide. Tempo flugis, jen venis la lasta, internacia vespero kun bunta programo. Kun intereso ni spektis ĵongladon, kanton, skeĉojn, akordionan muzikon, rezultojn de la tenisa konkurso kaj aliajn amuziĝojn. La sekvan tagon plej multaj forvojaĝis al siaj hejmoj.

Sed por ni la IF ankoraŭ ne finiĝis. Estis ebleco partopreni la plilongigan tagon. Ĝi estis interesa kaj ne tiom programe ŝarĝita. Okazis nur unu lumbilda prezento matene. Posttagmeze estis du programoj inter la paŭzoj. Restis eĉ iom da tempo por

butikumi en apuda urbocentra magazeno. Post la prelego pri Puŝkin ni eĉ gustumis bongustan puŝkin likvoron. Prelego kaj projekciado de lumbildoj el Groenlando kaj el ekzotika Venezuelo vekis intereson kaj admiron de aŭskultantoj.

Tre agrabla kaj festeca estis la vespermanĝo Racleto-fromaĝo kun franca ruĝa vino kaj ĉeĥaj kuketoj. La kantoj de Mikaelo Bronŝtejn kaj tiuj de la kantareto gajigis tiun bonan, amikan rondon ĝis malfrua nokto. Ni ĉiuj travivis eksterordinare belan vesperon.

Dum Internacia Festivalo oni ĉiam konatiĝas kun novaj amikoj, interparolas kaj amuziĝas kun malnovaj kaj kune ĝuas internacian etoson. IF estas tre interesa, lerniga, kontaktiga amuza kaj tamen serioza aranĝo.

Ne manku en la venonta 19-a IF! Vi sentos vin reĝe, ĉar unuafoje ni festos en iama akvokastelo Borken, kiu troviĝas en okcidenta Vestfalio, proksime al la nederlanda limo. Ne hezitu, jam 80 partoprenantoj aliĝis surloke al 19-a IF. Ĉu ankaŭ vi?

Liba Gabalda

vivo en Knajpo. Ankaŭ dum tago oni ofte vidas infanojn kaj plenkreskulojn ludantajn diversdajn tabloludojn. Sed vera tempo por ludemuloj venas nur post vespera programo, do post la dudekdua horo.

Jam dum multaj jaroj ekzistas "rondo de Nora" por ludemuloj. Nora de Frankfurto/Main kunportas multajn ludojn, en IFejo elektas iun trankvilan lokon kaj ĉiuvespere partoprenantoj de festivalo ludas

Temas pri tabloludoj kiuj iom post iom fariĝas grava parto de IFoj kaj precipe grava eco de nokta



almenaŭ ĝis la dua horo matene: “Skrablon”, “Erinacon kaj leporon”, “Trion“ kaj aliajn ludojn kie oni devas aŭ esti atentaj, aŭ bone kalkuli kaj en ambaŭ kazoj havi la bonŝancon. En la “kerno” de tiuj ludrondo krom Nora estas André kaj Masako de Francio, Karin de Germanio, mi de Litovio, ofte venas francino Jannick kaj Helen de Britio. Tiu rondo jam havas proprajn esprimojn, ŝercojn, aludojn, kaj kompreneble, la plej ŝatatan ludon kiu dum la jaroj estas “Leporo kaj erinaco”. (kiu ja ricevis tradukon al Esperanto, fare de Nora.)

En Knajpo ankaŭ ĉe multaj tabloj oni ludas, ofte kartajn ludojn kiujn alportis Rob, sed ankaŭ aliajn: konstruadon de urboj en ĝangalo, Rummikub, aŭ domino. Ludantoj en Knajpo ŝanĝiĝas, iuj foriras, iuj aldoniĝas, sed je la tria horo matene restas la plej “pasiaj”. Temas pri 5-6 personoj kaj estas amuze, ke ĉiuvespere tiu grupeto de belgoj, nederlandano, germanoj kaj litovino planas: “ni ludos hodiaŭ nur ĝis la 3a, ni devas esti saĝaj kaj dormi iom pli...”, sed nome je la tria horo ĉiuj decidas preni ankoraŭ unu trinkaĵon kaj ankoraŭfoje ludi. Neniu sentas sin laca aŭ dormema! Dum tiu malfrua horo, en nokta silento de junulargastejo aperas speciala etoso kaj malgraŭ la regulo, ke kunludantoj estas konkurentoj, ke ĉiu persone devas klopodi por gajni ni eksentas nin pli proksimaj, pli amikaj, pli malfermitaj al diversaj temoj...



Post observo kaj diligenta partopreno en IFaj ludrondoj mi konkludas, ke ludoj por homoj de ĉiuj generacioj konvenas por agrable pasigi tempon, por esti kune al gepatroj kaj infanoj kaj eĉ por instrui la lingvon. Do, venu al IFo kaj aliĝu al nia rondo.

Graĵina Opulskiene

## *In-Spir'*... Originala KD en via kolekto... *Morice Benin* en esperanto !

*Estimataj muzikŝatantoj,*

Ni volas anonci al vi, ke la disko, kiun ni preparis dum la lastaj monatoj de 2001, nun disponeblas!

Temas pri la *KoDisko* de la franca kantisto *Morice Benin*.

La disko aperis oficiale en esperantio dum la unua semajno de januaro. La homoj, kiuj antaŭmendis ĝin, jam ricevis ĝin komence de januaro 2002.

Por la Francoj, la oficiala apero okazis la 15an de februaro, kiam nia distribuanto "*Mosaic Music Distribution*" metis ĝin en la diskmagazenebretojn.

Efektive, Francoj povos aĉeti la diskon en la diskvendejoj (FNAC kaj simile) en la tuta lando! (por ni estas grava evento, kaj gravas ankaŭ sciigi ĉirkaŭ vi la novaĵon, ĉar eblos rimarkigi esperantoproduktaĵon en publika loko !)

La disko estis surbendigita (nur la voĉo de *Morice Benin*) en la studio de *Vinilkosmo* en Donneville, far de nia sonreĝisoro Tribulet'. Jen estas 15 titoloj prezentante kelkajn malnovajn kaj plej plejmulte de la lastaj kantoj de *Morice*...

Vi estos mirigitaj pro la muziko de la vortoj, kiu bonege kunfandiĝas kun la lingvoharmonio de esperanto !

*Morice Benin* estas eksternormeca kantisto, lia potenca kaj ensorĉa voĉo forportas nin en la aŭtentecon de tenera, humura, engaĝita... mesaĝo.

Tiu grandulo de la franca kanzono elektis vojetojn por ekzercadi sian talentan arton, tio klarigas sendube la etan distancon inter lia persono kaj siaj tekstoj.

Tra akustika instrument-inventiva kreaĵo, li distilas por ni tiun "vivo-blovon", kontaĝa kaj kara, eĉ en esperanto.

La verko *In-Spir'* de *Morice Benin* disponeblas en la TTTejo de *Vinilkosmo*: <http://www.vinilkosmo.com> aŭ en viaj kutimaj libroservoj. Esperantistoj en Francio povos akiri ĝin en la diskvendejoj (se ne estas en la breto, petu ĝin el la katalogo de *Mosaic Music Distribution*) aŭ mendu ĝin rekte al ni, sendante al nia poŝtadreso ĉekon de 18 Euroj (€) + 3, 31 Euroj (€) por sendokostoj = 21, 31 Euroj

VINILKOSMO

Esperanto-Muzik-Prod.

F-31450 Donneville = tel: +33 (0)5 61 81 95 65

Dankon al ĉiuj, kiuj subtenis kaj fidis nin, antaŭmendante la diskon; sen ili la projekto ne povintus efektiviĝi !

*Plej muzikajn bondezirojn por la nova jaro 2002 !*

*Floreal Martorell*  
Direktoro de *Vinilkosmo*

## Ĉu la "jaro de la lingvoj" -2001- estis sukcesa por esperanto ?

(Tiu oportunan demandon starigis [anna.ritamaki@kolumbus.fi](mailto:anna.ritamaki@kolumbus.fi) al nia agema samcelano Claude PIRON)...

Anna [...] :

1/ Kiel vi taksas la ĝeneralan sukceson de la lingvojaro ? Ĉu la mesaĝo de la jaro, laŭ la informoj de EU kaj KdE estis klara, kaj ĉu ĝi atingis la ĝeneralan popolon ?

Cl. Piron : Ĝi certe ne atingis la ĝeneralan popolon. Kiam mi jen kaj jen demandis konatojn, ĉu ili scias, ke 2001 estas la eŭropa jaro de la lingvoj, eĉ ne unu tion sciis. En la gazetaro praktike nenio aperis pri ĝi.

2/ Ĉu vi taksas, ke esperanto estis bone traktata dum la lingvojaro ? Kiel en Eŭropo kiel tuto, kaj kiel specife en via lando ?

Estis sufiĉe da mencioj pri esperanto en la internaciaj retaj forumoj, sed neniu oficiala intanco metis la demandon pri internacia komunikado sur seriozan tagordon. Kaj neniu el tiuj, kiuj promesis respondi al la rimarkoj de la civitanoj, tion faris pri la lingva problemo, kvankam multaj kontribuoj temis pri ĝi (kaj pri esperanto).

Kiam esperanto estis traktata, estis plej ofte pozitive, sed ĝenerale ĝi estis komplete ignorata. Tamen, la urbo Namur, en Belgio, organizis tutan semajnon da informado pri esperanto (2001 02 16-25), kun multaj pozitivaj realigoj: konkurso de afiŝoj (la gajninta projekto -kun la vortoj, france, "*renkonte al esperanto*"- estis videbla ĉie en la urbo), belega, moderna ekspozicio en la Kultura Domo, aperigo de tuta dosiero pri esperanto en revuo por lernejoj, dulingva deklamo de poemoj, kantado -belega- fare de Nikolin', debato pri lingvaj problemoj kaj esperanto, en kiu ĉiu el la kvin partoprenantoj, universitataj profesoroj, escepte de unu, montriĝis tre favora al nia lingvo (fakte, eĉ la kontraŭulo estis mola en sia kritikado), kaj fine, sed por mi ege grava, invito al mi prelegi. La urbo pagis al mi la vojaĝon kaj restadon. Mi kredas, ke unuafoje en mia vivo, mi iris prezenti esperanton pagote de publika instanco. La salono, en kiu okazis la diversaj aranĝoj, estis ĉiam plenplena, kaj kiam mi vizitis la ekspozicion, estis vere multege da rigardantoj.

3/ Kiel vi taksas la involviĝon de la esperantistoj en la lingvojaro ? Menciui iun sukcesan ekzemplon kaj menciui kelkajn niajn ĉefajn problemojn aŭ malfortojn. Menciui ion pri via propra involviĝo aŭ neinvoviĝo.

Niaj ĉefaj problemoj fontas el la malfacileco interesi la amaskomunikilojn. Ankaŭ komprenigi al ni mem kaj al la publiko la problemon, kiun eblus nomi "la informa iluzio" Ĉar homoj rigardas televidon kaj legas gazetojn, ili imagas, ke ili estas informataj pri ĉio, kio "vere", "serioze" ekzistas. Sed tio estas iluzio. La informado dependas de la intereso, antaŭjuĝoj kaj preferoj de la ĉefredaktoroj aŭ programrespondeculoj, aŭ de tiuj, kiuj financas ilin. Pensu, ke, kvankam estas esperantistoj en grandega nombro da urboj en la mondo, la ĝenerala publiko eĉ ne scias, ke tiu lingvo ekzistas! Tio, kion ni nomas informado (inkluzive de la lerneja) tute ne spegulas la realon.

Inter la sukcesaj ekzemploj indas citi *Euroscola*. Ankaŭ la *IJK* en Strasburgo sufiĉe bone informis pri nia ekzisto. Kiel en Namur, ankaŭ tie estis afiŝoj en la tuta urbo. Alia relative sukcesa evento estis la prelego pri esperanto en Ĝeneva Universitato, aranĝita la 26-an de septembro de la loka grupo, kun la titolo "*La vero pri esperanto*". Post ĝi, 15 personoj aliĝis al la kurso kaj 13 plu fidele vizitadas ĝin nun. En Svislando, prelego pri esperanto okazis (2001 - 10.30) ankaŭ en la Federacia Politeknika Lernejo Lauzana (tre bonreputacia institucio, fama en sciencaj kaj inĝenieraj medioj), kaj tie kreiĝis esperanto-klubeto. Gvidas la kurson hungardevena Stefano Keller. Alia menciindaĵo miaopinie estas la internacia kolokvo organizita de la Goethe-Instituto en Bordeaux (2001 - 03.03) pri "*Ĉu Eŭropo morgaŭ parolos angle ?*" (la Aktoj de la kolokvo ĵus aperis ĉe L'Harmattan en Parizo, redaktitaj de Robert Chaudenson). Tie mi devis pritrakti la temon "*Trilingva Eŭropo, ĉu realisma espero ?*". Mi diris, ke la sola realisma trilingvismo estas tiu kun la gepatra lingvo, esperanto, kaj parta regado de alia lingvo. La debato, kiu sekvis, estis preskaŭ ekskluzive dediĉita al esperanto.

Manifestiĝis akra, vigla kaj ne honesta kritikado fare de du profesoroj pri lingvistiko, kiuj esprimis la ĉiamajn antaŭjuĝojn ("esperanto ne povas funkcii, ĉar ĝi ne estas lingvo"), sed dank'al Robert Philipson (la aŭtoro de *Linguistic Imperialism*), ankaŭ kiu ĉeestis, la lasta vorto estis favora al esperanto.

Pardonu, se mi tro babilas, sed tio, kion mi nun rakontas, ne okazus, se ne organiziĝus la Jaro de la Lingvoj. En Bordeaux unu el tiuj francaj lingvistoj, kiam oni prezentis min al li, diris : "Ha ! Vi estas Piron ! Vi estas la aŭtoro de "*Le défi des langues*" ! Rimarkinda libro ! Tre bone dokumentita kaj inteligente prezentata. Mi legis la unuan duonon. Sed kiam mi atingis la vorton "esperanto", mi sciis, ke ne plu interesos min, mi do ĉesis legi".

Ripensinde, ĉu ne?

4/ Kiuj estas viaj finaj impresoj? Kio restis de la jaro ? Ĉu ion nova alvenis kun ĝi ? Kion ni povus eluzi estonte, kion ni lernis?

Mi dubas, ĉu io nova alvenis kun ĝi. Eble tamen "Euroscola" impresis kelkajn junulojn, kaj el tio restos io. Kion mi lernis, tio estas, ke la nekompreneo pri la lingvaj problemoj estas giganta. Mi lernis faktojn pri la nekredebla investado de kelkaj landoj en la disvastigon de sia lingvo. Ekzemple, ke Francio elspezas ĉiujare miliardon da usonaj dolaroj por la disvastigo de la franca (estus interese scii, ĉu la francaj impostpagantoj tion konscias kaj akceptas), kaj Germanio 500 milionojn da DM por la germana. Kaj ŝajnas al mi, ke tiuj apenaŭ pli sukcesas krei verajn uzantojn de la respektivaj lingvoj ol e-istoj pri esperanto..

Claude PIRON



... el la "urbo de la bildoj" \*\*\* ===== ☆

## *Se Manette Bernardin ne estus, ŝin ni bezonus inventi !*

Imagu la ejon kaj la ulojn. Noktis kaj frostis ekstere. Tricent homoj minimume kunvenis ene de vastega ĉambro de la Epinala Ekspozicidomo. Tiun vesperon ĉeestis la plej aktivaj anoj de la diversaj asocioj de la urbo, kiuj partoprenis en la "asocia-semajno", organizita de la estraro, por honori la centjar-jubileon de la « 1901-a leĝo » pri la asocioj.

Jen la lasta vespero ; ĉiuj estis bonvestitaj, kiel por gravaj eventoj. Komence, la urbestro oratoretis, kaj poste profesiaj aktoroj ludis teatraĵon. Finfine ni sekvis la aliajn, kiuj babilante rapidis ĝis la bufedo, prizorgita de la asocio nomata "La amikoj de la sano"... Bufedo sen alkoholaĵoj kompreneble.

Ĉi-tie komenciĝas la « aventuro »...

Dum la pasinta semajno, Manette jesis la proponon de la direktoro de la evento : « Ĉu la esperantofonoj konsentas kanti dum la honora bufedo ? »...

Imagu: nur Manette kapablas kanti bele. La ceteraj ne kutimas, kaj mi persone tre malbone kantas... Kaj por ke estu malpli facile, nur kvin esperantistoj ĉeestis tiun vesperon! Tricent seriozaj homoj, kvin frenezuloj... kunkantante esperantlingve! Mi aldonu, ke ni trejniis nur unu fojon dum la semajno!

Feliĉe, ni antaŭsciis, ke ĥoro partoprenus. Fakte neniu el ni jam konis iun ulon el tiu ĥoro, kaj neniu zorgis priprezenti nin. Do, ni serĉis, glaso en mano, iujn ĥoranojn. Kiel Indianoj, ni aŭskultis atente. Horanoj kutimas kanti ĉu ne ? Nu, ni malfermu la orelojn...

« Rigardu... Tiu homo tenas muzikpaperon.... Li estas eble unu el la ĥoranoj !... »

- Demandu al li !...

- Kial mi, demandu vi !... »

Subite, meze de la bruo, ekis kanto... Ni proksimiĝis kiel serpentoj, inter homoj, glasoj, kukoj... Efektive, grupo bele kantis... kaj temis pri 40 partoprenantoj !

Jen Manette, unu metron sesdek proksimume granda, kiu atendas la finon de la kanzono kaj tuj prezentas sin je la ĥorestrino. Jes... ŝi jam scias, ke grupo da esperantofonoj deziras kanti kun ili esperantlingve... Afable akceptis la ĥoranoj legi la koncernatan tekston kaj aŭskultis Manette kanti. Sed ŝajne dubis la estrino pri nia prezentado... « Tro bruas, neniu aŭdos vin, ĉar via kanto temas pri ekdormigo de infanoj !... ». Jes, ŝi pravas, ni ja elektis « Dormu milde », tre belan lulkantaton verkitan de Marcel Redoulez.

Nu, tuj mi rimarkis mikrofonojn sur la scenejo ? Rapide mi klopodis malkovri la direktoron, cele ricevi permeson uzi la ilojn. Kie do li povas stari ? Mi denove serpentumis, starigis demandon kelkloke... Finfine, tute hazarde, mi trafas lin. Mian peton li ne tute komprenis, nur post kelkaj minutoj da miskompreno meze de bruo, li klarigis : « Tiuj mikrofonoj ne estas niaj, ili apartenas al privata asocio por morgaŭa koncerto... ». Kvazaŭ falegas la mondo ĉirkaŭ mi !... Ĉu finfine ni ne kantas ? Ne, ne... ne gravas... Ni kantas !

Mi reiris al nia grupo. Manette multe dubis. La problemon ŝi eĉ klarigis al la urbestro... Preterpaŝinte ŝi legis al li nian kanzonon... Li ŝatis, sed ne havis solvon por ni ! Manette eknervoziĝis. Jen la ĥoro, kiu rekantas... Ŝin mi instigis interveni... "Post tiu kanzono, ne atendu... Iru al la gvidantino kaj kantigu la homojn!"...

Okazis la miraklo: kvardek ĥoranoj plus kvin esperantofonoj obeis la "Majstrinon Manette"! Ĉiujn versojn de la teksto, unu post la alia, ŝi instruis al la koncernatoj... Kaj ni kantis !... Verdire « ili » kantis... mi nur provis !

Nun divenu la plej belan novaĵon !... Nian kanzonon komprenis la tuta grupo kaj ĉiuj eldiris, ke « esperanto estas ja facila lingvo ! »... Nekredeble, ĉu ne ?

Manette plukantigis en esperanto la ĥoron, kaj sekve pli bone konatiĝis la du grupoj !

**Eble kuŝas tie la vera miraklo : Esperanto proksimigas la homojn !**

*Emmanuel. Dankon al Florence por la tajpado.*

\*\*\* EPINAL (F-88000) famiĝas interalie pro ateliero kun tre malnova tekniko de bild-ellaborado, parte mane... La muzeo -kaj la ateliero !- indas je pli ol interesiga vizito.



pour vous initier à la seule  
vraie langue  
internationale, pour vous perfectionner  
ou éprouver le plaisir rare de converser  
en espéranto...



➔ **nos stages, nos congrès,  
nos rencontres, nos voyages...**

"La Informilo" ne kapablas informi pri ĉiuj esperanto-eventoj okazontaj "iam" kaj "ie"!... Niaj legantoj bonvolu esplori fakajn gazetojn aŭ magazinojn, kiujn ili havas oportune submane!

## 75-a KONGRESO de SAT (Sennacieca Asocio Tutmonda)

ALICANTE Hispanio

01/07 – 07 - 2002-03-24

<http://membres.lycos.fr/satesperanto/kongresoj/kongreso2002/Alicante2002.html>



28a Internacia Semajno de Esperanto - 24/31 - 08

Maison Familiale « Le Lazaret »

La Corniche

34200 F – SETE

*inter maro kaj lagoj  
niaj pasiaĵoj interdonigu*

<http://perso.wanadoo.fr/nikolao/esperanto.html>

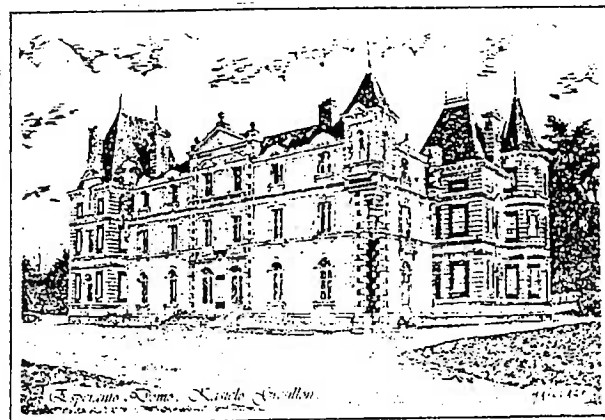
Someraj Staĝoj

Maison Culturelle de l'Espéranto

Château de Grésillon

BAUGE F – 49150

<http://greziliono.kastelo.free/staghoj.htm>



... sur votre agenda ...  
**52<sup>ème</sup> stage d'espéranto parlé**  
organisé par  
l'Association Espéranto France-Est  
**VILLERS-lès-NANCY = 18/20 octobre 2002**  
(toute documentation utile dans " LA INFORMILO " 118 - juin 2002)

# Congrès 2002 de l'espéranto en France

Strasbourg • 17-20 mai

Interasocia kongreso  
STRASBURGO  
17-20 majo 2002

**Strasburgo**, intelekta, arta kaj ekonomia ĉefurbo de Alzaco havas amplekson, etoson kaj allogpovon de ĉefurbo sen havi ties troecon. Estas urbo kiun oni neniam lacigas revidi, car ĝi ĉiam havas ion novan kaj esencan por diri.

Kaj ĝuste tie **Espéranto-France**, **Espéranto-France-Est** kune kun **Espéranto-Jeunes**, **FET** (laboristoj), **GEE** (instruistoj), **FKEA** (katolikoj) kongresos je pentekosto 2002

La kongreso komenciĝos je la 15-a horo, vendredon la 17-an de majo kaj finiĝos la 21-an de majo per tutaga ekskurso. La ĉefaj eroj de la kongreso okazos en "Fossé des Treize", rue du Fossé des Treize.

Diversaj programeroj de *Espéranto-Jeunes* okazos en Junulargastejo "René Cassin".

### Turisma programo

Malkovro de Strasburgo, vizito de bierfarejo, vizito de potista vilaĝo Betschdorf, kaj marde tuttaga ekskurso al fama kastelo Haut-Koenigsbourg kaj vizito de Colmar.

### Vesperprogramo

Bonveniga vespero, interkonatiga bufedo, prezento de partoprenantaj asocioj kaj laborgrupoj, Koncerto de Mòrice BENIN, bankedo en tipa restoracio.

### Prelegoj

Prelego de Georges KERSAUDY, aŭtoro de "Langues sans frontières" kaj pluraj aliaj prelegoj interalie pri Alzaco.

### Oficialaj kunvenoj

de diversaj asocioj komitatkunsidoj kaj Membrokunveno de Espéranto-France, membrokunvenoj de Espéranto-Jeunes, GEE, FET kaj FKEA.

### Aktivulaj laborgrupoj :

Komisiono pri eksteraj rilatoj, Informado, KD-romo, Interreto.

### Resendu la dokumenton al

TAKE, s-ro André Grossmann, 5, rue des Pyrénées, 68390 BALDERSHEIM  
kun pago per franca ĉeko aŭ ĝiro al PCK 2 429 78 S Strasbourg (je la nomo de TAKE)  
kun pago per germana ĉeko aŭ ĝiro al Postbank 3393 48-758 BLZ 660 100 75 Karlsruhe

Pli da informoj ĉe [www.esperanto-france.org](http://www.esperanto-france.org)

## ALIĜILO

Congrès 2002 de  
l'espéranto en France  
Strasbourg • 17-20 mai

Familia nomo : ..... Persona nomo : .....  
Adreso : .....  
Postkodo, urbo kaj lando : .....  
Tel : ..... Faksno : .....  
Retadreso : .....  
Sekso :  ina  malina ..... Naskiĝdato : ...../...../..... Vegetaran-in-o :  ne  jes

La aliĝo entenas la jenon : aliĝo al la kongreso, al ĉiuj laborgrupoj kaj prelegoj, al la interkonatiga bufedeto kaj al la koncerto de Mòrice Bénin. Ĝi inkluzivas nek loĝadon, nek manĝojn, nek turismajn programerojn :

Mi membras en unu el la partoprenantaj asocioj : ..... (nomo de la asocio)

### Kotizo por

- |   |                    |   |
|---|--------------------|---|
| <input type="checkbox"/> Plenkreskuloj                | 40 / 50 € = .....  | € |
| <input type="checkbox"/> Subtenantoj                  | 80 / 100 € = ..... | € |
| <input type="checkbox"/> Eksterlandanoj               | - 10 € = .....     | € |
| <input type="checkbox"/> Mi malpli ol 30 jaraĝas      | - 10 € = .....     | € |
| <input type="checkbox"/> Mi aliĝas post la 2002-04-30 | + 10 € = .....     | € |
| <input type="checkbox"/> Mi malpli ol 18 jaraĝas      | senpage            |   |

Sume : .....€

Mi veturos el.....(urbo)  
kaj proponas .....loko(j)n en mia veturilo

Dato kaj horo de alveno : .....  
kaj de foriro : .....

Dato kaj subskribo :



**Congrès 2002 de l'Espèranta en France**  
Strasbourg - 17 - 20 mai

# **Ekskursoj Turismado Bankedo**

**Interasocia kongreso STRASBURGO**  
17-20 majo 2002

**Sabate matene de la 10a45 ĝis la 12a grupe kaj trame -> 3 euroj**



Vizito de la bierfarejo „**KRONENBOURG**“ kun kompreneble „biergustumado“

**Lunde posttagmeze de la 14a ĝis la 18a per propra aŭtomobilo, sen koste BETSCHDORF**

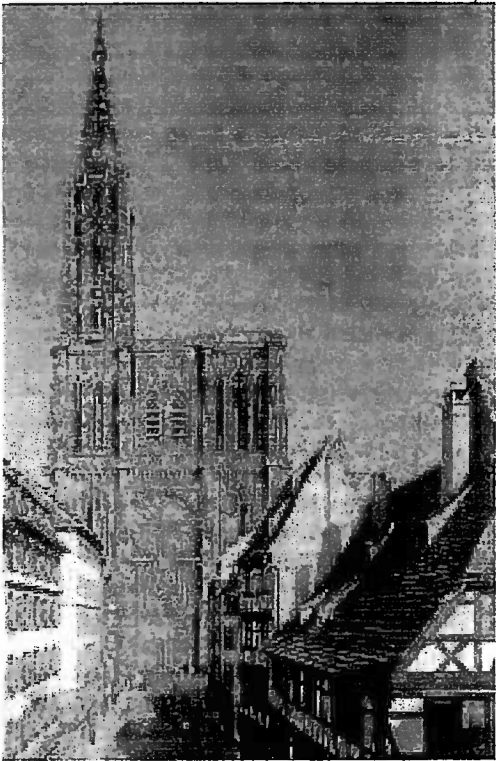


En Betschdorf, vi malkovros ĉarman kaj tipan alzacan vilaĝon. Tiu vilaĝo iĝis famkonata dank'al potistoj: bluaj/grizaj potoj de Betschdorf

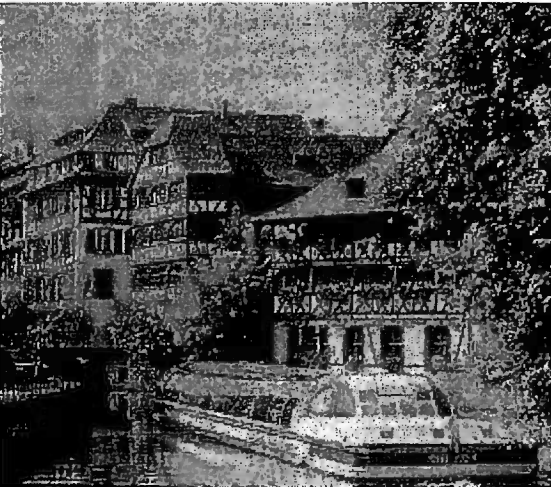
Vizitante potfarejon kun Sinjoro Schmitter, kiu klarigos al vi sian arton, vi certe trovos ion por donaci !!!

Kompreneble Odet', la avineto de la orienta federacio atendas vin !

**Sabate de la 16a ĝis la 18a kaj dimanĉe de la 14a ĝis 16a) katedralo+kvartalo : 3 euroj**



**Lunde de la 14a ĝis la 16a tipaj kvartaloj : 3 euroj**



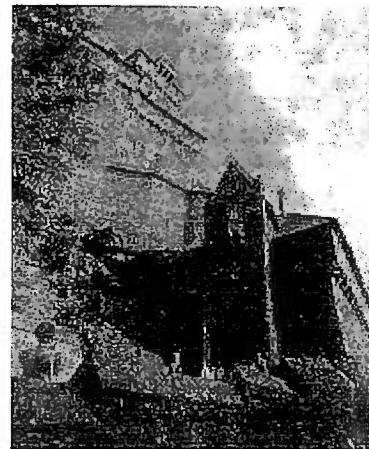
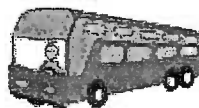
Memevidente, ĉiutage eblos viziti la katedralon kaj katedral-kvartalon (eĉ sekvante la spurojn de la unuaj bierfaristoj !) aŭ la tiel nomatan kvartalon "Eta Francio" kun Catherine Gallego

*l'Ancienne Douane*  
Restaurant - Brasserie

**Dimanĉe vespere : Bankedo en tipa alzaca restoracio ĉe la rivero Ill, proksime de la katedralo " La Malnova Dogano " : 25 euroj**



**Marde : tuttaga ekskurso** (de la 9a ĝis la 20a) buse  
 → **40 euroj** : eblas nur ekde 30 partoprenantoj  
 entenas la bus-koston, la enirbiletojn en la muzeo kaj  
 kastelo kaj la tagmanĝon en restoracio en " Colmar "



**Matene : la fortikaĵo " Haut-Koenigsbourg "**

Ni kune malkovros tiun fortreson, kie Jean Gabin parte rolis en la filmo  
 " la granda iluzio "

Ni provos pli bone koni la evoluon de la fortikaĵoj, la historion de la kas-  
 telo (de la " Hohenstaufen " al la Imperiestro Vilhelmo la 2a). Loĝado de  
 rabistoj, detruita de la svedoj dum la 17a jarcento, ruinigita kaj rekons-  
 truita, ĝi ebligas al vi interesan vojaĝon tra la tempoj.



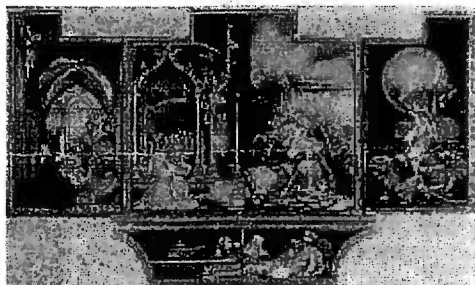
Promenado en la tielnomata "Eta  
 Venecio" por nia plezuro !!!

**Posttagmeze : Colmar**

Patrio de la famkonata Hansi !!

Vizito de la Muzeo " Unterlinden ", kies kolektoj estas  
 famkonataj, ĉefe la diversaj verkoj de la Mezepoko kaj de la  
 Renesanco. Tiu muzeo estas asocia bieno (menciinda)

Bieno "Pfister"  
 (16a jarcento)



Multaj vizitantoj  
 venas ĉefe por la  
 altar-tabulo de  
 " Issenheim "

## REZERVILLO

Rezervu viajn ekskusojn kaj la bankedon :  
 Nomoj kaj adreso:

-----  
 -----  
 -----  
 -----

Sendu ĉi-tiun rezervilon kaj ĉekon **je la nomo**  
**de:**

**TAKE CCP 2 429 78 S Strasbourg**

**al**

André Grossmann  
 5, rue des Pyrénées  
 68390 BALDERSHEIM,  
 Francio

Congrès 2002 de  
 l'Espéranto en France  
 Strasbourg - 17-20 mai

Ekskurso aŭ bankedo	Kosto:	Nombro da personoj	Sumo
Bierfarejo	3 €		
Betschdorf	senpaga		
Katedralo sabate	3 €		
Katedralo dimanĉe	3 €		
Tipaj kvartaloj	3 €		
Tuttaga ekskurso	40 €		
Bankedo dimanĉe vespere	25 €		
Vegeterano			
		Sumo:	

# Loĝado - Atingeblecoj - Mapoj

Eblas loĝi en la proksimeco de la kongresejo:

**Ciarus** situas en la centro de Strasburgo en la sama strato kaj nur je kelkaj metroj de la kongresejo. La urbo-centro atingeblas de tie piede, buse aŭ trame.

**Kiel atingi Ciarus kaj la kongresejon ?**

**Trajne :**

Place de la gare, fronte al Hôtel des Vosges, uzu la bus-linion 10 direkto "Brant Université" kaj eliru je 3a haltejo "Place de Pierre".

**Aŭtostrate:**

El Haguenau, elirejo "Place de Haguenau" kaj selvu la panelojn "Ciarus".

El Colmar/Mulhuse, elirejo "Wacken", direkto "avenue des Vosges" kaj sekvu la panelojn "Ciarus".

El Parizo, elirejo "place de Haguenau" kaj selvu la panelojn "Ciarus".

**Aviadile:**

Estas buso de flughaveno "Entzheim" ĝis stacidomo "Baggersee". De tie uzu tramon ĝi stacio "Place des Halles".

L'accès au Ciarus

**Par le train:**

Place de la gare, devant l'hôtel des Vosges, emprunter les lignes de bus 10 direction "Brant Université" et descendre au 3ème arrêt "Place de Pierre".

**Par avion:**

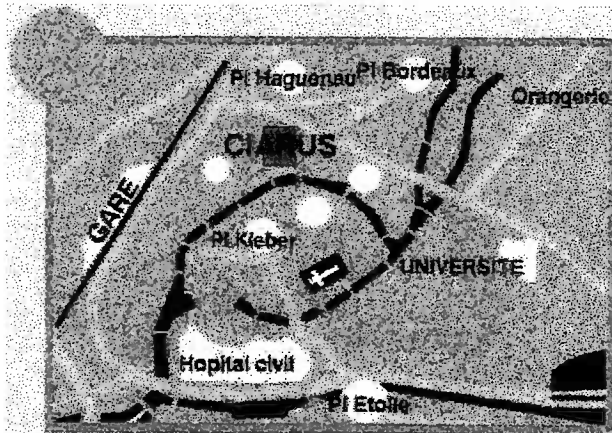
Un bus vous conduit depuis l'aéroport d'Entzheim jusqu'à la station "Baggersee". De là prendre le tram jusqu'à la station "Place des Halles".

**Par l'autoroute:**

En venant de Haguenau, prendre sortie "Place de Haguenau" et suivre les panneaux de signalisation "Ciarus".

En venant de Colmar/Mulhouse, prendre sortie "Wacken", direction "avenue des Vosges" et suivre les panneaux de signalisation "Ciarus". En venant de Paris, prendre sortie place de Haguenau et suivre les panneaux de signalisation "Ciarus".

**L'ensemble du Ciarus est accessible aux personnes à mobilité réduite .**



Le Ciarus est situé au coeur de la ville 7, rue Finkmatt - 67000 Strasbourg

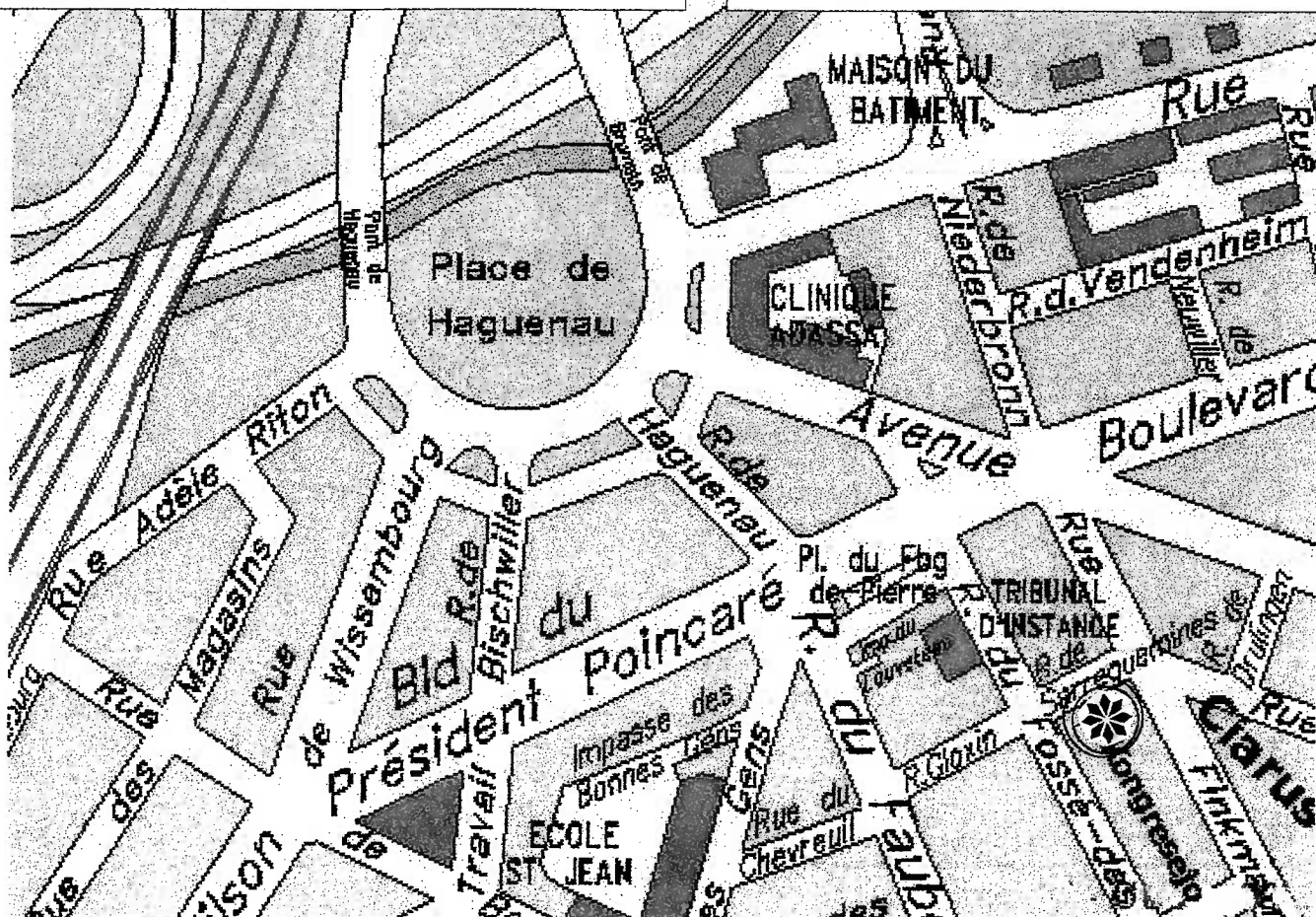
**Le stationnement**

**En voiture :** Le Ciarus dispose de quelques places de parking gratuites. L'accès se fait par l'entrée arrière du Ciarus : rue du fossé des 13.

**Le parking n'est pas gardé.**

**A vélo :** Le Ciarus dispose d'un parking souterrain, où les vélos peuvent être stationnés.

Le parking n'est pas gardé



## BAVELO

Baden-Virtemberga  
Esperanto-ligoBaden-Virtemberga  
Esperanto-tago 2002Sabato, 27-a de  
aprilo 2002 en  
Konstanco

Sabato, 27-a de aprilo 2002 en Konstanco

## Programo

## Vendredo, 26a de Aprilo 2002

18:30 Alveno de malproksimaj gastoj; komuna vespermanĝo, interkona vespero. Loko: Vintrinkejo "Bürgertröpfle", Hüetlinstr. 13 (apud Bodanplaco, proksime al la ĉefa stacidomo; per aŭto: plej proksima parkejo "Döbele") => plano pri la situo

## Sabato, 27a de Aprilo 2002

10:00 Salutvortoj de reprezentantoj de la urbo Konstanco, prezidantino de Bavelo, loka grupo Konstanca  
10:30 Prelegoj en Esperanto: Mondlingvo Volapuko, badenaj legendoj

12:00 Komuna tagmanĝo (vegetara kaj ne-vegetara menuo por elekti)  
14:00 Ĉiĉeronado tra la 2000-jara historia urbocentro de Konstanco en Esperanto

16:00 Bavelo-Jarĉefkunveno 2002. Gastoj estas kore bonvenaj

18:00 Esperanto-Diservo en la katedralo Sankta Maria en Konstanco (Pastro Eichkorn)

19:30 Forveturo aŭ komuna Esperanto-vespero (sen limo)

20:00 Armena folkloro

**Dimanĉo, 28a de Aprilo 2002** Matene: komuna ekskurso per ŝipo al la florinsulo Mainau [majnaŭ]



Kolpinghaus  
Hofhalde 10a /  
Kolpingweg  
78462 Konstanco

Alveturo:  
sur ĉefa strato en direkto  
centro / ĉefa stacidomo,  
poste al Fischmarkt

## Aliĝilo

Mi partoprenos kun .....personoj kaj venos .....per aŭto.   
(Disponebias nur malmultaj parkejoj, do alveno per trajno per trajno.   
rekamendindas.)

Persona nomo .....Familia nomo .....

Adreso.....

Telefono .....Retpoŝto .....

Tagmanĝo (ĉe sufiĉaj mendoj) .....vegetara jes  ne

Tranokto (18 Euroj po tranokto 26./27.04.  27./28.04.   
kun matenmanĝo)

Mi deziras partopreni la ekskurson al la florinsulo Mainau je la 28a de aprilo 2002

Dato ..... Subskribo .....

Bonvolu resendi ĝis 10.04.02 al: Thomas Schütz, Eierstr. 12, DE-70199 Stuttgart  
aŭ retroŝte al: Thomas.Schuetz.Stuttgart@t-online.de





La Internaciaj Renkontiĝoj de Pluezek, urbeto de Bretonio (en Francio), iĝis pli kaj pli grava evento en Esperantio. Okaze de la kvina Pluezeka Renkontiĝo en aŭgusto 2001, jam estis pli ol 170 partoprenantoj el 11 landoj, kaj tiu partoprenantaro ĉiujare plimultiĝas !

La programo de la Pluezekaj Renkontiĝoj estas ja riĉa. Matene, okazas Esperanto-kursoj por ĉiuj niveloj, kun spertaj instruistoj el diversaj landoj. Vi povos elekti inter 4 niveloj, kaj estos eĉ kurso por instruistoj. Por la infanoj, estos 2 kursaj niveloj.

Posttagmeze, multaj distraĵoj estas proponataj : turismumado en tiu belega regiono Bretonio, danco, ĥorkanto, joko, teatro, Interreto... kaj eble eĉ kurso pri la bretona lingvo!...

Ĉiuvespere, estas antaŭvidata "kabaredo" kun kulturaj eventoj : bretonaj dancoj, prelegoj, maristaj kantoj, kabared-teatro, ktp. Ĉiuj proponoj bonvenas. Tia kabaredo estos interesa animaĵo, ĉefe por la junuloj, kiuj povos tiel festumi dum la tuta vespero !

Je la fino de la staĝo, la plej laboremaj povos trapasi Esperanto-ekzamenojn (1-a aŭ 2-a nivelo). Estas bona okazo por mezuri sian Esperanto-nivelon.

Do, nepre partoprenu la venontan Pluezek-Renkontiĝon por malkovri tiun ĉarman bretonan urbeton tre proksiman de tiu de *Obeliks* kaj *Asteriks*, por amuziĝi, por plibonigi vian Esperanto-nivelon, por trapasi ekzamenojn, por partopreni simpatiajn vesperojn kun bonaj amikoj... Tiom da kialoj por partoprenigi vin al tiu agrabla renkontiĝo, kiu okazos de la 17- ĝis la 24-a de aŭgusto 2002 !

Se vi deziras pliajn informojn, aŭ jam aliĝilon, vizitu la jenan ttt-ejon :  
[http://perso.wanadoo.fr/22.esperanto/Esperanto\\_a\\_Plouezec.htm](http://perso.wanadoo.fr/22.esperanto/Esperanto_a_Plouezec.htm)  
aŭ kontaktu S-inon **Louise RIGEAULT**, 4 route de Kervor, 22470 PLOUEZEC  
tel: +33 (0)2 96 22 70 13 - [esperanto.22@libertysurf.fr](mailto:esperanto.22@libertysurf.fr)

Sébastien ERHARD



## 10a Internacia Esperanto-Semajno de la Kulturo kaj Turismo Cambrils (Tarragona) Katalunio. Hispanio 19/26 - 10 - 2002

Pli ol riĉa, multfaceta programo, kiu kuŝas en **alloga kolor-dokumento**, kiun vi povas peti ĉe

S-ro Santiago Torné  
Apartat 423. 08200 SABADELL Hispanio  
937253421 937275021  
fakso 937314111  
[luis\\_serrano@e-milio.com](mailto:luis_serrano@e-milio.com)

... Karaj samideanoj, se vi deziras ripozi en Esperantio, jen tre adekvata loko. En ĉi tiu zono de la Mediteranea Maro, dum la tuta jaro loĝas miloj da eksterlandanoj pro la favoraj prezoj kaj ŝatata klimato. Venu ĝui ĉi tiun Esperantan familian etoson, kiu ĉiam ekzistas en niaj "semajnoj", post la grandaj brujoj de la internaciaj multnombraj Esperanto-aranĝoj!..

...al eventualaj helpantoj ...



Eldonejo Christian BERTIN pretigis provizoran eldonon de fakvortaroj francaj-esperantaj pri :

- *aviado, aerospaco kaj aerostatiko*

- *kino/televideo, muziko kaj sporto/ludo*

kaj serĉas franclingvajn esperantistojn por kontrolado.

Bonvolu kontakti :

Christian BERTIN  
6, rue de la Fresnerie 35510 CESSON-SEVIGNE Francio  
[christian.bertin@voila.fr](mailto:christian.bertin@voila.fr)





m/ni aliĝas al la 19-a IF  
 Borken (27 dec 2002 - 3 jan 2003)

nomo familia: \_\_\_\_\_  
 nomo persona: \_\_\_\_\_  
 naskiĝdato: \_\_\_\_\_

pliaj personoj: (el la familio, se necese kun familia nomo)

2: \_\_\_\_\_  
 3: \_\_\_\_\_  
 4: \_\_\_\_\_  
 5: \_\_\_\_\_

adreso/strato: \_\_\_\_\_  
 poŝtkodo/urbo: \_\_\_\_\_  
 lando: \_\_\_\_\_  
 tel.: \_\_\_\_\_  
 reĵoŝto: \_\_\_\_\_

**ĉiuj antaŭpagoj** kotizo/-parto: \_\_\_\_\_  
 + ekskurso: + unufla ĉ.: + fonduso: \_\_\_\_\_  
 al konto: \_\_\_\_\_  
 entute [ ] \_\_\_\_\_  
 EUR, alta valuto

ne plenigu 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19  
 al r. \_\_\_\_\_  
 ap r. \_\_\_\_\_  
 ak.s. \_\_\_\_\_  
 2a s. \_\_\_\_\_  
 3a s. \_\_\_\_\_

## KOTIZOJ 19-A IF

en EUR / eŭroj

● disponeblas kelkaj ĉambroj sen duŝo/necesejo en limigita kvanto, kun rabato, laŭdezire demandu nin

alĝo ĝis	30 jun	30 sep	30 nov	poste
jaroj - 2	.	.	.	.
3 - 5	130	135	140	145
6 - 13	165	170	175	180
14 - 24	205	210	215	220
pli ol 25	275	285	295	305

plilongiga tago: tagkompleto 15 % de la resp. kategorio

**kotizoj** rilatas al unu persono kaj inkluzivas programon, loĝigon en ĉambro kun duŝo/necesejo, manĝojn, silvestrajn bufedon kaj balon; validas la aĝo je 27 dec 2002.

**fakultative** • tuttaga ekskurso al Xanten (kun restoracia manĝo) infanoj (kun infana menuo) 25 EUR  
 aliaj (kun kompleta menuo) 30 EUR  
 • unufla ĉambro (27 dec - 3 jan) 70 EUR

## RABATOJ

nur personoj pli ol 25 jarojn aĝaj, popersone

en formo de rabato-kuponno por uzo en nia trinkejo *Knaipjo*

- aliĝo ĝis la 31-a de marto: 6 EUR
- kompleta kotizo-pago (ĉe aliĝo): 4 EUR
- loĝantoj ekster Germanio: 4 EUR
- 2 - 4 foja partopreno: 2 EUR
- 5 - 9 foja partopreno: 4 EUR
- 10 - 14 foja partopreno: 6 EUR
- 15 - 19 foja partopreno: 8 EUR

ĉiuj infanoj ricevas memoraĵon

## FONDUSO

laŭ propono de partoprenintoj ni iniciatis FONDUSON por subvencii IF-partoprenantojn el nepagipovaj kaj reformaj landoj. Ni anticipe dankas pro via financa subteno resp. rezigno pri honorario. Bonvolu noti vian eventualan partofundusan monhelpon (laŭbezone peru mondonacan kvitancon).

**SUBVENCIOJN KAJ STIPENDIOJN** (por lingve spertaj personoj) ni donas al aliĝintoj el nepagipovaj kaj reformaj landoj - laŭ FONDUSO-ebleco, laŭ partoprenmonbro kaj laŭ programkontribuon. Bonvolu priskribi vian kontribuon.



27 DEC 2002 - 3 JAN 2003  
 kun plilongiga ebleco ĝis 4 januaro 2003

LA PLEJ FAMA ARANĜO POR FAMILIOJ  
 KAJ PERSONOJ 25 - 55 JARAĜAJ

## BORKEN (Germanio)

**INTERNACIA FESTIVALO** ofertas al vi specifan programon por mezaĝuloj ("dua generacio") kaj junaj familioj kun aŭ sen infanoj. IF okazas sub profesinivela gvido kaj kunvenigas ĉiujare ĉ. 200 personojn.

La klerigejo »Jugendburg Gemen« estas iama akvokastejo, nuntempe konata eklezia rekonstruigo. IF-oficejoj, salonoj kaj »nia Knaipok« estas en la kastelo mem, la modernaj dormejoj troviĝas apude en la kastela parko, en iamaj monaĥejoj, administrcejo ktp.

- DUŜO KAJ NECESEJO EN ĈIU ĈAMBRIO

**nia ĉiujara aranĝo** **KNAIPJO** **kunvenigas vin**  
 ".... kies variegaj ofertoj da manĝaĵoj kaj ĉefe trinkejoj  
 superas ĉe profesistajn trinkejojn" (de Winfried Schmauder, Kain)

**Borken**, kun la historia vilaĝo **Gemen**, estas urbo en okcidenta Vestfalio (ĉ. 40.000 enloĝantoj), proksima al la nederlanda limo. La regiono famas pro la multnombraj akvokastejoj, iamaj defendo-povaj kaj ringformaj konstruaĵoj kun akvofosaĵoj kaj pontoj. Borken disponas pri bonaj konektoj trajnaj kaj aŭtoŝoseaj. (senkosta transporta servo de stacidomo Borken al IF-ejo)

## festu jarfine en kastelo

aliĝu frutempe kaj ĝuu la rabatojn  
 atentu: nova rabato 'kompleta pago'!  
 \*ĝisnunaj aliĝintoj: pagoebleco ĝis 28 feb

bonvolu deŝiri

# Aliĝilo

mi/ni aliĝas al la 19-a IF  
 Borken (27 dec 2002 - 3 jan 2003)

nomo familia: \_\_\_\_\_

nomo persona: \_\_\_\_\_

naskiĝdato: \_\_\_\_\_

pliaj personoj: (el la familio, se necese kun familia nomo)

2: \_\_\_\_\_ vira / \_\_\_\_\_ vira

3: \_\_\_\_\_ vira / \_\_\_\_\_ vira

4: \_\_\_\_\_ vira / \_\_\_\_\_ vira

5: \_\_\_\_\_ (nomo) \_\_\_\_\_ (naskiĝdato)

adreso/strato: \_\_\_\_\_

poŝtkodo/turbo: \_\_\_\_\_

lando: \_\_\_\_\_

tel.: \_\_\_\_\_ fakso: \_\_\_\_\_

retpoŝto: \_\_\_\_\_

## nunaj antaŭpagoj

+ ekskurso: \_\_\_\_\_ + unulita ĉ.: \_\_\_\_\_ + fonduso: \_\_\_\_\_

al konto: \_\_\_\_\_ entute [ ] \_\_\_\_\_  
 EUR, alia valuto

ne plenuigu 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19

al.r. \_\_\_\_\_ rb. \_\_\_\_\_

ap.r. \_\_\_\_\_ su. \_\_\_\_\_

ak.s. \_\_\_\_\_ vg. \_\_\_\_\_

2a s. \_\_\_\_\_ ek. \_\_\_\_\_

3a s. \_\_\_\_\_ It. \_\_\_\_\_

disponblas kelkaj ĉambroj sen duŝo/necesejo en limigita kvanto, kun rabato, laŭdezire demandu nin

## KOTIZOJ 19-A IF en EUR / eŭroj

aliĝo ĝis jatoj	30 jun	30 sep	30 nov	poste
- 2	.	.	.	.
3 - 5	130	135	140	145
6 - 13	165	170	175	180
14 - 24	205	210	215	220
pli ol 25	275	285	295	305

plilongiga tago: tagkompleto 15 % de la resp. kategorio

**kotizoj** rilatas al unu persono kaj inkluzivas programon, loĝigon en ĉambro kun duŝo/necesejo, manĝojn, silvestrajn bufedon kaj balon; validas la aĝo je 27 dec 2002.

**fakultative** • tuttaga ekskurso al Xanten (kun restoracia manĝo) infanoj (kun infana menuo) **25 EUR**  
 aliaj (kun kompleta menuo) **30 EUR**  
 • unulita ĉambro (27 dec - 3 jan) **70 EUR**

## RABATOJ

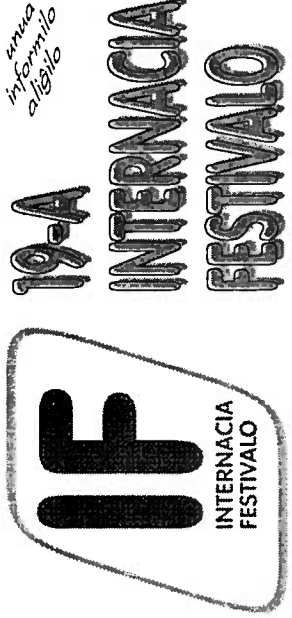
nur personoj pli ol 25 jarojn aĝaj, popersono en formo de rabato-kuponon por uzo en nia trinkejo **Knaipjo**

- aliĝo ĝis la 31-a de marto: **6 EUR**
- kompleta kotizo-pago (ĉe aliĝo): **4 EUR**
- loĝantoj ekster Germanio: **4 EUR**
- 2 - 4 foja partopreno: **2 EUR**
- 5 - 9 foja partopreno: **4 EUR**
- 10 - 14 foja partopreno: **6 EUR**
- 15 - 19 foja partopreno: **8 EUR**

## FONDUSO

laŭ propono de partoprenintoj ni iniciatis FONDUSON por subvencii IF-partoprenantojn el nepagipovaj kaj reformaj landoj. Ni anticipe dankas pro via financa subteno resp. rezigno pri honorario. Bonvolu noti vian eventualan porfandusan monhelpon (laŭbezone petu mondonacan kvitancon).

**SUBVENCIOJN KAJ STIPENDIOJN** (por lingve spertaj personoj) ni donas al aliĝintoj el nepagipovaj kaj reformaj landoj - laŭ FONDUSO-ebleco, laŭ partoprenombro kaj laŭ programkontribuo. Bonvolu priskribi vian kontribuon.



**27 DEC 2002 - 3 JAN 2003**  
 kun plilongiga ebleco ĝis 4 januaro 2003

LA PLEJ FAMA ARANĜO POR FAMILIOJ  
 KAJ PERSONOJ 25 - 55 JARAĜAJ

## BORKEN (germanio)

**INTERNACIA FESTIVALO** ofertas al vi specifan programon por mezaĝuloj ("dua generacio") kaj junaj familioj kun aŭ sen infanoj. IF okazas sub profesiva nivela gvido kaj kunvenigas ĉiujare ĉ. 200 personojn. La klerigejo »Jugendburg Gemen« estas iama akvokastelo, nuntempe konata eklezia renkontiĝejo. IF-oficejo, salonoj kaj »nia Knaipjo« estas en la kastelo mem, la modernaj dormejoj troviĝas apude en la kastela parko, en iamaj monaĥejo, administrejo ktp.

• DUŜO KAJ NECESEJO EN ĈIU ĈAMBRO •

**nia elosocieta KNAIPOU bonvenigas vin**  
 "..... kies vartegaj ofertoj da manĝaĵoj kaj ĉefe trinkaĵoj superas ĉe profesiajn trinkejojn" (ĉi-ro Winfried Schumacher, Köln)

**Borken**, kun la historia vilaĝo **Gemen**, estas urbo en okcidenta Vestfalia (ĉ. 40.000 enloĝantoj), proksima al la nederlanda limo. La regiono famas pro la multnombraj akvokasteloj, iamaj defendo-povaj kaj ringformaj konstruaĵoj kun akvofosaĵoj kaj pontoj. Borken disponas pri bonaj konektoj trajnaj kaj aŭtoŝoseaj. (senkosta transporta servo de stacidomo Borken al IF-ejo)

## festu jarfine en kastelo

## VERONA 2002

### 5a Eŭrop-Unia Esperanto-Kongreso

23-28 aŭgusto 2002-04-07

“Efektiva lingva egaleco: rajto de la Eŭropanoj”

Organiza Komitato: Verona Esperanto-Grupo, CP 1616, 37100 Verona, Italio

e-poŝto: [esperantoverona@adriacom.it](mailto:esperantoverona@adriacom.it) p.ĉ.k. 25673328

kasisto s-ro Sergio Antoniazzi, Via Brigata Casale 1, 37131 Verona, Italio. (Al la sama poŝta konto oni povas pagi pere de banko al BancoPosta, c/n L. avi 07601, cab 11700)

Oni povas pagi rekte al la O.K. (per p.ĉ.k. aŭ per ĉeko al la kasisto) aŭ pere de sia Landa Asocio, sendu pagon kaj aliĝilon al la sama adreso (kun fotokopio de la pag-atesto)

## Venu al Verono La Ŝekspira urbo de Julieta kaj Romeo!

### La turisma parto estos aparte prizorgata!

#### ALIGILO

Familia nomo: .....

Persona nomo: ..... viro/virino (forstreku unu)

Adreso: (nacilingve, latinlingve) .....

Lando: .....

Tel.-n-ro (kun prefikso)..... Faks-n-ro .....

e-poŝto: .....

#### Aliĝ-kotizoj en eŭroj

La kotizoj diferencigas laŭ du landgrupoj:

A) Ĉiuj landoj escepte de tiuj sub B (kat. 1, ordinara, kaj 2, reduktita).

B) Ĝiaj socialismaj landoj de orienta Eŭropo; ĉiuj landoj de Azio, escepte de Israelo, Japanio kaj Korea Resp.; Afriko kaj Latina Ameriko (kat. 3 ordinara kaj 4 reduktita).

Junuloj (ĝis 30-jaraj), kunuloj de kongresanoj kaj handikapuloj pagas reduktitan kotizon

Kategorio	1 (A-ord)	2 (A-red)	3 (B-ord)	4 (B-red)
ĝis 31 maj. 2002	90	45	54	27
poste	100	50	60	30
				€

(Junanoj ĝis 10-jaraj kaj akompanantoj de handikapuloj aligas senpage)

Mi pagis ..... € por aliĝo en kat. .... (ĉe kat. 2 kaj 4 indiki la motivon de la reduktio:

*junulo - kunulo - handikapulo, forstreku la nevalidajn.*

Al la organiza komitato per p.ĉ.k. , per ĉeko , kontante

Al mia landa asocio  .....

Dato ..... Subskribo .....

Post dek jaroj eŭropaj esperantistoj denove kunvenas en Verono. Tiu kongreso estas organizata de lokaj komitatoj sub la aŭspicioj de Eŭropa Esperanto-Unio. Okazos altnivelaj prelegoj kaj debatoj pri la kongresa temo sed ne mankos ankaŭ altemaj altnivelaj prelegoj:

#### PROVIZORA PROGRAMO

**Vendredo, la 23a de aŭgusto**

09.30 Gazetara konferenco.

10.00-12.30 / 15.00-18.30 Akceptado de la kongresanoj

16.00-19.00 Unua kunveno de la EEU-komitato (ne publika)

17.00 Inaŭguro de ekspozicioj

20.00 Interkona vespero.

**Sabato, la 24a de aŭgusto**

10.00-12.30 Solena kongresa malfermo. Estos invitita la Prezidanto de UEA.

14.00-19.00 Naciaj kunvenoj. Eventualaj aliaj laborkunvenoj.

21.00 Bankedo

**Dimanĉo, la 25a de aŭgusto**

08.30-09.30 Diservo en Esperanto (en preĝejo *San Luca* aŭ *San Zeno*)

10.00-12.00 Prof-ro John Wells prelegos pri la kongresa temo

12.00-13.00 Aperitivo

15.00-16.00 Dua kunveno de la EEU-komitato (ne publika)

14.30-16.30 Alpadria ronda tablo

17.00 Malsupreniro de paraŭtistoj en la ĝardenojn de la Arsenalo

18.00 Koncerto de la muzikbando de la Aerarmeo en la ĝardenoj de Arsenalo

21.00 Lirika koncerto

**Lundo, la 26 de aŭgusto**

La tuta tago estos dediĉita al *Romeo kaj Julieta*

Prof-ro Humphrey Tonkin, eksa universitata rektoro en Hartford (Usono),

specialisto pri Ŝekspiro, prelegos pri la dramo *Romeo kaj Julieta*.

Akcepto ĉe la urbodomo de la delegitaroj reprezentantaj la urbojn ĝemelĝinajn kun Verono

Publika kunveno pri la agado de EEU, raportoĵoj de la EEU-Komitato,

diskuto kaj aprobo de rezolucioj.

18.15-19.30 Recitado en Esperanto de selektitaj pecoj el *Romeo kaj Julieta* de Ŝekspiro en

la korto de la “Domo de Julieta” aŭ de *Mercato Vecchio* (“Malnova bazar”).

*Ni iru vespermanĝi kune kun Julieta*. Servos ĉe la tabloj kelneroĵoj en kostumoj

de la tempo de Julieta kaj akompanos samepokaj muzikoj.

20.30

**Mardo, la 27a de aŭgusto**

09.30-11.30 Vizito al la *Nova bazar* de *fruktoj kaj legomoj*.

Posttagmeze: Krozado sur la Garda Lago per ekskluziva ŝipo (same kiel okazis en Verona '92)

**Merkredo, la 28a de aŭgusto**

09.10 Fermo de la kongreso

11.00 Ekskurso al Venecio per trajno - Forveturo de la stacidomo Verona Porta Nuova

**Ĵaŭdo, la 29a de aŭgusto**

Pluaj ekskursoj por tiuj, kiuj dezirus plilongigi la restadon en Verono, se sufiĉe menditaj.

# Religioj kaj konfliktoj

Religiaj tradicioj kaj konvinkoj multmaniere influas politikajn evoluojn kaj decidojn. Aliflanke religioj pli gravigas en situacioj de politika necerteco aŭ politika premo. Kiel funkcias la interrilatoj? Kiun signifon havas religioj en nia moderna mondo? Ĉu religioj taŭgas por solvi (politikajn) konfliktojn?

En nia tutaga ekskurso (fakultativa, 30 dec 2002) ni vizitos la urbeton Xanten. En ĝia "arkeologia parko" oni rekonstruis domojn, murojn kaj templojn de la iam signifa romia urbo Colonia Ulpia Trajana (la plej norda "colonia" de la imperio). Post la tagmango pluveturo al Kevelaer (konata pilgrimejo), kafopauzo en nederlanda vilaĝo. Restoracia menuo estas inkluziva.

Allogas vin interesa kaj ĝuinda vespera programo, sed elstaras la tradicia silvestra balo - kun nia granda

## o SILVESTRA BUFEDO o

Nia trinkejo »*Knujpo*« jam fariĝis la plej fama en Esperantujo, ĝuu ĝin denove ĉe biero kaj vino, en ciosoplena rondo, inter novaj kaj malnovaj geamikoj.

### INFORMOJ (1)

• IF estas aranĝo por lingve spertaj personoj, kono de Esperanto kaj ĝia uzo estas necesaj • Laŭdezire ni ofertas paroligajn kursojn, ekz-e por via partner(in)o • Ni proponas varian programon, i. e. matene kaj posttagmeze altnivelaj prelegoj pri kadra kaj aliaj temoj, kursoj, regionaj vizitoj kaj programoj, vespere folkloro, muziko, koncerto kaj danco • Nia programo komenciĝas la 27-an de decembro per la interkona vesper-mango, programito la 3-an de januaro (plilongiga tago ĝis la 4-a de januaro) post matenmango • Infanoj ĝuas kotizo-rabaton kaj dormas en la gepatraj ĉambroj, ekde 14 jaroj eblas aparta ĉambro (organiza rezervoj) • Infanoj havu lingvajn konojn en Esperanto • Estas apartaj dumtagaj programoj por infanoj (aĝo-grupoj 3-6, 7-13, ekde 14) sub gvido de fakaj kunlaborantoj • Sub-tri-jaruloj (in)oj estas senkotizaj, sed la gepatroj mem okupiĝas pri ili (prikotizo zorge kaj mango) • Je dispono infanaj literoj en limigita kvanto.

d-ro Renato Corsetti, Italio.

# ĵarfine al IF

bonvolu desiri

## aligilon sendu al la organizanto

Hans-Dieter PLATZ  
Postfach 1148 • DE-34303 NIEDENSTEIN • Germanio  
tel./fakso: 05624-8007 • portebla: 0171-4964558  
int: +49 sen komenca 0

retpoŝto: HDP@internacia-festivalo.de

## IF en Interreto: www.internacia-festivalo.de

## antaŭpagon ĝiru al unu el niaj kontoj

**Germanio:** poŝtĝirokonto 91856-676 (BLZ 54510067)  
Postbank Ludwigshafen, je nomo H.D.Platz

**Francio:** poŝtĝirokonto CCP 254946 A Strasbourg  
je nomo TAKE Esperanto  
ĉeĥoj al: A. Grossmann, 5 rue des Pyrénées, F-66390 Baldersheim

**Belgio:** poŝtĝirokonto 000-0265338-43  
je nomo Flandra Esperanto-Ligo (FEL)

**Plia pagebleco:** UEA-konto plat-j (nur ĝis 15 okt.)  
En ĉiuj ĝiroj indiku la celon: IF-antaŭpago, IF-fonduso, ktp.  
Ĉu demandoj? Ĉu paga problemo? Kontaktu nin!

Informo: la paralela ĵurnalara aranĝo IS (Internacia Seminario) okazas samtempe, sed ne samloke. Reinformoj sub [www.internacia-seminario.de](http://www.internacia-seminario.de)

# Aligo

ekvalidas post ricevo de la antaŭpago (kotizoparto) popersone 45 EUR (aŭ egalvaloro)

( ) partopreno (plentempe) 27 dec ĝis 3 jan

( ) partopreno de \_\_\_\_\_ ĝis \_\_\_\_\_  
partatempa pago: 1 tagkompleto kun silvestra kombino 19 % (5 tg.) - 23 % (1 tg.), sen silv. kombino 18 % (laŭ resp. kat.)  
• laŭdezira komenco de la tagkompleto, ekz-e de mateno ĝis mateno  
• organiza rezervoj: loĝigo en ĉambro sen duŝo/necesejo (kun rabato)

( ) + plilongigo je 1 tago, ĝis 4 jan 2003 matene

( ) mi/mi venos ( ) trajne, ( ) aŭte

( ) mi/mi deziras vegetaran manĝon entute \_\_\_\_\_ persono(j)

( ) mi/mi mendas biletojn *tutaga aŭtobusa ekskurso al Xanten*  
\_\_\_\_\_ x infana menuo, \_\_\_\_\_ x kompleta menuo krompago samtempe/surloke

( ) mi deziras unulitan ĉambron krompago samtempe/surloke

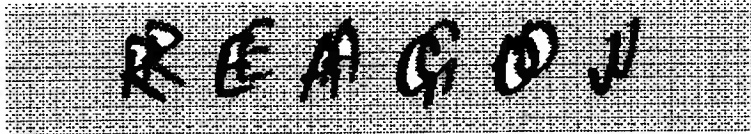
( ) FONDUSO-mondonaco: \_\_\_\_\_ [ ]  
pago samtempe/surloke valuto

( ) mi/mi prelegos / kontribuos - kaj pro IF-FONDUSO rezignas pri honorario (detalojn mi notas letere)

( ) bonvolu sendi IF-informilojn ankaŭ al miaj geamikoj (adresojn mi notas letere)

( ) deziroj / informoj (laŭbezone letere)

► rekomendinda por ĉiu vojaĝo (kaj necesa por vizo-petanto) asekuro pri malsano kaj / aŭ akcidento



... en guise de « lettre ouverte »...

Monsieur le Rédacteur en chef

C'est vraiment dommage pour le "*Jornal do Brasil*" -- et même pour le Brésil, votre pays qui accueillera l'année prochaine le *Congrès Universel d'Espéranto* à Fortaleza --, que la question de langue universelle n'ait pas été traitée, le 20 janvier, par le journaliste le plus intelligent, le plus éclairé, le plus compétent, le plus capable de s'informer avant d'émettre un avis, donc tout simplement le plus honnête.

Si l'auteur de cet article estime, en parlant de l'anglais, que cette "*langue universelle nous a rencontrés*", toute personne objective peut constater qu'elle a surtout rencontré les puissances anglophones (États-Unis en premier lieu):

1. c'est la langue que leurs citoyens apprennent **comme langue maternelle** et non comme langue étrangère,
2. c'est la langue pour laquelle **tous les autres peuples non-anglophones ( 92% de l'humanité )** sont contraints de sacrifier beaucoup de leur temps, de leur argent, de leurs efforts pendant que les anglophones accumulent les profits et accroissent leur avance: le 12 octobre 1978, le quotidien "*The International Herald Tribune*" pouvait intituler triomphalement un article : "*English is a Profitable Export*". "*Jornal do Brasil*" pourrait-il écrire la même chose sur l'enseignement de l'anglais au Brésil ?
3. c'est la langue qui accroît le déséquilibre Nord-Sud,
4. c'est la langue dont l'"*Anglo-American Conference Report 1961*" (document très confidentiel) présentait clairement les objectifs : imposer de nouvelles structures mentales, "une autre vision du monde" (...) "l'anglais doit devenir la langue dominante" ... "la langue maternelle sera étudiée chronologiquement la première mais ensuite l'anglais, par la vertu de son usage et de ses fonctions, deviendra la langue primordiale". "The report proclaims that the Center [of English] has a monopoly of language, culture and expertise, and should not tolerate resistance to the rule of English" (Le rapport proclame que ce Centre [de l'anglais] a le monopole de langue, de culture et d'expertise, et ne devrait pas tolérer de résistance contre le règne de l'anglais). "*Si des Ministres de l'Éducation nationale, aveuglés par le nationalisme [sic] refusent... c'est le devoir du noyau [dur ?] des représentants anglophones de passer outre*" ("it is the duty of the core English-speaking representatives to override them").
5. la vision que les États-Unis et leurs alliés du *Réseau Echelon* veulent imposer au monde n'est certainement pas une vision "universelle" mais une vision limitée à leurs seuls intérêts, ce qu'a d'ailleurs proclamé ouvertement Mme Madeleine Albright en 1997 :  
*"L'un des objectifs majeurs de notre gouvernement est de s'assurer que les intérêts économiques des États-Unis pourront être étendus à l'échelle planétaire."*

En 2000, Mme Margaret Thatcher a elle-même tenu des propos qui allaient dans le même sens :

*"Au XXIème siècle, le pouvoir dominant est l'Amérique, le langage dominant est l'anglais, le modèle économique dominant est le capitalisme anglo-saxon"*.

Il n'y a pas d'universalité là où il y a un monopole: **il n'y a que pensée unique.**

Ensuite, sur le plan linguistique, rien n'est plus insensé que de prétendre qu'une langue conçue à partir de langues vivantes n'est pas viable: le cheminement de l'espéranto est comparable à celui de l'indonésien; l'italien est né de dialectes d'Italie. Professeur au Collège de France, Umberto Eco a abordé ce sujet dans un cours qui a été publié sous le titre "La recherche de la langue parfaite" (paru aussi en traduction espéranto). Des linguistes de renommée mondiale tels qu'Antoine Meillet et Edward Sapir l'ont démontré, et Umberto Eco a pour sa part indiqué les véritables raisons qui entravent la progression de l'espéranto: **ce sont des raisons politiques et non linguistiques.**

Le succès de l'espéranto est justement d'avoir pu survivre malgré tant d'obstacles, y compris la stupidité de gens qui se forcent à apparaître spirituels : "*Quand on court après l'esprit, on attrape la sottise.*" (Montesquieu).

Le "*Jornal do Brasil*" s'honorerait de permettre maintenant au plus honnête et compétent de ses collaborateurs de s'exprimer.

Je vous remercie pour votre aimable attention.

Veuillez agréer, Monsieur le rédacteur en chef, l'expression de mes sentiments les meilleurs. *Henri Masson*

<esperohm@club-internet.fr>  
<http://www.esperanto-sat.info>



## ... pripensindaj faktoj

...Kvankam malpli ol 10% de la homaro estas anglalingvaj denaskuloj, la ceteraj, pli ol 90%, devas lerni la anglan dum triono aŭ kvarono de siaj aktivaj horoj. Malgraŭ tio ili ne povas egali Anglojn, kaj eterne havas lingvan malavantaĝon. Eĉ en golfudo por samigi la ŝancon oni donas handikapon, sed anglalingvanoj ne ricevis ĝin !.

Dum ni studas la anglan dum miloj da horoj, ili esploras pri nova komerco entuziasme kaj gajnas komercajn patentojn, Nobel - premiojn, Olimpikajn orajn medalojn.

Grandan parton de la mondaj riĉaĵoj posedas unu lando. Unu kialo de la ne imageble grandaj ekonomiaj kaj kulturaj diferencoj estas ke ekde la dua mondmilito Usono trudas sian anglan kiel la aviadan kaj ekspedan komercan lingvon al la mondo, ne komparante simplecon nek konsiderante egalecon de popoloj. En 1950 la *Konsilantaro por Nacia Sekureco* mencias en sia raporto strategion por monda hegemonio. Laŭ tio raporto Usonanoj devus preni sur sin la respondecon de monda estreco,

Laŭ la angla komercstatistika gazeto "*Euro*", Usono kaj Anglio pasintjare gajnis resp. 1.6 kaj 1.3 miliardojn da dolaroj el eksterlandaj lingvostudentoj. Ankaŭ ĉe "*Language House*", angla lernejo en Takamatu, laboras 70 instruistoj, kiuj estas denaske anglaj parolantoj. Kelkcentmiloj laboras en angla instruado tra la mondo Ni dumvive 5 au 10 jarojn devas dediĉi al la angla; kial malriĉuloj pagas al riĉuloj por ĝi? Kial ni devas pagi al lando avantaĝhava kompare kun la niaj? Bonvole vidu tian malegalecon. Imagu ke japanoj trudus sian lingvon, kiom forte Koreoj kontraŭus, sed neniu rezistas kontraŭ Usono. La japana registaro fermis la okulojn al senprecedencaj diskriminacio kaj kontraŭdiroj proponante ke la angla estu la dua nacia lingvo.

Nu, ekzistas patentsistemo, per kiu inventinto povas monopoligi sian koncesion. Nuntempe en plej avangarda Usono, multaj industrioj kaj komercistoj akiras tion por inventoj, kies bezonon en malriĉaj landoj oni eĉ ne povas imagi. Tie la plej granda evoluo estas ekuzo de pumpilo por sitela akvoĉerpado. Ili tute ne povas konkurenci kun riĉaj

landoj kaj - kiel infana mano facile rompebla far giganto - pli kaj pli malriĉiĝas.

Nun pro la tutmondiĝo koncentriĝanta en Usono, en ĉiu industrio 1 au 2 entreprenoj povas postvivi kaj la abismo inter riĉuloj kaj malriĉuloj grandiĝas mondscale. Pleja monhavulo *Bill Gates*, prezidanto de Microsoft, posedas \$58 miliardojn. En afrikaj landoj okcidente de la Sahara la nombro de homoj kun taga enspezo malpli ol \$1 multiĝis je 25% ene de 8 jaroj.

Ankaŭ Afganio troviĝas inter la plej malriĉaj landoj. Eble en la proksima estonto venas plendoj pri la patentsistemo el malriĉaj landoj.

Usono, la plej favorata lando, kiu uzas kvaronon de la monda energio, rifuzas agnoski rezolucion de la *Kyoto Konferenco* pri la monda medio. Ĝi plurajn jarojn ne kotizis al UN, sed bezonante UN-kunlaboron post la atakoj al Novjorko kaj Vaŝingtono, ĝi subite decidis pagi. Plie dum pluraj internaciaj konferencoj ĝi insiste retiris siajn delegitojn, kiam la situacio al ĝi ne konvenis. Tiajn kondutojn ĉiuj popoloj tute scias.

Ekzistas leĝo kiu malpermesas monopolon, tamen Usono mem celas okupi la mondan merkaton. Ankaŭ ekzistas monda interkonsento por preventi la dismultiĝon de nukleaj armiloj, kaj traktato pri strategiaj armiloj; Usono havas multajn tiajn sed ne permesas al aliaj landoj.

El ĉi-ĉio la lastatempa usona tiraneco montriĝas malakceptenda. Ĉiu problemo havas sian kaŭzon, kaj mi pensas, ke parto de la kulpo por la nuna situacio -en kiu oponantoj ne havas alian manieron protesti ol per terorkuŝas en la usona konduto.

Registaro donas helpon al handikapuloj, por ke ili memstare vivu, kaj sammaniere evoluintaj landoj devus draste rekonstrui la sistemon, por ke malriĉaj popoloj povu havi revon. [... ..].

Mi estas unu el multaj homoj, kiuj opinias, ke Usono kaj la aliaj evoluintaj landoj devas ekkonscii pri la profundaj radikoj kaj forte senti la bezonon de ekdebato. Sed bedaŭrinde ili stiris en kontraŭa direkto. Mi timas, ke pro pli ol sesmil viktimoj en Usono kaj multaj homoj tute senkulpe viktimiĝintaj per bombardo, islamanoj fariĝos milita oponanto de la cetera mondo. En la monda historio neniu lando atingis pacon per venĝo, do mi deziras la veran vekigon de Usono antaŭ ol profunde eniĝi ne retroireblan vojon.

*S-ro Etsuo Miyoshi, 440 Ŝirotori-ĉo, Kagaŭa-ken, 769-2702 Japan, e miyoshi@swany.co.jp*

Prezidanto de *Swany Korporacio*

**Dumviva membro** de Universala Esperanto Asocio

Direktoro de Esperanto-Propaganda Asocio de *Oomoto*

Direktoro de *Mond-Federalisma Movado*

## La culture de la naïveté par rapport à l'anglais que certains proclament la langue universelle

On oublie trop que la volonté de domination du monde par les États-Unis ne date pas d'hier. Ces intentions ont été exprimées depuis fort longtemps. Selon Lauric Guillaud, maître de conférences à l'université de Nantes, auteur de *"Histoire secrète de l'Amérique"* (éd. Philippe Lebaud, Paris, 1997), le premier à avoir justifié l'expansionnisme américain aux dépens du Mexique, fut le journaliste John O'Sullivan qui, en 1845, utilisa l'expression *"Manifest Destiny"* (Destin manifeste).

Dans un article édité par la revue *"Notre histoire"* (oct. 2000) intitulé *"Un 'destin manifeste': civiliser la terre"*, il donne une foule de références à partir desquelles certains Étatsuniens se sont sentis et se sentent encore investis d'une mission d'origine plus ou moins divine. Entre Bush, l'apôtre du "Bien", et Ben Laden, "le fou d'Allah", Dieu a bon dos! Dans un discours du 9 janvier 1900, le sénateur Albert Beveridge avait dit: *"Il a placé en nous le don de gouverner afin que nous donnions un gouvernement aux peuples sauvages et séniles. Sans une telle force, le monde retomberait dans la barbarie et la nuit. Et de toute notre race. Il a désigné le peuple américain comme sa nation élue pour commencer la régénération du monde"*. Le même sénateur avait dit en 1894: *"Le sol de notre pays produisant bien au-delà de nos besoins, notre destinée est de nous approprier le commerce mondial"*. En 1904, Theodore Roosevelt estimait qu'il appartenait à l'Amérique (les États-Unis) *"d'exercer des pouvoirs de police internationale"*. Nous sommes vraiment dans la situation où l'escroc et maquereau se fait passer pour un policier !

Or, dans nos classes, une part croissante du temps d'enseignement est accaparée par la langue que les maîtres du monde veulent imposer comme langue unique pour modifier les structures mentales.

Rares sont les gens, y compris parmi nos élus et décideurs, conscients du fait qu'il faut autrement plus de temps et d'efforts pour parler l'anglais (ou toute autre langue étrangère) avec la même aisance et la même précision que des natifs anglophones, que de s'habituer à l'usage d'une nouvelle monnaie. Or, personne n'a voulu d'une monnaie nationale pour l'Union européenne. Il a fallu en inventer une, totalement neutre.

Par contre, tout le monde ressent la nécessité impérieuse d'une langue commune, mais rares sont ceux qui savent que l'euro a son équivalent linguistique : l'espéranto, **seule langue respectueuse du principe d'égalité des chances**. Mais à l'inverse de l'euro, monnaie unique (que rejettent les Anglais !), **il n'a pas pour vocation de devenir langue unique: seulement commune**. Tant au point de vue des Droits de l'Homme que du droit des consommateurs, il y a un silence qui doit être dénoncé. Il faut braver les tabous et ne pas se contenter de oui dire. C'est en effet extrêmement grave. Les citoyens européens non anglophones, de par leur naissance sont dans la situation de personnes qui trouvent un texte illisible ou incompréhensible dans les clauses d'un contrat. Récemment, *"Le Canard Enchaîné"* a fait état d'un contrat en anglais signé par des agriculteurs croyant qu'il s'agissait d'une charte de qualité pour du blé, sans soupçonner qu'ils avaient affaire à un escroc. C'est le moment de dire : *"C'est en*

*anglais: on ne signe pas!"*. Les Palestiniens se mordent les doigts d'avoir signé, en 1967, la résolution n° 242 du Conseil de Sécurité qui stipulait en anglais (la langue de référence) que les Israéliens devaient évacuer **DES** territoires occupés (donc une partie indéterminée) et non **LES** territoires occupés (la totalité).

En ce qui concerne le problème de communication linguistique mondiale, il est important de savoir au départ quel est l'obstacle que le monde politique n'ose pas franchir: l'opposition anglo-américaine absolue à toute "solution" autre que l'anglais est confirmée dans un livre intitulé *"Linguistic Imperialism"* (Oxford University Press, 1992, 374 p., que l'on peut se procurer chez <<http://www.alapage.com>>) rédigé par le professeur Robert Phillipson (lecteur d'anglais et de pédagogie des langues à l'*Université de Roskilde*, Danemark). Il analyse en particulier l'*"Anglo-American Conference Report 1961"*, document confidentiel destiné non point au grand public (rien n'est négligé pour éviter de le réveiller), mais au British Council. Il apparaît que la propagation de l'anglais ne vise pas seulement à remplacer une langue par une autre mais à imposer de nouvelles structures mentales, *"une autre vision du monde"*: *"l'anglais doit devenir la langue dominante" ... "la langue maternelle sera étudiée chronologiquement la première mais ensuite l'anglais, par la vertu de son usage et de ses fonctions, deviendra la langue primordiale"*. *"The report proclaims that the Center [of English] has a monopoly of language, culture and expertise, and should not tolerate resistance to the rule of English"* (Le rapport proclame que ce Centre [de l'anglais] a le monopole de langue, de culture et d'expertise, et ne devrait pas tolérer de résistance contre le règne de l'anglais). *"Si des Ministres de l'Éducation nationale, aveuglés par le nationalisme [sic] refusent... c'est le devoir du noyau [dur ?] des représentants anglophones de passer outre"* (*"it is the duty of the core English-speaking representatives to override them"*).

Un article du *"Guardian"* (29.11.2001), qui reflète l'avis de la presse britannique, proclamait que *"la solution la plus simple et la plus économique serait de n'utiliser que la langue anglaise"*. Cette évidence, pour les puissances anglophones, en cache une autre qui touche la totalité des peuples pour lesquels l'anglais n'est pas la langue maternelle, soit 92% de l'humanité. En effet, la totalité de l'effort, des coûts énormes et du temps accaparés pour enseigner l'anglais, donc lui donner une position de force, est à la charge de tous les pays non anglophones pendant que la totalité des profits colossaux et de l'économie de temps va essentiellement à deux puissances anglophones: séjours linguistiques en pays anglophones, rémunération de professeurs natifs anglophones dans le monde non anglophone, etc., sans compter les retombées économiques, diplomatiques et politiques du contrôle des flux d'échanges qui résulte de cette situation de monopole linguistique.

Dans une situation confortable pour exprimer leurs idées dans les conférences internationales ou les négociations complexes, sans hésitations ni maladresses, avec précision, **les intervenants natifs anglophones accaparent la plus grande part du temps de parole** pour poser des entraves au développement des autres pays et pour faire triompher leur

point de vue (GATT, sommet de Kyoto, affaire des brevets, etc. etc.). Ainsi, à son retour du sommet de Kyoto, Dominique Voynet, ex-ministre de l'environnement, avait déclaré au "Journal du Dimanche" (JDD, 14 décembre 1997): "Toutes les discussions techniques se sont déroulées en anglais, sans la moindre traduction, alors qu'il s'agissait d'une conférence des Nations unies. Trop de délégués ont été ainsi en situation d'infériorité, dans l'incapacité de répondre efficacement, de faire entendre leurs arguments".

La contrainte de publier des documents scientifiques et techniques en anglais permet aux puissances anglophones d'intercepter des découvertes et des inventions, et de les porter à leur propre compte (brevets), par exemple lors de la révision de manuscrits car les usagers de l'anglais (non-natifs) sont rarement capables de rédiger des documents et articles publiables dans cette langue sans aide de correcteurs.

Et comme toute peine mérite récompense, le reste du monde a le droit en prime (pas gratuite! grâce au pillage de ses ressources) d'être espionné par le réseau "Echelon" !

La culture de la naïveté par rapport à l'anglais que certains proclament la "langue universelle" au nom d'un prétendu

réalisme ne doit donc pas nous étonner. Il nous incombe donc de dévoiler ce mécanisme qui mène à la **ségrégation linguistique** puis à la vassalisation de tous les peuples non anglophones. Dans cette course au pouvoir sur le monde, la vassalité n'a jamais suscité le respect des maîtres mais, au contraire, rien d'autre que leur mépris et leur arrogance. Voir à ce sujet, sur le site indiqué ci-après, des articles du Wall Street Journal à propos de Silvio Berlusconi, chantre des États-Unis pour qui il n'est point de salut en dehors de l'anglais.

Avec tous mes vœux de succès pour l'année 2002.

Henri Masson

coauteur, avec René Centassi, ancien rédacteur en chef de l'Agence France-Presse, de l'« Homme qui a défié Babel » (éd. L'Harmattan, Paris, seconde « édition »). Pour plus de détails : <http://www.esperanto-sat.info>

Cet article peut être librement reproduit, moyennant mention de l'auteur et de l'URL <http://users.skynet.be/aped>

(le 17 février 2002)



\*\*\*\*\*

☆☆☆☆ rapide... efficace...

NOTRE COURS D'ESPERANTO  
par correspondance

UNE DIFFUSION  
SUR TOUTE LA REGION  
ET AU-DELA !

☆☆ un matériel adapté  
☆☆ une technique éprouvée  
☆☆ un réseau d'animateurs compétents  
☆☆ un savoir immédiatement opérationnel

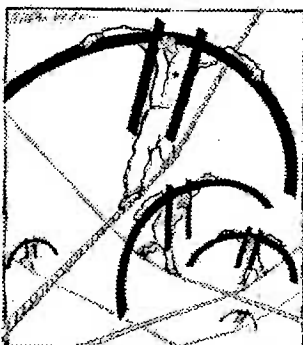
✉ Robert KUENY  
30, rue des Champs  
68690 GEISHOUSE  
☎ 03 89 82 37 62

esperanto = kurso  
===== ☆ =====

L'ESPERANTO  
CH-ZH

\*\*\*\*\*

## Euro?... à Euro?



(vidu "La I-on" 116)

Tiuj esperantofonoj, kiuj daŭre ŝnurdancas, atestas, ke la elprononco de la nova eŭropa valuto ne ankoraŭ trafis unuvoĉecon !

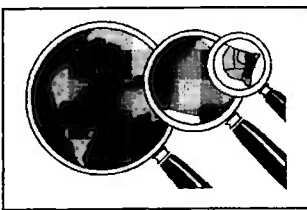
**Euro, e-u-ro**, trisilaba vorto, kiel do-la-ro, kiel estus ŝatinta (vane!) Claude Gacond, aŭ **Eŭ-ro**, dusilaba, kiel opinias Claude Piron, kiu rimarkigas, ke tio pli konformiĝas al la prononco de Eŭropo, kaj cetere aldonas, ke la Akademio de esperanto ne pritraktis ĝis nun la problemon...

En kafejo. La kelnero kaptas la sonorantan telefonon :

« Alo ?... Ne, sinjorino.... Sinjoro Adamo ne estas tie. Mi eksciis de tri kolegoj liaj, ke li devas resti malfrue en la oficejo pro grava plenumenda tasko.... Kia tasko ?

*Momenton, mi tujinformigos ...*

Kun la telefono daŭre en la mano li ekkrias : « Sinjoro Adamo, via edzino deziras scii, kian gravan taskon vi devas nepre plenumi tiom malfrue ! »...



*EK! Al la lupos!*

pri la mondo, la lando, la regiono, ...

## Inaugurita la Biblioteko de Interlingvistiko en Milano

360-paĝa katalogo en formato A4, konsultebla ankaŭ rete, estas la impona rezulto de la laboro de *Andreo Montagner*, kiu dum du jaroj prizorgis la Bibliotekon de *Itala Interlingvistica Centro*, nun gardata de la *Lingva Fakultato* de milana Universitato.

La Bibliotekon oficiale inaŭguris *Fabrizio Pennacchi*, profesoro pri interlingvistiko kaj esperantologio en la torina universitato, *Tiziana Rogora*, prezidantino de IIC, kaj *Giorgio Silfer*, membro de la scienca komitato de IIC, en la ĉeesto de la akademiaj aŭtoritatoj.

S-ino. Rogora skizis la historion de la biblioteko, fondita kun la Centro mem en 1985, kaj dum pli ol dek jaroj gardita en Cernusco, apud Milano. Prof. Pennacchi retrospektivis kaj perspektivis pri la universitata instruado de interlingvistiko kaj esperantologio. D-ro Silfer prezentis la evoluon de la nova sciencobranĉo en Italio, de *Alessandro Bausani* ĝis *Umberto Eco*.

La universitato kunlaboros kun Itala Interlingvistika Centro por pliaj projektoj, favore al la scienca studo pri esperanto.

## Konferenco de Naturkuracista Asocio

*Internacia Naturkuracista Asocio (INA)*, ĝis nun iom dormeta, decidis enkonduki elementojn de profesia laboro. Laŭ la decido de ties prezidanto, s-ro *Chong Puramo*, estis enkondukita parte salajrata sekretario. Tio jam plivigliĝis la INA-estraron kaj aperis decido okazigi kelktagan konferencon por nevenontoj UK-n en Brazilio. Des pli, ĉar enkadre de UK-oj ne sufiĉas da tempo por fundaj diskutoj.

Antaŭstaras refari la statuton kaj levi la INA-laboron sur pli altan nivelon. Ni petas al legantoj de *Eventoj* kaj *"ret-info"* pludisvastigi jenan anoncon:

Unuan fojon, ekde la fondiĝo, la *Internacia Naturkuracista Asocio* organizas **6-tagan Konferencon** en Eŭropo (19-24. 08. 2002 en Krefeld, Germanio). Estas invitataj ne nur INA-membroj sed ankaŭ ĉiuj, kiuj opinias naturkuracadon estonto de la medicino kaj kiuj volas scii detalojn de sana senmedikamenta vivmaniero.

Eblos preni seancojn de naturkuracado por pluraj malsanoj.

Detaloj ĉe INA-sekretario: *Anatolo Gonĉarov*, p/k 65 Sankt-Peterburg, RU-197022, Rusio.

rete:[anatolog@mail.ru](mailto:anatolog@mail.ru)

Dankante pro la helpo

*Anatolo Gonĉarov.*

## EŬROPA BULTENO

Sendependa esperantlingva ret-bulteno por informado kaj debato pri Eŭropa Unuiĝo

Redaktas: **Umberto Broccatelli** - Prezidanto de *Eŭropa Esperanto-Unio*

Via G. Brodolini 10 I-00139 **Roma** - Italio - [u.broccatelli@tiscalinet.it](mailto:u.broccatelli@tiscalinet.it), tel. /fakso +39-0687135019

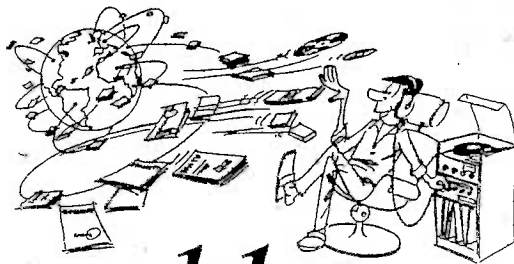
*"Esperi pri daŭrado de harmonio inter multaj ŝtatoj sendependaj kaj malligitaj, tio estus neglekti la unuforman iradon de la homaj okazaĵoj kaj kontraŭiri la sperton akumulitan de la tempo"*

Hamilton - *The Federalist*

Oni povas ricevi la Bultenon en papera formo fariĝante "simpatianto de EEU", per sendo de kontribuo de almenaŭ 20 eŭroj jare al la UEA-konto de EEU:

ece-p TTT-ejo de EEU: <http://lingvo.org/eo.html>

La retbulteno konsistas el du partoj: unu estas informilo pri *Eŭropa Esperanto-Unio (EEU-informilo)* kaj pri la eŭropa agado de la Esperanto-movado ĝenerale; la dua estas libera forumo pri temoj ligitaj al la procezo de eŭropa unuiĝo kaj al ties rilato kun la celoj de la Esperanto-movado (Eŭropa debato). Kiu deziras ricevi ĝin, tiu sin anoncu al la ret-adreso [u.broccatelli@tiscalinet.it](mailto:u.broccatelli@tiscalinet.it) Al la sama adreso oni sendu kontribuojn kaj reagojn.



# El nia libroservo

## INFORMOJ

### ⇒ La libroservo translokiĝis!

Kiel interkonsentite antaŭ kelkaj monatoj, la federacia libroservo translokiĝis el la hejmo de Roger Degrelle en Piennes al tiu de Jean-Luc Thibias en Vandoeuvre.

Per pluraj transportoj, la tuta libraro finfine atingis sian novan starejon, sur tiucele nove instalitajn bretojn.

Notu la novan adreson: Libro servo 7 place de Paris 54500 VANDOEUVRE / [libroservo@wanadoo.fr](mailto:libroservo@wanadoo.fr)

### ⇒ La libroservo partoprenos en la 51a staĝo en VIGY la 31an kaj 31an de marto

Kvazaŭ ĉiu el la 460 titoloj estos tie aĉetebla po unu ekzemplero. Sed por esti certa ke la dezirata libro atendu vin tie, rezervu ĝin per poŝte.

⇒ **Venontfoje** estos prezentita kaj komentita la listo de la diversaj vortaroj troviĝantaj en la libroservo

## NOVAJ LIBROJ

- **Dis!** - romano - 138p - Johansson F.E.L. 12 €

- **Johano** - rakonto pri la vivo de roterdama knabo - 98p - Vroegop - F.E.L. - 7 €

- **La migranta judo** - romano 74p - Vermeylen - F.E.L. - 8 €

- **Libro de la mirindaĵoj** - Historio - 450p - Marko Polo - U.E.A. - 33 € - tre belaspekta esperanta eldono de la fama rakonto pri plurjara vojaĝo kaj restado de mezepoka Italo en la mongola imperio

- **Baza esperanto radikaro** - leksiko tute esperantlingva - 162p - Pilger - U.E.A. - 7,50 €

simplaj klarigoj de 2700 esperantaj radikoj

- **Maskerado ĉirkaŭ la morto** - 322p - Tivadar Soros - U.E.A. - 24 € - Pri la vivo kaj spertoj de hungara judo kiu travivis la nazian periodon en Budapeŝto.

- **Nomoj** - 78p Rosbach - F.E.L. - 8 € - Priskribo de diversaj homoj renkontitaj de la verkisto



# Resumoj, recenzoj, opinioj...

⇒ Ĉiu leginto kiu deziras recenzi, priparoli, opinii pri legita libro povas sendi al mi (je la adreso de la libroservo) kelklinian tekston por ke ĝi aperu en tiu rubriko en venonta informilo

- La tago kiam Jesuo perfidis Judason - Manuel de Seabra - Internacia-Esperanto-Muzeo - 138p - 11,10 €

Fine de tiu libro, kies unua parto priskribas la lastan tagon de Jesuo kaj la dua parto la tutan antaŭan vivon, la aŭtoro rimarkigas ke lia verko estas nur romano.

Manuel de Seabra ŝajnas nek nei nek jesi la diecon de Jesuo. Li nur komentas eventojn kiel farus neŭtrala raportinto aŭ biografisto

La lasta parto de la vivo de Jesuo estas prezentata kiel senespera provo disvastigi idealon en societo kie luktas diversaj politikaj kaj religiaj fortoj. Timante respondeci pri nekontrolebla eksplodo, la « filo de Dio » preferas fariĝi oferata viktimo.

La prezento de la infaneca kaj juneca parto de la vivo de Jesuo estas laŭ la propra diro de la verkisto tute fantazia. Pri tiu vivero ja kvazaŭ ne parolas la evangelistoj. Tamen, tiu fantaziaĵo aspektas kredebla. La legonto mem juĝu!

## Por mendi librojn:

1. Vi sendas vian mendon

-per poŝte (la plej sekure) al jena adreso:

Libroservo 7 place de PARIS 54500 VANDOEUVRE

(uzante la ĉi-suban mendilon)

-per e-poŝto al « [libroservo@wanadoo.fr](mailto:libroservo@wanadoo.fr) »

2. Vi baldaŭ ricevas viajn librojn kun fakturo (libroj + sendkostoj)

3. Vi pagas vian fakturon per poŝta ĝiro al « libroservo 2800-76 H NANCY » (indikinte sur ĝin la numeron de la fakturo), aŭ per mandato aŭ ĉeko je la nomo « libroservo » sendita al la adreso de la libroservo

La Germanoj povas pagi per germana poŝta ĝiro al la poŝta konto de TAKE (POSTBANK 3393 48-758 BLZ 660 100 75), indikante « libroservo + numero de fakturo »

✂.....

## MENDILO

Bonvolu sendi tiujn librojn:

al jena adreso:

-  
-  
-  
-  
-

Subskribo:

## ... ni alvoku nian libroservon !



La 28an de januaro mortis la sveda verkistino **Astrid LINDGREN**, 94-jaraĝa. Multaj el ŝiaj romanoj estis tradukitaj en dekojn da lingvoj... En esperanto eldoniĝis « *La fratoj Leonkoro* » kaj la tutmonde konata « *Pipi Strumpolonga* ». Aperis ankaŭ libro pri la aŭtorino, « *Astrid Lindgren kaj ŝiaj verkoj* ».

Filmoj, kaj nun pluaj vido-bendoj, abundas sur la ekranoj. La ĉeesto de la reĝa paro je la funebra ceremonio atestas ŝian eksterordibnanan famecon en Svedio !



Niajn legantojn « abrupte » alparolas A. Ruysschaert tra TTT: Laŭ Osmo Buller, en Gazetara Komunikado 137 de UEA... « *malrapideco estas apartaĵo de nia merkarto. Komercaj vendejoj ne tenus sur siaj bretoj samajn varojn same longe kiel ni* » Jen okazo por sproni la vendadon de almenaŭ tiuj tri libroj !

### Disparition d'Astrid Lindgren, la mère de Fifi Brindacier

**Créatrice de la célèbre héroïne Fifi Brindacier, la romancière pour enfants suédoise Astrid Lindgren est morte lundi 28 janvier à Stockholm, des suites d'une infection virale. Elle était âgée de 94 ans.**

**"Nous n'avons qu'un regret, ne jamais avoir couronné Astrid Lindgren, comme tant de Suédois l'auraient souhaité", déclarait au Monde, cet automne, une responsable de l'Académie Nobel.**

**Traduite en soixante langues**, Astrid Lindgren n'était pas seulement l'auteur d'un classique mondial de la littérature pour la jeunesse, avec 125 millions d'ouvrages vendus, elle était surtout, avec Selma Lagerlof, une véritable star de la littérature suédoise, l'auteur la plus aimée et la plus empruntée, encore aujourd'hui, dans les bibliothèques du pays.

Née le 14 novembre 1907, dans une ferme de la province de Smaland, au sud-ouest de la Suède, Astrid Lindgren, Ericsson de son nom de jeune fille, sera très tôt marquée par cette origine rurale qui, pour elle, incarnait le conformisme et la sclérose, deux maux qu'elle ne cessera de pourfendre à travers son œuvre. C'est en 1944, à l'âge de 37 ans, qu'elle débute dans l'écriture avec *Les Confidences de Brittmari*, un ouvrage qui lui vaut un deuxième prix au concours des éditions Raben & Sjogren, destiné à récompenser le meilleur livre de l'année pour petites filles. On y reconnaît son style vif, ironique, et, d'une certaine façon, Brittmari préfigure déjà le personnage libre et primesautier de la célèbre Fifi.

Pourtant, c'est un peu par hasard que celle-ci fait son apparition, un an plus tard. A l'origine, le livre reprenait des histoires qu'Astrid Lindgren racontait à sa fille Karin, pour l'endormir. L'ouvrage était destiné à être un cadeau pour le dixième anniversaire de Karin, à qui **Fifi** doit d'ailleurs son nom original en suédois, **Pippi Langstrump**, clin d'œil aux bas bicolores que porte l'héroïne.

### IMPERTINENTE ET CULOTTEE

Drôle de petite bonne femme que cette **Pippi**, avec ses nattes rousses comme des carottes dressées de chaque côté de sa tête, son nez en forme de *"petite pomme de terre nouvelle"*, parsemé de taches de rousseur, et sa force extraordinaire qui lui permet de soulever un cheval lorsqu'elle en a envie. Lorsqu'elle surgit en 1945, c'est un tournant qui s'amorce dans la littérature scandinave. Impertinente et culottée, Fifi vit seule (avec son cheval et son singe), elle fait ce qui lui plaît (prônant pour elle et les autres enfants le refus de l'autorité et des codes), elle ne va pas à l'école, elle répond, elle ment, mais... *"elle a un cœur d'or"*. Bref, résume Vivi Edstrom, professeur de littérature pour enfants à l'université de Stockholm, *"elle donne du cran aux petites filles"*. *"Dans les livres d'Astrid Lindgren, les enfants haussent la voix d'une manière nouvelle. (...) Fifi est un ouvrage parfaitement subversif, un livre qui dirige la pointe de l'ironie contre les conventions, les règles et l'oppression d'une manière générale."*

En 1945, après avoir été refusée par le grand éditeur Bonniers, Fifi paraît chez Raben & Sjogren où Astrid Lindgren, entre-temps, est devenue éditrice de romans pour la jeunesse. Pendant près de trente-cinq ans, elle occupera ce poste chez Raben & Sjogren où seront publiés tous ses livres - une quarantaine au total - parmi lesquels le conte fantastique *Mio, mon Mio*, les aventures burlesques de *Zozo la Tornade*, *Les Frères cœur de lion* ou le savoureux *Ronya, fille de brigand*.

L'originalité, l'esprit subtil d'Astrid Lindgren ainsi que sa chaleureuse simplicité lui vaudront de nombreuses récompenses, dont le **prix Andersen en 1958**, le **prix de la Paix en 1978** ou l'**International Book Award** de l'Unesco en 1993. Ces honneurs la faisaient sourire, elle qui disait n'écrire que *"pour amuser l'enfant qui était en elle"*. En France, où **Fifi** fut longtemps considérée comme trop mal élevée pour les jeunes lecteurs et où ses livres ont été modifiés ou censurés dans les années 1950, l'œuvre d'Astrid Lindgren est publiée - dans une version désormais respectueuse du texte initial - au Livre de poche jeunesse.

Ces trois ouvrages  
peuvent être commandés  
à notre « libro-servo »  
7, place de Paris  
54500 VANDOEUVRE  
voir « La INFORMILO 116 »

# L'Harmattan

Édition-Diffusion

5-7, rue de L'École-Polytechnique 75005 Paris

courriel [harmat@worldnet.fr](mailto:harmat@worldnet.fr)  
site internet <http://www.editions-harmattan.fr>

Tiujn tri verkojn  
vi povas mendi  
ĉe nia « libro-servo »  
vidu « La INFORMILO-n 116 »

29€

342 pages

ISBN 2-7475-1808-6

**René CENTASSI**  
**Henri MASSON**

## L'homme qui a défié Babel

Ludwik Lejzer Zamenhof

*Avant-propos de*  
**Louis Christophe Zaleski-Zamenhof**

## La homo, kiu defuis Babelon

Ludoviko Lazaro Zamenhof

*Antaŭparolo de*  
**Louis Christophe Zaleski-Zamenhof**

**El la franca tradukita de**  
**Georges Lagrange kaj Philippe Combet**

Les gens perçoivent l'espéranto comme la proposition d'un instrument. Ils ne savent rien de l'élan idéal qui l'anime. C'est pourtant la biographie de Zamenhof qui m'a enchanté. Il faudrait que l'on fasse mieux connaître cet aspect-là.

**UMBERTO ECO**

Cette biographie fera découvrir au grand public le destin irréprochable et passionné du père de la Langue Internationale, l'espéranto.

La Langue Internationale est née d'un rêve d'enfance de Ludwik Lejzer Zamenhof, donner le moyen de se comprendre à tous les peuples de la terre. Zamenhof se soumet tout d'abord à la volonté de son père et devient médecin, abandonnant ses premiers travaux linguistiques pour suivre ses études. Mais, plus tard, il mène de front ses recherches et son métier d'ophtalmologiste, luttant contre la pauvreté et l'exclusion, résistant au scepticisme qui s'oppose à toutes les inventions humaines.

Depuis un peu plus d'un siècle, d'innombrables espérantistes perpétuent l'oeuvre de Zamenhof sur tous les continents.

« La meilleure biographie de Zamenhof... Je la recommande à mes étudiants... J'espère que ce livre aura la diffusion qu'il mérite. »

**Umberto Eco**, professeur au Collège de France

« Je tâcherai de faire connaître le message d'humanité que recèlent la vie et l'oeuvre de l'inventeur de l'espéranto, que votre livre présente de la meilleure façon. »

**Claude Hagège**, professeur au Collège de France

« Cette biographie vivante fait découvrir un homme dont le nom et la pensée sont méconnus de beaucoup... et permet de suivre l'évolution d'un personnage hors du commun. »

**Agence France Presse**

« Ce beau portrait d'un humaniste, médecin, idéaliste, visionnaire, est dépourvu de parti pris. Il éclaire des aspects méconnus de l'histoire, de l'idéologie et de la structure de l'espéranto, auquel Umberto Eco a rendu récemment hommage dans "La recherche de la langue parfaite". »

**Le Monde de l'Éducation**

*René Centassi (1922-1998), a été rédacteur en chef de l'Agence France Presse. Il a aussi rédigé, avec le journaliste Gilbert Grellet, une biographie d'Emile Coué.*

*Henri Masson est secrétaire général de SAT-Amikaro (association pour la diffusion de l'espéranto dans les pays de langue française) et conseiller général de SAT (pour l'application mondiale de l'espéranto à des fins socio-éducatives et culturelles).*

« La homoj perceptas Esperanton kiel la proponon de iu instrumento. Ili nenion scias pri la ideala elano kiu animas ĝin. Tamen estas la biografio de Zamenhof kiu plaĉegis al mi. Necesus ke oni pli bone diskonigu tiun ĉi aspekton. »

**Umberto ECO**

Tiu ĉi biografio malkovrigos al la granda publiko la neriproĉeblan kaj pasian destinton de la patro de la Internacia Lingvo, Esperanto.

La Internacia Lingvo naskiĝis el infana revo de Ludoviko Lazaro Zamenhof, havigi al ĉiuj popoloj de la tero la rimedon por interkompreniĝi. Zamenhof submetiĝas unue al la volo de sia patro kaj fariĝas kuracisto, forlasante siajn unuajn prilingvajn laborojn por sekvi siajn studojn. Sed, pli poste, li samtempe alfrontas siajn serĉadojn kaj sian profesion de okulisto, luktante kontraŭ la malriĉeco kaj la flankenlaso, rezistante kontraŭ skeptikismo kiu kontraŭstaras al ĉiuj homaj inventaĵoj.

De iom pli ol jarcento, nenombrelaj esperantistoj pludaŭrigas la verkon de Zamenhof sur ĉiuj kontinentoj.

« La plej bona biografio de Zamenhof... Mi konsilas ĝin al miaj studentoj... Mi esperas ke tiu ĉi libro havos la disvastigitecon kiun ĝi meritas... »

**Umberto Eco**, profesoro ĉe Kolegio de Francio

Mi strebos diskonigi la mesaĝon de humaneco kiujn enhavas la vivo kaj verko de la inventinto de Esperanto, kiun tiu ĉi libro prezentas laŭ plej bona maniero. »

**Claude Hagège**, profesoro ĉe Kolegio de Francio

« Tiu ĉi viva biografio malkovrigas homon kies nomo kaj penso estas nekonataj de multaj... kaj ebligas sekvi la evoluon de eksterordinara personeco. »

**Agence France Presse**

« Tiu ĉi bela portreto de humanisto, kuracisto, idealisto, viziulo, estas senigita de antaŭjuĝo. Ĝi prilumas nekonatajn aspektojn de la historio, de la ideologio kaj de la strukturo de Esperanto, al kiu freŝdate omaĝis Umberto Eco en *La serĉado de la perfekta lingvo en la eŭropa kulturo* »

**Le Monde de l'Éducation**

*René Centassi (1922-1998), estis ĉefredaktoro de Agence France Presse. Li ankaŭ redaktis, kun la ĵurnalisto Gilbert Grellet, biografion de Emile Coué. Henri Masson estas Ĝenerala Sekretario de SAT-Amikaro (asocio por la disvastigo de Esperanto en franclingvaj landoj) kaj Ĝenerala Konsilanto de SAT (por tutmonda apliko de Esperanto por socio-eduka kaj kultura celado).*

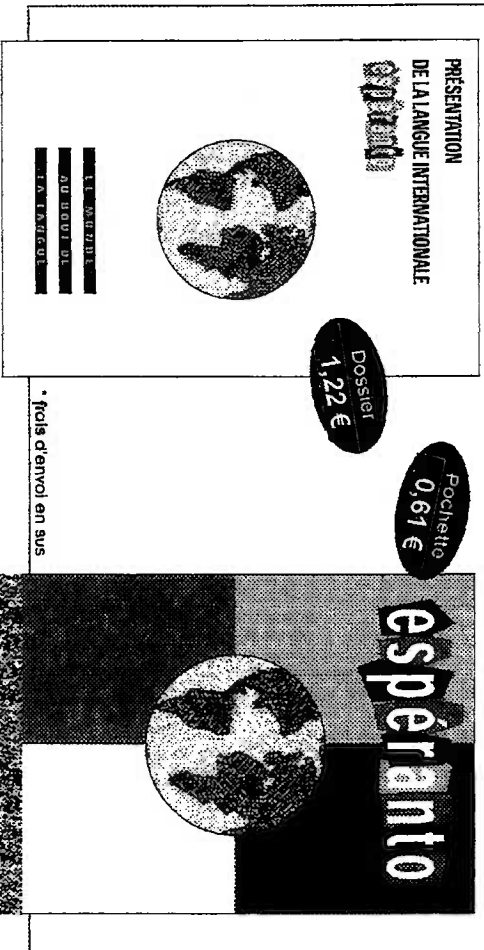
## ABC D'ESPERANTO à l'usage de ceux qui aiment les lettres

[... ..] A l'initiative de l'Institut Français d'Espéranto, cette troisième édition, incluant la correction de quelques erreurs évidentes et une bibliographie mise à jour, apportera au lecteur de langue française une quantité impressionnante d'informations sur la façon dont Zamenhof a conçu l'espéranto. On y verra aussi comment le professeur Waringhien (1901-1991) –grammairien, lexicographe, écrivain et traducteur-, tout en montrant comment Zamenhof tira le lexique de l'espéranto des langues indo-européennes, en arriva à la conclusion que la structure de l'espéranto le rapproche des langues agglutinantes et même des langues isolantes. [... ..]

78 pages – ISBN 2-7475-1564-8

Michel DUC GONINAZ – Agrégé de l'Université

- Pour un public sélectionné : décideurs, journalistes, responsables politiques ou associatifs...
- A remettre lors d'une visite ou à envoyer sur demande. Peut être complété par vos propres informations en glissant des feuilles supplémentaires dans la pochette, sur vos actions locales ou sur l'événement que vous souhaitez faire connaître.
- Pochette format 22 x 31 cm • 50 g • en couleurs
- Le dossier d'information est le seul document photocopiable : 18 pages (9 feuilles A4 recto-verso) • 45 g • en noir et blanc
- Pochette et dossier d'information disponibles séparément.



\* fois d'envoi en sus

### les autocollants

- pour le grand public, les espérantophones, les amis de l'espéranto...
- à coller sur votre voiture, votre sac, votre boîte aux lettres
- divers formats
- existent en 2 versions de couleurs et de format :
- petit format: **0,20 €**, grand format: **0,80 €**
- format ovale: **1,5 €**
- grand format allongé: **2,5 €**



Les frais d'envoi (minimum 1,5 €) seront notifiés sur la facture  
Commande (règlement à réception de facture) à adresser à

Espéranto-France  
4bis, rue de la Cerisaie  
F - 75004 PARIS



## PROMOTION-COMMUNICATION SUR L'ESPÉRANTO 2001 - 2002

**V**ous trouverez dans les pages ci-après un large choix de supports de communication correspondant à vos différents besoins, lors de vos actions de promotion de l'espéranto.

Ces documents respectent tous une charte graphique (même accroche, même logo, mêmes couleurs...) afin de donner des repères au public et de montrer une image moderne de l'espéranto. Ils ont été élaborés à la fois avec l'aide de professionnels de la communication et avec l'avis de plusieurs espérantophones, notamment grâce aux séminaires IASJ (Inter Associa Seminario pri Informado). Vos suggestions sont toujours les bienvenues pour améliorer ce matériel ou en proposer d'autres. Nous sommes aussi à votre disposition pour vous apporter des conseils d'utilisation et pour répondre à vos questions.

Utilisez ces supports à bon escient : chacun est conçu pour une utilisation particulière, dans certaines conditions ou pour un public précis. En suivant les modes d'emploi indiqués pour chaque support, vous aurez les meilleurs résultats et limiterez le gaspillage. Bien que tous ces supports de communication vous soient tous proposés à prix coûtant, ils ont un prix ! Les tarifs que nous avons obtenus sont sans concurrence grâce aux quantités que nous avons commandées.

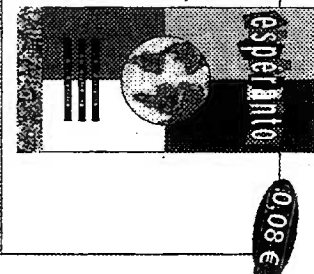
En utilisant nos efforts, nous parviendrons sûrement à de bons résultats. L'opinion change déjà et l'espéranto progresse dans les esprits. Continuons !

Bon courage et bonne chance à tous.

La commission Information  
d'Espéranto-France

### Le dépliant

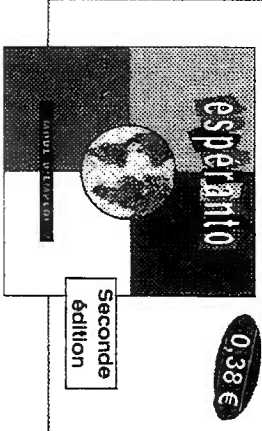
- Pour le grand-public
- A remettre lors d'un premier contact avec l'espéranto. Peut être complété par le premier rendez-vous pour les aspects purement linguistiques
- Format 10,5x21 cm • 10 g • en couleurs
- Par paquets de 125 exemplaires



0,08 €

### La brochure mode d'emploi

- Pour un public intéressé
- A remettre lors d'un second contact avec l'espéranto, en réponse à des demandes précises
- Format 15x15 cm • 28 g • en couleurs

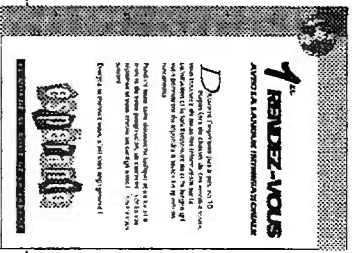


0,38 €

### le premier rendez-vous

#### • NOUVELLE ÉDITION I

- Pour le grand-public, surtout pour ceux qui s'intéressent aux langues
- A remettre lors d'un premier contact avec l'espéranto, en complément du dépliant.
- Format A5 15 x 21 cm • 5 g • noir et bleu
- Parrainé par Assimil



gratuit

### l'affiche

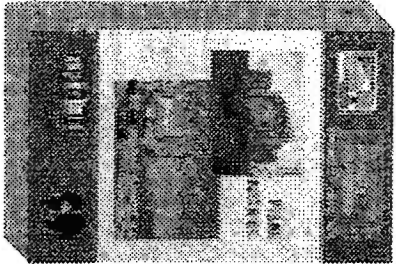
#### NOUVEAU I

- Pour tous types de publics
- A utiliser comme support pour annoncer tout type de manifestation : début des cours, conférence, exposition, concert, visite d'un espérantophone étranger, congrès, festival...
- L'espace blanc vous permet soit d'écrire votre message au feutre, soit de coller une feuille A4, format portrait ou paysage, au choix.
- Format A2 = 40 x 60 cm • 25 g • en couleurs
- Avec chaque envoi, vous recevez deux exemplaires d'annonces à coller (format A4 = 21 x 29,7 cm) pour vous donner des idées.

0,38 €

### La cassette video

- Pour tous types de publics
- A diffuser en privé, lors de conférences, aux élèves des cours, sur les stands...
- Bien plus qu'une cassette souvenir du congrès mondial 1998, ce film réalisé par un professionnel montre les différentes qualités de l'espéranto et l'enthousiasme des espérantophones à travers de multiples interviews et sur un rythme dynamique.
- Format VHS SECAM • 250 g • 23 minutes • en français



20 €

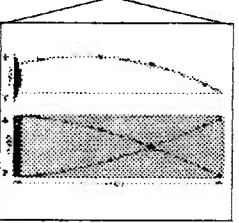
\* frais d'envoi en sus

### Le panneau de stand

Le moyen d'apprendre plus vite les langues



- Pour tout type de manifestation, à l'extérieur ou à l'intérieur
- Pour attirer le public vers le stand. A placer dans les halls d'accueil, sur les salons ou en début d'exposition.
- 3 textes et mises en forme au choix. En couleurs. Support en carbone et pied acier inclus. Facile à monter (1 minute) et à transporter (un tube de 3,9 kg). Format 80 x 216 cm

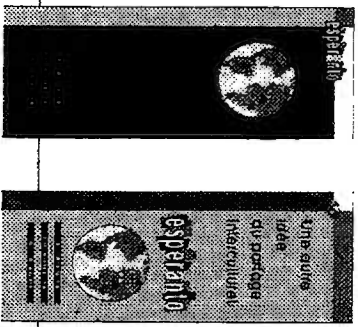
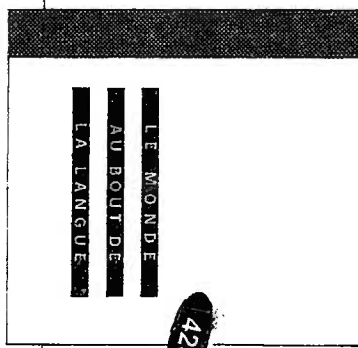


**LOCATION POSSIBLE :**

- seulement 100 FRF par tranche de 3 jours
- utilisation hors transport
- port aller et retour en colisimo à votre charge (environ 2 x 8,38 €)

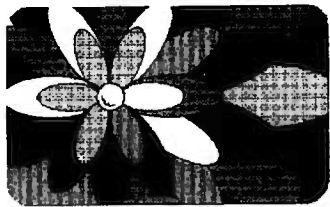
Autres messages :

425 €



\* frais d'envoi en sus





# KALEJDO SKOPO

## ... Mesaĝo el Irlando ...

----- Original Message -----

From: Maire Mullarney To: u.Broccatelli Cc: [uea-membroj@yahoo.com](mailto:uea-membroj@yahoo.com)

Sent: Sunday, February 03, 2002 6:15 PM Subject: **Klarigo ke Esperanto vivas!**

*Estimataj,*

*Multaj Eŭropanoj scias, ke la Irlandanoj en referendumo voĉdonis NE je la traktado de Nice.*

*Ne ĉiuj scias, ke nur Irlandanoj havis referendumon...*

*La Irlanda registaro lastatempe starigis Forumon por ebligi la loĝantaron pridiskuti la aferon. La Forumanoj vizitis plurajn urbojn; ĉie la publiko montris, ke ili bonvenigas novajn aliĝintojn landojn; ili havas aliajn dubojn, ekz., pri NATO...*

*Per retmesaĝo ni konstatis, ke la EU Komisiono firme insistas, ke la ŝtatoj kiuj intencas aliĝi al la E.U, **nepre uzu nur la anglan lingvon!** Tiun ni vidas kiel skandalon. Ni skribis artikolojn, leterojn, ktp. Nenio eldoniĝis. Sed la Forumo donas novan eblecon.*

*Al ĝi, kaj letere kaj persone, ni klarigis ke ekistas alia ebleco. Ni demandis, kiel ni respondus, se la EU insistus morgaŭ, ke nur la germana lingvo utilos? Ni, Irlandanoj, estas preskaŭ ĉiuj 'denaskaj anglalingvanoj'. Pluraj parolas ankaŭ la lingvon de niaj antaŭuloj, sed la angla venkis...*

*Grandega problemo estas, ke pro la silento de la medioj, homoj ne kredas ke Esperanto rolas. Do, ni nun petas ĉiun-ajn Esperantiston, leginte tion-ĉi, sendi mallongan mesaĝon por montri, ke en sia lando troviĝas parolantoj de nia Mond-Help-Lingvo.*

*La mesaĝo sendu al [info@Forumoneurope](mailto:info@Forumoneurope) ie ankaŭ al [Lettersed@irish-tim](mailto:Lettersed@irish-tim) ie*

*Máire Mullarney*



## LA UNUA ESPERANTO-SIMFONIO JAM HAVEBLA KOMPAKTDISKE!



La muzikfirmao "Verda Stelo Music" fieras anonci, ke la longe atendita orkestra kompaktdisko kun la unua Esperanto-simfonio (de la usona komponisto *David Gaines*) jam aĉetdisponeblas. La usona firmao "MMC Recordings" eldonis la KD, kio enhavas ankaŭ la koncerton por eŭfoniumo (tenora tubjo) kaj orkestro de *D-ro Gaines*. Oni povas trarigardi kaj aĉeti la diskon ĉe la TTT-ejo de "MMC Recordings" ĉe <http://www.mmcmusic.com>.

Eventuale la KD haveblas ankaŭ ĉe la kutimaj grandaj vendejoj por klasika muziko tutmonde, kaj ankaŭ ĉe E-movadaj libroservoj. La KD kostas po USD\$ 14. 95.

Netigita kiel doktoriĝa disertacio en 1998, la Simfonio N-ro 1 ("Esperanto") por mezsopranulino kaj orkestro de *D-ro David Gaines* estis registrita de la *Moravia Filharmonika Orkestro* de Ĉeĥio sub la gvido de dirigento *Vít Mická*, kun kantistino *Kimball Wheeler*, en oktobro 2000. Jen la unua simfonia muzikaĵo por orkestro iam ajn komponita uzanta tekston en la internacia lingvo Esperanto!

La usona komponisto *David Gaines* estas agnoskata internacie, kaj pro lia muziko, kaj pro lia entuziasma reklamado de la muziko de aliaj usonaj gekomponistoj per la internacia lingvo Esperanto. Li estis gastkomponisto ĉe la *Universitato de York* en Britio, la *Rejkjavika Konservatorio* en Islando, kaj la *Internacia Muzik-Seminario* en *Stara Zagora*, Bulgario. *D-ro Gaines* posedas diplomojn de la usonaj universitatoj *Northwestern University*, *American University*, kaj la *Peabody-Konservatorio de Muziko* de *Johns Hopkins University*. Inter liaj honoroj estas la Unua Premio en la kanto-branĉo de la 1995-aj Belartaj Konkursoj, pro lia korusa kanto "Povas Plori Mi Ne Plu."

Por pli da informo pri la simfonio aŭ pri alia muziko de *David Gaines*, tumu vin al <http://www.davidgaines.org> au <http://www.mmcmusic.com>, aŭ skribu al [info@davidgaines.org](mailto:info@davidgaines.org) (Esperante)





## 🌸🌸 LONDONO... vizitinda ĉef-urbo 🌸🌸

Ni gastis en iu "B & B" -Bed and Breakfast"- en strato proksime de la loĝejo de mia fratino, kiu ne povis akcepti nin pro troa malgrandeco de ŝia apartamento... Nu, tio fakte pli ebligis renkontiĝon kaj faciligis komunan viziton de la urbo, inter kiuj vidindaĵoj ni unue admiris la katedralon "Sankta Paŭlo", la palacon "Hampton Court" kaj nepraj muzeoj "National Gallery", "Wallace Collection"...

La ĝardenojn de Kiev mi aparte kaj multe ŝatis, pro la multnombraj malsamaj orkideoj kaj aliaj belaj vegetaĵoj... Dume traflugis la ĉielon aviadiloj, kiuj estis startintaj el la apuda aerodromo, kaj revigis min al vojaĝoj malproksimen. Postsekvis trankvila promenado longe de la kanalo... Tiam mi ne pensis, ke mi estas en Londono... Tamen jes ja, estis!

Jen la "Tate Gallery", muzeo por pentrartoj, je la loko kie iam estis fabriko. Belegan departementon dediĉatan al Egiptio mi vizitis en la "British Museum"... Interesege malkovro de la pentraĵoj kaj skulptaĵoj, en ne tro granda nombro kaj tio en vastaj salonoj, kie oni povas sidi por admirari la verkojn. Pluas agrabla aerumado. Ekstere jen razeno kaj benkoj por pikniki! Ne ofte estas same en Francio!

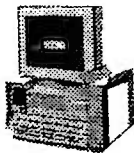
Nun ni eniras la abat-monaĥejon de Westminster, kie ricevis sian kronon preskaŭ ĉiuj iamaj monarkoj. Ankaŭ ĉi-tie estas la tombejo de William Shakespeare.

Kion diri pri la famaj magazenoj?... Ĉe "Harrod's" oni povas aĉeti manĝaĵojn el ĉiuj landoj! En la subteretaĝo, memormonumento je Lady Di... "Fortmund and Mason" estas miaopinie ankoraŭ pli eleganta ol "Harrod's", la nutraĵo malpli internacia sed pli tipe angla. Mirigas min la fakto, ke la vestaĵoj estas ligitaj per ĉeno. Rigardi oni povas sed por surprovi necesas peti vendistinon... Konfidence, mi ne havas la monrimedojn por aĉeti vestaĵojn ĉi-tie... Tion kapablas fari nur iuj riĉuloj! Samajn magazenojn ni ne havas en Francio. Eĉ en Parizo la pli belaj aspektas sensignifaj!

Mi prialudu la anglan matenmanĝon: ovoj, fumajita lardo, kolbaseto kaj blankaj fazeoloj... Tion mi ŝatas, sed ne matene, ĉar mia stomako ne estas angla! Bonegas tagmanĝi en ia "pub"...

Vere interesege estas la urbo Londono. Sed problemo estiĝas: ni devas ne nur paroli sed ankaŭ legi angle, la aliaj lingvoj ne ekzistas, kvazaŭ la angla lingvo estus la universala! Bedaŭrinde...

Claudy DEMONGEOT



### ... "La Vortaro"... pri kio temas?

En la n° 115 de *La Informilo* aperis kopio de intervjuo, kiun mi donis al mia amiko Beaumont, webestro de la TTT-ejo de *FREELANG* : <http://www.freelang.com>

En tiu intervjuo, ofte temis pri *LA VORTARO*, sed, ĉar mankis aldonitan tekston, kiu klarigintus la tutan aferon, ŝajnas, ke multaj samideanoj ne bone komprenis pri kio temas :

*LA VORTARO* estas **elektronika tradukvortaro**, kiu funkcias *sub Vindoza*, kaj kiun vi povas senpage elŝuti el la jena TTT-ejo: <http://www.la-vortaro.net>, kaj instali en vian komputilon.

Nun, *LA VORTARO* donas vorttradukojn inter Esperanto kaj la jenaj lingvoj :  
Afrikansa, Angla, Brazil-portulaga, Ĉeĥa, Dana, Eŭska, Finna, Franca, Frisa, Germana, Hispana, Hungara, Irlanda, Islanda, Itala, Kataluna, Kroata, Latina, Nederlanda, Norvega, Pola, Slovaka, Surinama, Sveda.

La fasado, la butonoj, la helpdosiero de la programo estas en Esperanto.

Kompreneble tio ne estas la frukto de mia nura laboro, *LA VORTARO* membras en la t.n. « *Dictionary Program's Team* », grupo da personoj el diversaj landoj, kiuj surbaze de la programo « *Dictionary Program* », verkita de Sro *Tom van der Meijden* el Nederlando, produktas kaj disdonas senpage tradukvortarojn. Krom Esperanto la programo nun ekzistas en la jenaj lingvoj: Angla, Dana, Ĉeĥa, Franca, Germana, Hispana, Hungara, Islanda, Itala, Nederlanda, Norvega, Sveda, Rusa.

Same pri la vortlistoj, kiujn *LA VORTARO* uzas, mi mem ne estas granda poligloto kaj ne kapablas verki tiom da diverslingvaj listojn. Feliĉe mi ricevas helpon de samideanoj el la tuta mondo, kiuj kreas, korektas, plivastigas vortlistojn, kiujn mi poste pretigas por *LA VORTARO*.

Mi profitas la okazon por danki al ĉiuj kunlaborantoj!

Pli ol simpla tradukvortaro, *LA VORTARO* ebligas registri la prononcon de vortoj, lerni vortojn el listoj, kiujn vi mem kreas, ellabori vian propran vortaron, ktp.

Nepre vizitu la TTT-ejon: <http://www.la-vortaro.net>

Bernard VIVIER

## La violo de imperiestrino Jozefino

Por la unua edzino de Napoleono, imperiestrino Jozefino, estis la signifo de violo fatala. Ili estis ŝiaj enamiĝintaj floretoj. La violetojn ŝatis la Burbonoj. La plaĉon por ili heredis la filo Ludoviko XVI-a. Al tiu ĉi, kiam li estis arestita en la templo de Parizo, Jozefino Beauharnais ununokte sendis pere de pordistino bukedeton da violetoj. Sed la malsana infano ĝojis pri la floretoj ne longtempe. Unu monaton pli poste ĝi mortis kaj estis kaŝe enterigita sur flanke kuŝanta loko de la Sankta Margerita enterigejo. La pordistino de la templo plantis la violon sur ĝian tombon. La floretoj alradikiĝis kaj disfloradis tegante printempe jaron post jaro per densa blua tapiŝo la sennoman tombon, signitan nur per tabuleto kun surskrivo "L XVII."



Kiam pli malfrue Jozefino mem estis enkarcerigita kaj atendis ĉiumomente la morton, la filino de la karcergardisto ankaŭ alportis al ŝi kelke da violetoj esperante, ke ŝi ĝojigos Jozefinon. La neatendita donaceto inspiris al Jozefino novan esperon, ke la profeto de la amikino de la revoluciulo Tallien, ano de "la konsilantaro de 500", ŝin helpos liberigi. Tiu ĉi espero ŝin vere ne trompis. Jam la duan tagon ŝi transpaŝis la sojlon de la famkonata karcero kun bukedo da violetoj anstataŭ la ruĝa dianto de la kondamnitaj. Post iom da tempo ŝi konatigis kun Bonaparto dum balo en la luksemburga parko, aranĝita de Barras, prezidanto de la konvencio. Bonaparton ŝi ĉarmigis per sia spriteco kaj sia modesta beleco. La ununura ornamaĵo de la kreolino estis la violoj sur la brusto kaj en la haroj. En al tago de la jardat-reveno, kiam ŝi pridonacis la malgrandan daufinon en la karcero per la violetoj okazis la 9.3.1796 en pariza urbodomo geedziĝo de filino de la kapitano el insulo Martinique, vidvino post la vikonto de Beauharnais, kun la famekonata korsikano, le generalo Napoleono Bonaparte kaj denove estis tie la violetoj kiuj ornamis ŝiajn



geedziĝvestojn. Tiam ŝi eldiris la peton, ke li en ĉiu datreveno de ilia kuniĝo rememorigu pri ŝi per bukedo da freŝaj violetoj. Tiun ĉi deziron Napoleono ĉiam plenumis, neniam ĝin forgesis.

La famekonateco kaj potenco de genia armestro ĉiam kreskis, sed la feliĉa stelo de Jozefino komencis paliĝi. Denove venis la datreveno 1808, sed dum tristaj cirkonstancoj. Temis pri la eksedziĝo. Malgraŭ tio Napoleono ne forgesis prizorgi la kutiman donaceton, pridonaci Jozefinon per violetoj, sed ĝuste tiam estis tio tre malfacila. Nur en lasta momento Napoleono sukcesis aĉeti la bukedon de ia knabineto. Jozefino estis tre kortuŝita per la donaceto. Sed kiam ŝi alflaris la floretojn, terurite ŝi ekkriis: "Tio estas la floroj de la morto! Tiam la floretoj rememorigis al ŝi la enterigejajn florojn. Oni serĉtrovadis la knabineton demandante pri la origino de la bukedo. La knabineto konfesis, ke ŝi deŝiris ilin sur forlasita tombo ĉe Sankta Margerito..."

Ekde tiu tempo Jozefinon persekutis la malbonŝanco. Kiam ŝi eksciis, ke post la eksedziĝo Napoleono intencas edziĝi al aŭstria princino Maria Louisa, ŝi rifuĝis al Malmaison, kie ŝi - absolute forlasita de la viro, kiun ŝi amis, dediĉis sin al kulturado de floroj.

Forpasis pluaj 4 jaroj kaj la 9.3.1814 en ĝardena salonego de Malmaison aperis 3-jara knabeto, la filo de Napoleono kaj malantaŭ li la imperiestro mem kun bukedo da violetoj enmane. Al larmoj kortuŝita, Jozefino ekĵetiĝis en lian ĉirkaŭbrakon forgesante ĉiun doloron, ĉiun elsuferitan malĝojon. Tio estis la lasta tago feliĉa de ŝia vivo. Du monatojn pli poste en la sama salonego staris ŝia ĉerko superŝutita per la violetoj.



## Finigis la Abon-periodo 2001

La abon-periodo 2001 jam finiĝis per la lasta numero 116. Ĉi-tiu numero 117 jam estas la unua de la jaro 2002. Ĝi estas la lasta sendita al ĉiuj malnovaj abonintoj. La venontan numeron 118 ricevos nur la abonantoj de la jaro 2002. La adres-etikedo de via **Informilo** informas vin per la mesaĝo "**Lasta Numero!!**", ke vi ankoraŭ ne pagis vian abonon al **La Informilo**. Se efektive tia mesaĝo troviĝas sur ĝi, tiam bonvolu senprokraste pagi vian abonon laŭ la ĉi-suba tarifo en eŭroj.

La unua linio antaŭ la adreso konsistas el la adreso-kodo, la abon-jaro, pago (A=abonanto, F=federacia membro, poste UFE UEA ktp.) kaj eventualo pago por la sekvanta jaro 2003.

JAROJ:	2002	2003	2004
Abonoj por adresoj en Francio:	10 eŭroj	10 eŭroj	10 eŭroj
Abonoj por adresoj ekster Francio:	14 eŭroj	14 eŭroj	14 eŭroj
Federacia kotizo:	5,30 eŭroj	5,50 eŭroj	5,70 eŭroj

### Vi povas pagi la koncernan sumon:

#### 1. Per ĝiro al la poŝtĉekkonto de nia Asocio:

ESPERANTO FRANCE-EST poŝtĉekkonto 1997 72W NANCY

Ne forgesu koncize menci la celon de via pago sur la linio "mesaĝo" de via ĝirilo.

La mencio de via adres-kodo faciligas la laboron de nia kasisto:

ekzemple: abono Informilo + kotizo por 225

#### 2. Per bankĉeko je la nomo **Esperanto France-Est** sendita al jena adreso:

S-ro André GROSSMANN, 5, rue des Pyrénées, 68390 BALDERSHEIM, Francio

Klarigu la celon de via pago, abono al La Informilo, al Inter Ni, kotizo, disko, donaco al .... ktp

Se necese menci vian adres-ŝanĝon aŭ adres-korekton.

#### 3. Per ĝiro al la jena poŝtbankkonto en Germanio (Karlsruhe):

Je la nomo de: TAKE, kont-numero: 3393 48-758 BLZ 660 100 75.

(se vi estas nova abonanto, menci vian kompletan adreson sur la ĝirilo aŭ informu nin aparte).

*Inter Ni* estas la revuo eldonita en Malagasio. Ni rekomendas al vi ĝian abonon. Tiel vi povas esti informita pri Esperanto en Malagasio pri la klopodoj tie faritaj kaj samtempe vi subtenas la movadon en tiu lando kaj agadon en Afriko. UKS (Universala Kutura Servo el Malagasio) kore dankas vin pro via subteno.

<i>Inter Ni</i>	Eblas samtempe pagi vian abonon por 2002 al la malagasa revuo <i>Inter Ni</i> laŭ la jenaj tarifoj.	
	Subtena abono	18 €
	Simpla abono	14 €
	Abono en nepagi-povaj landoj	10 €

La kasisto:

André Grossmann

## Niaj donacintoj en 2001

Ni sincere dankas al niaj malavaraĵaj donacintoj, kiuj helpis al nia federacio kaj subtenis Esperanton en Malagasio.

**Donacoj por la federacio:** S-ro Jean-Claude WOLFFER 98,20 FF aŭ 14,97 eŭroj,  
S-ino Marie Carmen BIONDO 50 FF aŭ 7,62 eŭroj, S-ro Roland KUBLER 20,40 FF aŭ 3,11 eŭroj  
**Sume: 25,70 eŭroj**

**Helpo al Malagasio:** F-ino Emmanuelle KULINICZ 48,20 FF aŭ 7,35 eŭroj  
**Sume: 7,35 eŭroj**

**Helpo al Ĝenerala Asembleo:** S-ro Bernard AUNIS 200 FF aŭ 30,49 eŭroj  
**Sume: 30,49 eŭroj**

Du amikoj trinkas bieron sur trotuarteraso. Unu nervoziga, despli laumezure kiel flugas la tempo...

"Nu, amiko mia, ŝi devus esti ĉi-tie jam de dudek minutoj! Mi timas, ke ŝi ne venos!...  
- Kvietiĝu! Mi bone konas la virinojn!  
Se ŝi malfruas, tio signifas, ke ŝi venos!"...



Iu eminentulo vizitas fak-lernejon, kie oni instruas kuirarton. Post vizito de la diversaj kursoj, li estas invitata frandi la multfacetajn pladojn ellaboritajn de la gelernantoj. Je la unuaj englutoj li strange mienas:

« Ĉu oni kutime rajtigas vin aprezi viajn receptojn ?  
- Tute ne !... Nin oni devigas ! ».



Iu junulo invitis geamikojn por festi vespere sian naskiĝdatrevenon.

Agrabla etoso disvolviĝas ĝis malfrue en la nokto. Unu ĉeestanto iĝas scivolema pri gongo pendanta ĉe la muro en koridoro.

« Por kio tio utilas ?  
- Temas pri mia parolanta horloĝo...  
- Ne metu, sed serioze klarigu!  
- Nu, kredis min... Simple aŭskultu »...

Li frapas sur la gongon per la apudalkroĉita martelo, kaj tuj aŭdiĝas akra voĉo el la alia flanko de la vando:

« Ĉu vi ja ne frenezas ? Tia bruo je la tria nokte ? »...



Johaneto ludas kun sia juna fratineto. Subite li alkuras kuirejen laŭte kriante. Manĝo malkvietiĝas kaj informpetas...

"Lizeta vigle fortiris al mi harojn!  
- Ne koleru tiel kontraŭ ŝi... Ŝi ja estas ankoraŭ kvazaŭ bebo, ŝi ne scias, ke tio doloras!".

Iom pli malfrue aŭdiĝas plendkrioj de Lizeta... Manĝo rapidas en la apudan ĉambron sed Johaneto tuj haltigas la patriron: "Trankviliĝu, nun ŝi scias!..."



Perpleksiĝas iu paro ricevante perpoŝte invitilon por ĉeesti premieron de moderna baletto en la urba teatro, kun kvar vortoj mane skribitaj:

"Divenu, kiu invitas vin!"  
Rezignante pri vana cerbumado ili plenplene ĝuas la spektaklon.  
Je la rehejmiĝo ili bedaŭrinde konstatas, ke ŝtelistoj forrabis ĉion! Pinglita sur la pordo, slipeto kun tri vortoj:  
"Nun vi scias!"...



Laŭ nova psika teorio, kiam du homoj pretendas esti ambaŭ la sama persono, efektas novellaborita terapio: oni lasas ilin en la sama komforta ĉambro, kun bongusta nutrado, dum unu semajno. Tiam ili finkonscios, ke ili ne povas havi la saman identecon. La aluditano problemon suferis du viroj, kiuj kredis esti Adamo...

Post unu semajno, oni liberigas ilin. La unua eliras kaj riproĉas la atendantan psikiatron:

"Nu, oni ne salutis Adamon, kiu forlasis la Paradizon?"...

Post kelkaj sekundoj, li ŝajne malpacientiĝas, sin turnas kaj alvokas la duan pacienton, kiu ne ankoraŭ aperis:

"Kio okazas? Rapidu eksteren, Eva!"...



Tiu virino rapidas sub pluvo, pusante bebveturilon...

Najbarino alproksimiĝas, scivoleme okulumas enen... kaj mire staŭnas... "Sed... Sed temas pri plasta bebo!..."

- Kompreneble! Vi ne tamen pensus, ke mi promeniĝus la vivantan sub tiom aca pluvo!..."

En salono de kiromanciistino. Junulo deziras informiĝi pri sia futuro.

"Priatentu!... Vi rajtas starigi nur du demandojn... Tio kostos al vi 100 Eŭrojn...  
- 100 Eŭrojn!... Ĉu vi ne opinias ke tio estas ege alta prezo?  
- Mi tute samkonsentas.... Kaj kio pri la dua demando?"



"Iuj kuracistoj montriĝas foje nekompetentaj... asertas naivulo... Unu pretendis, ke mi ne kulpas generi!"

- Nu, kaj?  
- Ni kune vizitis alian kaj la diagnozon mi antaŭkonjektis: ne mi, sed ŝi... kulpis: ŝi bezonis iodon!

Sekve la fakisto konsilis al ŝi ripozi du semajnojn ĉe la atlantika marbordo... Sukceso!... Ŝi revenis graveda!"



Iu aŭtomobilisto deziras kontrakti specifan asekuron antaŭ ol feritempi en montaro, kiun li neniam alveturis.

"De kiom da tempo vi stiras?  
- De dektri jaroj..."

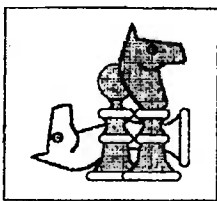
- ... Kaj vi neniam spertis akcidenton?  
- Hem... Hem... sed mi tamen rivelu..."

- Kial vi hezitas?  
- ... Fakte mi ne scias, ĉu vi taksas tion akcidento... Du semajnojn post mia sukcesinta stirekzameno, mi invitis jumulinon, kiu petveturis..."

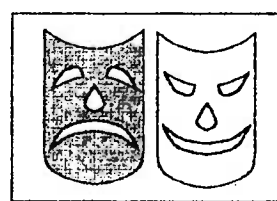
- Kaj?...

- ... Ŝi iĝis mia edzino!..."





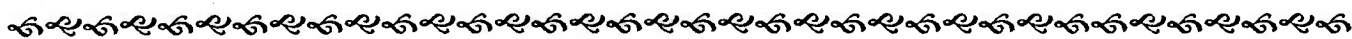
# DISTRANGULO



## ŜBRNZ' - enigmo ===== ❄

Sub la ĉi-suba enkodigita frazo, kaŝiĝas citaĵo de franca verkisto, en kiu ĉiuj literoj estis anstataŭigitaj je aliaj... ŝlosilo: la litero **m** iĝis **ŝ** kaj la litero **g** iĝis **o**. Bonan kuraĝon !

zi ŝezeĉl hĵĉiĵ zi igĉl ogifbĵnizĥ ŝlgĉeoe niv ozlgĥ  
 ĥŝĥnĉemeoe elf, nel fpg ŝizogifbĥ ĥŝĥnĉemeoeĉi, nlfbpniĵ  
 iz hĥfbpŝl



## Silab - enigmo ===== ❄

Helpe de la vort-elementoj ĉi-sube alfabete ordigitaj, malkovru vortojn, kies difinoj troviĝas dekstre. La du krucumitaj kolumnoj, vertikale legataj, elformas proverbon de Zamenhof.

ab ala alo an ap as es im io ka ke kl ko ko kri lo mo mo neo ni no nto ap as pos pta pu ri ru sek  
 sta sta ta te ti to to tra tri tri tro tru ur var vi

1	+ - - + - - -	tipe angla ludo
2	+ - - + - - -	ŝtata takso
3	+ - - + - - -	atomnuero 92
4	+ - - + - - -	kovrita promenejo
5	+ - - + -	senspira momento
6	+ - - + -	iel degenera
7	+ - - + - - - -	maldelikata
8	+ - - + - -	kankro
9	+ - - + - - - - -	naŭtika ilo
10	+ - - + -	urba veturilo
11	+ - - + - -	malice ridaĉi
12	+ - - + -	mineralo
13	+ - - + -	somera vetero
14	+ - - + - - -	krutega
15	+ - - + - - -	virĉevalo
16	+ - - + -	riverfiŝo
17	+ - - + - - - -	parto de filozofio

"Stultaĵon!... plendas komencanta skianto, kiu revenas el feritempo kun rompita kruro... *Kulpas neatendita striko de la poŝtistoj!*...  
 - Ĉu vere? demandas scivolema amiko, mi ne komprenas!...  
 - Jen: Mi lernis skii helpe de perkoresponda kurso en 12 lecionoj. Mi jam spertis la 11-an... sed pro la striko, la lasta ne atingis min...  
 Ĝi titoliĝis "La arto sukcese halti"..."



Manjo vigle admonas sian knabeton :  
 „Ursido mia, kionfoje cin mi jam petis ne interrompi Paĉjon, dum li aŭskultas min!“.

## Solvoj de la lastaj enigmoj (n° 116)

= silab-enigmo: *Neebleco estas plej forta senkulpigo*

= mistera krado: *Teorio estas kiam ĉion oni scias... sed tiam nenio funkcias! Praktiko estas, kiam ĉio funkcias sed ke neniu kapablas klarigi tion! Ĉi-tie ni kunigis teorion kaj praktikon: nenio funkcias... kaj neniu scias kial!*